

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Explicatio in epistolas et evangelia, quae tot anno cantantur - Cod. Ettenheim-Münster 164

Erndlin, Joachim

[S.l.], 1624-1638

Dominica IV.

[urn:nbn:de:bsz:31-114264](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-114264)

DOMINICA IV^a

Adventus.

factum est Verbum Domini super
Joannem *cap. Luc. 3.*

Quaestio 1^a cur S. Lucas tam accurato tempore
descripserit quo S. Joa. Bapt. Christum annuntiaturus in publi-
cis praesertim: et profert n. qui tunc Roma imp. erat, quia
administrarent Judaeas, Galilaeas, Phoenicias, et Abilinas, quae
item principes essent sacerdotum. & ad praesertim: ut historice se
accurate esse ostendat, annotandam circumstantias omnes,
sive temporis, sive personarum. 2° ut ostendat ante Christi
adventum quam miserabilis esset mundi status, et legistore
novo, moribusq; reformatore indigeret: facti n. Tribunus Imp.
vultu ambitiosus, adulter, avarus, crudelis, et tam inno-
centibus, ut dicitur sit **Filiberis**. Pilati pro eo in Judaea praesidiis
nota est gravitas: is n. fuit qui felix in Innocentissimum
Christum mortis sententiam. Herodes & Philippus filij erant Herodis
illius magni, qui occidit Innocentem. Lyfanius filius & successus
fuit Ptolomaei regis, et Tyranni Caesidis iuxta Libanum, et
Jerusalem Joseph. l. 14. antiq. c. 21. unde n. de Tyranno ha-
quod quare duntaxat parti regni dominaret, ut nomen
sonat, id quod pariter n. esset, sicut Tyrannus proprii diti
partis quibusdam regis erant, ut Hieronimus apud Cicero
l. 1. de Divin. Annae deniq; et Caiphas Juxta Jero-
nimos emendo a Romanis sacerdotum Pontificatus facti
liquet.

Quaestio 2^a Haec sententia factus est verbum
domini super Joannem, quid sibi vult, et quo audit? h. phra-
sis est Hebraica significans aliquem missum esse a Deo ad
praedicandum, ut Jac. 28. factus est verbum domini ad Joannem
dicens, vade, et dic Evangelium. Admonet a. debet nomine
datis vendicare sibi manus praedicandi publice, quod ad fidei
religionemq; pertinent, sed eoq; dicitur, quo usq; a promittat

*in Natali dni
de vero fidei quae nra
lutheri adhaerere fuit
catholici sacerdotis
ab episcopalis abba
attulit nona dicit
catholice q^o h. tunc
sive lutherus pro se n.
taliter, adhaerere
adhaerentes volentes
ipso quod dicitur
etiam nra de forma
et q^o dicitur dicitur
ut tempore dicitur
tempore dicitur nisi
nona h. dicitur
reformatur error.*

CONCLUSIONE.

*ex verbis venit
ex illis verbis
difficultates
Christi qua aequat
for comparat
179 13. e. 1. a. 1. 1.
2. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.*

vel pp̄o, seu immediatē (sive missione) hanc probare pot
 auctoritate scripturae sacrae talam nominantē sicut noīnā
 ut Joān̄ nōm dēum Jon̄. i. factū hō missus ā dō dō qui nomen
 ēat Joān̄, aut miraculis, ut apli, et ipse idem Joān̄ in cuius
 q̄ceptiones et natiuitas plura ḡtulerunt, ut medicatō p̄r
 mb̄medios Eccl̄ie administratō, suā sp̄s, qui ā B̄ Paulo
 missus ad Eph̄sios et Timotheus ad Cor̄inth̄ ritus, ad Colos̄.
 Ep̄aphras, ad Philip̄. Ep̄ophroditas ipsemet Chris̄ n̄ se glo,
 significat ut Pontifex, fuerit aut Paul. Hebr. 5. p̄o p̄stol̄
 tui est illius mandatu, qui dixit s̄, filius meus et tu, p̄m
de Moyses, prophetis, apli, iudiciis. expectarunt quo
 utq̄ militarunt ad Pharaōnem ad populu Israel, ad omnes
 gentes, et fili d̄tū audirent q̄ p̄ d̄tū. Ne apud
 Romanos quidē libet in studio ut faneibus ante
 aures, q̄m emittent. Nec munus aliquod publi
 ut tūc sine s̄mp̄. vel senatus auctoritate. Unde
 flautus paralyticus quenda p̄ngens ait adilitare gerit
sine populi suffragio. Et Cetero scribit s̄ de legibus
quid hac re suspensū sit quā sine p̄scaat senator. Lega
tus sine mandatis. et phil. 3. Senator voluntarius
latus ipse a se. Si impudentissimi h̄i qui in res et
 negotia se ingerit privati hōis, magis adhuc, qui p̄p̄.
 quā de d̄sententiā, qui nos d̄ sacras, et diuinas.
 Tam indignus hor̄ sit, ut quasi cadere in mentem nullius
 possit apl̄s admirans interroget Rom 10 Quē p̄dicabunt
nisi mittant. ad h̄ de Hierarchy s̄ Cypri: s̄ ip̄s
 nitid uentibus Hi sunt qui se ultio apud Temerarios
 Conueniat, sine d̄sp̄sitione diuinā p̄f̄uānt: qui se p̄p̄,
facto sine ullā ordinatiōe lege ḡtinent, qui n̄m̄ne Ep̄atu
sancti Ep̄i filii nomen aserunt. numpi nemo
 debet Eccl̄iastem agere nisi ualeat munus hoc dignē
 utiliterq̄, exuere discernēdo uerū ā falso, bonū
 ā malo, illud docēdo, inuocandōq̄, istud impugnandō,
 et dissuadēdo. Quis a hoc possit? nisi cui datus fuerit
 ab oī gr̄a largitore? Cui a dabit ille, nisi qual miserit.

Qualita
 nam p̄t har m
 illi in m̄is uo
 re m̄ d̄s q̄o
 p̄f̄m̄ d̄e p̄m̄
 n̄m̄ p̄f̄m̄ su

 m̄b̄
 s̄ a m̄is m̄.
 Quatio
 q̄t̄m̄
 d̄o p̄p̄i m̄
 s̄m̄ p̄m̄ d̄
 p̄i m̄ d̄m̄, s̄
 alius p̄m̄ d̄m̄,

 q̄is p̄m̄, et nec
 s̄m̄ p̄m̄ d̄
 d̄, s̄ h̄ d̄m̄ s̄
 m̄o p̄m̄, p̄m̄ d̄
 p̄ s̄ d̄ m̄ d̄m̄
 h̄m̄ s̄ p̄m̄
 d̄m̄ s̄ p̄m̄
 H̄m̄ d̄m̄ d̄m̄
 h̄m̄ d̄m̄ p̄m̄
 h̄m̄ d̄m̄ p̄m̄
 m̄m̄ d̄, s̄ se m̄
 d̄m̄ p̄m̄ m̄m̄
 d̄m̄ s̄ p̄m̄
 p̄m̄ p̄m̄ d̄m̄
 d̄m̄ p̄m̄ d̄m̄
 d̄m̄ s̄ p̄m̄
 d̄m̄ p̄m̄ d̄m̄
 d̄m̄ p̄m̄ d̄m̄

Quasita Circa Textum
 nam sicut hac instituit potestate quos mittit iuxta
 illud Quoniam non misit nos numquam aliquid defuit vobis:
 Luc 22. ita quos non mittit, defuit. Quibus nam
 potestatem dat pronuntiat ad ita agendum, negociandum, nec
 vnde solis servis suis quos delegat: Et vobis idemus, gratias
et. 29 non sine mysterio iempire. Sed duo simul non
mitti, et loqui mendacium, falso prophetae in nomine,
et non misit est.

Quasitio 3^a Quia a quo ad hoc vel s. Joa. Bapt.
 quoniam et optime predicatores Catholici. Constat
 de quibus quod legitime missus sit, missione mediata,
 sive ordinaria. Circa hic testimoniales Legitimi
 sui auctoritate, sive si sit Romanus ipse Pontifex, sive
 alius subalternum, alias mensura admittat, missionem
 a. immediata seu extraordinaria nemo dicitur obtinere,
 quia sciunt, et nec fuisse locum, nec esse debuisse, nisi
 principio subia missis a Christo ipso apostolo, qui alios mittit
 vult, et hi alios, et ita dicitur iuxta illud Rom 15 Quia a
Deo sunt, ordinata sunt. Non secus atq. incuncto mundi
 per se et immediato creavit et ex plantis, animantes
 brutas, et homines: per nos a. voluit posteros procreari
 relicto in quolibet sua spem femine. Contra a. videtur
 Haresiarum dispositiones sunt divina agnoscere, ad ut
 demonstrare nequeant missionem ordinariam, quis videri
 licet ipse approbaverit eos, et miserit, spugnant ad extra
 ordinaria, et se mentiuntur adeo afflati ad docendum, quod
 docent, nihil maiore iure, quod si negator iactaret
 accepisse se nugas a Deo, quas stultis offerret. Jam
 si Haresiarum ipsi, qui columna sunt sectarum heretica
 missione subsistunt, non ordinaria ut fatentur, nec extra
 ordinaria, ut solo, quod nullis timentur veris miraculis,
 ad ha doctrina abulerint antiqua, et ubiq. receptissima,
 prouidq. apostolorum iuris: quanto magis nulla est missio
 seu uocatio vulgarium predicantium sic fuerunt. ab
 illegitimis diuini uerbi promissibus qui pot legitimum defendere.

Evang. Dominica 4^a Adventus
 quomodo melioris conditionis uideri? Quis status regi-
 minus hoc est de iis, qui aduentu uocati antea fuerunt, mi-
 seris: Quae fuerunt miracula, quibus ipse missos se ad
 persuadent: unde pbant doctrinam suam de doctrinam
 aliorum, cui ad illorum instantiam super hoc guerra habita
 sit celebratimur Conc. Trid. sed quod tunc cap. sua diffusi-
 onem uenire noluerunt, et inuitati, et in quo p.emptoria
 sunt gubernati? Quis modus idoneus indaganda ueritatis
 si uis n. qui p.ulgari se hinc u. acquiescent? Uel
 hoc fuerit, et inuitatos se dicunt a populo, uel magistra-
 tu seculari: at unde is potestas uicandi ministros uale-
 re? p.nes a laicis, et p.anis p.ferre eorum institutio, qui
 p.ficiendi sunt aebus laicis? Ergone filii aliqui sibi
 p.ris, et oues pastores, et magistros discipuli, ignorantes
 quia g.ducant sibi, et qualitates habent p.fectioni
 sua quoniam?

Quaestio 4^a In quibus alijs a. s. Jo. Bapt.
 quo n. p.ripit maior uirtus maior multitudine, qui magis
 in Christo, quam ab Homero actibus laudari melius
 pbantur diffidre? Et p.nciam coluit godes nris alia
 p.pletentem carnis materiam uestitum n. mollem,
 sed asperum, nempe ieiunium et duris camelorum pilis
 quasi aulis p.ceptu, tanta item abstinentiam, subinde
 p.nciam, ut de hoc Christo p.nuccaret, Uenit Josue, neq.
manducare, neq. bibere, et neq. carna uesiret, neq.
 p.ane, aut p.ribus, nec uenit bibere, uenit it. em
 docere gratis, nec quidquam a suis accipere auri-
 toribus. n. officio latitabat, sed h. huius egredis, uenit ad
 fluenta Jordani, ubi p.ura, et prop. Ierosolyma lon-
 ge celebratimur, uenit nihil afferens uicari legi, fidem
 p.rius, sed tunc inuitans eos, quae promittabat lex, et iube-
 bat p.petari, deq. et studiofissime accipienda cunctos
 admonens, uenit subiectus summis Pontificibus ad m-
 terrogata eorum respondere, uenit in spu humilitatis.

Luasita Area Tertium
 unde dicitur, uenit in mundum, sed uita uerapans, Re-
 quae de a Principu uenit in punitibus igne minutae
 inextinguibile, siue aternu, ut pote grauatw a dno,
 nec quid quod habentem priu a quo possit corrupi,
 et no dicit ille, q gtiqum ad Courtauoluna ibi pofuerat
 mooruftu. Nihil tale in Harogiarthiz, b rumpi sui
 conturritas uedat: nullat pofuerat uera parnia, u q amem
 geia, et recogitacionem uerum dclitulu, u dolorem da
 gi pp d rumpi u lacrymas, u qffiffione auriculare, da
 qua act 19 multi ueniabant gffiffentes et annuantienu
actus fuor. Neq; n. pte actus ulgi debent miracula
 ut gffiffendit Lutherus, tu' qa miracula n' sunt actus
 gffiffi opa hoium, sed dno, tu' qa nemo d' miracula
 gffiffiri, et q dno annuanti gffiffat actus magno fuerant
 timore corrupti, ad quel tollendu nihil pofiffe poterat
 narrare miracula sua; multu a. actus fuor malo, sed
 neq; accipienda sunt uerba illa de confiffione uili
 hoc modo Confiffio me a pffiffore, ut uult Caluinus,
 quia hoc n' est gffiffiri, actus fuor, sed statw, fuor. Et
 hoc Confiffioes uides parui fiunt, unde uenit Gu-
 lliu impuranti, ut q' fofit, ap' dicit, nunqm fofiffi
 et dicens fuffiffio me mali gffiffere, nec ager merti-
 o, si dicit declato me a gffiffore, sed pffiffificandi sunt
 actus et infirmitates exemplo Azami r' pffiffentis
 uenit ego pffifficau dno gffiffat et sic, et fic ffiffi, uidi. n.
uidi pffiffia pffiffi ualde bonu. Rursum n' uigent
 cu' idem Joae, et B Paulo mortificagen mea s' b rumpi
pffiffi fuffiffi b rumpi Col 3 nec Colliqum Corou, et
 flagellacoem, nec uap'or Ciliu nes, nec uiriuia uebra,
 aut graua, cu' n' i' n' abffiffinant a carnibus, nec pffiffi
 fuffiffa, quia hoc uocant fuffiffitiga; nec imp'orata,
 quia nulla sunt imp'orata nisi ab uclia, cuius legibus
 negare gffiffat alligari. sed neq; m' m' uigent

Evangel. Dominica 2a adventus.
 uita, quia et si alios docere inconueniens esse dicitur,
 sua liberi arbitrij. Denique, quia nunc nomine blasphemum
 sui uolunt legi, uel dicit, uel dicitur, uel solum respici,
 ueritas, quo nihil aliter dicitur, nisi a doctrina. Sed de
 quibus dicitur in qui uos audit, me audit, qui uos spernit, me
 spernit. Pergamus porro, eisdem perstantes, nunquam
 gratia perdit. Quomodo, inuenerunt, aut inueniant
 principio claudite, id faciunt in uocis, in cellis uina
 uis nocturno tempore, et in Chris, in templo, in synago,
 gis, in pharisi, ne et ut apud ad et in medio ante pagi.
 Compleuerunt uident articulos supposito uibus famulis profus
 in auditis, ut quentibus et tenent se iustis et electis oper
 uis dies. Iudges, querunt summorum font. Principes
 suos libere inuolare non audent ut, Joa. Hieronim.
 Primum erat Catharina soror Henrici q. sag. Caluini
 ana, quae post nuptias ambitionem Henrici Mar. uionis Mus
 sipondani r. pti Catholicis nullus dicit, eius peruentibus inuerepa,
 res ausus est. Justissimi sunt, nullus aliter sed, q. d.
 ius uoluntis se habere, ne quidem concilio u. gelium.
 a Calibate abhorrens, h. q. q. barthol. fuit. Igitur
 dicitur, inuoluntatis metu h. q. q. suis inuoluntis,
 potuit uoluntis, id certissime sibi polliceri uita aeterna.

Quaestio 2a. Quomodo tenetur Iudas per uig.
 dicitur genus, ueritas per app. d. a, parsimonia dicitur
 amplius ad id inuoluntis. Et minime id ultio q. d. singu
 lari ergo deum Charitate har oia dicitur, u. ma
 qua sibi uoluntis, et simul uoluntis opinione, compa
 raret, qua testimonio a se dandi, uida Chris, spes offi
 cium dicitur, indueret ad illud recipiendum, et non recipiendum
 q. d. d. d. simul a d. d. nauit eos, qui ad ualid. inu
 g. d. u. f. e. a. p. n. i. a. m. i. a. n. i. s. e. d. u. e. n. t. n. e. e. s. a. p. i. e. n. t. d. a. m. n. o
 aliorum impunitatem, qui misere perierunt. Prostat
 exemplum Ep. ch. 23 in regno Iuda quod non factum cautio
 captiuitate in qua miserrime regnum Israel captum, et d.
 ductum similiber h. n. in captiuitatem. Qui uel opa bona

Quaerita Circa Textum.

119

Super rogatoria placere Deo negant, vel delectatus ciborum, aut vestium gaudium ad humiliationem & penitentiam. Tales sunt ipsi haereticorum delectationis huiusmodi uocantes superstitionem u: g: uidentur ceteris, q' potius hoc ipso laudanda, & assumenda, sicut quod uestis fuerint tanti personis; nam et Petrus 1. ad galatas lau- dat illud quod uestrimentum fuerit Christianorum. Gaude pallii nigerit, & ulla melior forma phylacteria dignata et eo quod Christum uestire capelli. Ridentem uero abstinentiam a carnibus (ue ipsi nisi uesentur culpa ca- rare uideant) ut tunc ipse Joacem roauerit eam Baruch c. 10. imo nequiter abstinerit a pane delicato, et a uino, uelut et Nazaraei Deo sperant Num. 6. De Samson: coram uero dixit angelus Domini uisus Jud. 13 uiu, & sicut n' bibat, nullo ueserit immundo. et Rechabita uinum bibere, noluerunt, quamuis u' dicit sed solus uinum ipsi illis potu isto non disipet, merces; demps amplius q' hoc a Deo accepit: qui prohibere primis Parentibus Deo de ligno sicca, n' fuit puto superstitiosus, sicut nec medici uino mordicantes fabricatis. Impe itaq' traduntur uel superstitiosi, qui uo- uent, et iustas ob causas, quibusda' libis abstinent u: g: ut corpus, quod fuit seruus, & instrumentum peccantis alicui, ut cathigetur, sicut eadem ob eadem ad eadem ad beatitudinem peruenientur beabiliter

Adhuc tu uo-
micron uel fubilis est
peccare nore blasphem
Ad eam, ut sola resp
quod a doctrina NRB
e adit qui uos sperant
dem phrasibus, nam quare
apparent, aut immo
n' ueritas, in cellis u
ris, in templo, in synago
a et in melio adit que
fuo uibus famulis pro
a iustis, & delecto
moral' font: Jm
ut i. Joa. h. d. em
Hicrici q' sag' Calu
Hicrici Mari- heni M
his phrasibus mero
uibus altit' h. d. p. c.
conuictis u' gelum
dicitur fuit. Jm
qm Jm uinut' aut
p'liceri uia' ab
fons d. Joas f. d. s.
a, par' p' m' d. d.
minime ad ultio
har oia' elegit, u
uicis op'ionei
adi' uia' Chri, effe
u' i' d. d. q' n' uenit
it d. d. qui t' uallo
dunt, nec sapient' d
fuit p' d. d. Pro
fuda quod n' fuit
legi Israel capti, d
tatu. Qui uel o' p' b.

Evangelium Dominica 4. Valentini
Quaestio 6. si in baptismo Joannis in con-
 fessioe spiritus s. nec consequenter confessio Petri,
 sed tunc in baptismo Christi nec ipsemet factus Joa. 1.
 quo modo Math. 3. dicitur esse baptizatus in remissione
 peccatorum? & hoc utiq; in modo sensu, quod si dicitur
 ut fides in Christum per apparitionem, postea u. fidem in
 suam personam: simul a. peccata remittantur, velut depositio,
 non ad baptismum Christi per quem peccata vere remittuntur
 et fides. sed solum prestat. Quia in peccata, quae contra
 hanc agunt, et debita fides supponit gratiam, seu dolorem,
 indiget gestu pro peccatorum remissione, hoc est dolorem, qui a
 gratia recipitur, mittit vero baptismum Christi voluit, in quo
 dolor alius fides dicitur altitudo sufficiens, proveniens ex
 conscientiae damni et turpitudinis peccati, quibus tunc
 habetur propositum verum emendationis. In quo rursus ubi
 gratia qua in peccata illa solentia, eo quod in
 sacro baptismo, et peccata sic magis applicatio peccatorum de
 meritum Christi. Ita patet quod baptismus ipse Joannis non facit peccata
 remissa, unde ab eo parvuli non baptizabantur, sed per baptis-
 mum Christi. Haec pertinent verba s. Cyrilli. form. de baptis-
 mo Christi. Preparabat uia. Sicut Joannes lavando et terens corpus,
ita ut pedes. et rursus lavando, signaturum baptismum
in quo gratia, animarum ablucio, et peccatorum remissio;
preparabat quod erat in parte ut glummas sequeretur.

Synopsi
 Libris Evangelii
 Joannis
 1. 1. 1. 1.
 2. 1. 1. 1.
 3. 1. 1. 1.
 4. 1. 1. 1.
 5. 1. 1. 1.
 6. 1. 1. 1.
 7. 1. 1. 1.
 8. 1. 1. 1.
 9. 1. 1. 1.
 10. 1. 1. 1.
 11. 1. 1. 1.
 12. 1. 1. 1.
 13. 1. 1. 1.
 14. 1. 1. 1.
 15. 1. 1. 1.
 16. 1. 1. 1.
 17. 1. 1. 1.
 18. 1. 1. 1.
 19. 1. 1. 1.
 20. 1. 1. 1.
 21. 1. 1. 1.
 22. 1. 1. 1.
 23. 1. 1. 1.
 24. 1. 1. 1.
 25. 1. 1. 1.
 26. 1. 1. 1.
 27. 1. 1. 1.
 28. 1. 1. 1.
 29. 1. 1. 1.
 30. 1. 1. 1.
 31. 1. 1. 1.
 32. 1. 1. 1.
 33. 1. 1. 1.
 34. 1. 1. 1.
 35. 1. 1. 1.
 36. 1. 1. 1.
 37. 1. 1. 1.
 38. 1. 1. 1.
 39. 1. 1. 1.
 40. 1. 1. 1.
 41. 1. 1. 1.
 42. 1. 1. 1.
 43. 1. 1. 1.
 44. 1. 1. 1.
 45. 1. 1. 1.
 46. 1. 1. 1.
 47. 1. 1. 1.
 48. 1. 1. 1.
 49. 1. 1. 1.
 50. 1. 1. 1.
 51. 1. 1. 1.
 52. 1. 1. 1.
 53. 1. 1. 1.
 54. 1. 1. 1.
 55. 1. 1. 1.
 56. 1. 1. 1.
 57. 1. 1. 1.
 58. 1. 1. 1.
 59. 1. 1. 1.
 60. 1. 1. 1.
 61. 1. 1. 1.
 62. 1. 1. 1.
 63. 1. 1. 1.
 64. 1. 1. 1.
 65. 1. 1. 1.
 66. 1. 1. 1.
 67. 1. 1. 1.
 68. 1. 1. 1.
 69. 1. 1. 1.
 70. 1. 1. 1.
 71. 1. 1. 1.
 72. 1. 1. 1.
 73. 1. 1. 1.
 74. 1. 1. 1.
 75. 1. 1. 1.
 76. 1. 1. 1.
 77. 1. 1. 1.
 78. 1. 1. 1.
 79. 1. 1. 1.
 80. 1. 1. 1.
 81. 1. 1. 1.
 82. 1. 1. 1.
 83. 1. 1. 1.
 84. 1. 1. 1.
 85. 1. 1. 1.
 86. 1. 1. 1.
 87. 1. 1. 1.
 88. 1. 1. 1.
 89. 1. 1. 1.
 90. 1. 1. 1.
 91. 1. 1. 1.
 92. 1. 1. 1.
 93. 1. 1. 1.
 94. 1. 1. 1.
 95. 1. 1. 1.
 96. 1. 1. 1.
 97. 1. 1. 1.
 98. 1. 1. 1.
 99. 1. 1. 1.
 100. 1. 1. 1.

Synopsis et Nexus

129

~~Leditur Stapletony, Anica & aduent. Costar. i. i. d. e.
qui et addit hoc regna subinde eripi ob delicta
ho. verby procurante Pontio, deinde n. e. f. de q.
e. d. i. operarijs in vinea s. p. n. e. v. r. b. y. P. o. t. a. r. c. h. a.
ad a. Galilea @ qui plura uollet uideat B. e. f. i. a. r. d.
Kopperstem, op. o. r. t. u. l. m. h. o. r. s. y. n. i. c. a. P. o. l. e. t. m. L. u. c. a. m.
Salnerone' tom. 4. G. o. r. d. a. m. m. i. d. i. e. P. h. e. s. a. u. r. i. S.
M. 1. p. 9. q. 3. a. 5. et 6. et 7. q. 125. a. 3.
et q. 101. a. 1. et 2. et q. 182. a. 6. m. 3. p. 9. 1.
a. 15. et q. 68. a. 8. et q. 87. a. 6.~~

Hit desit locere, R. P. et Clarissimus Professor
Joachimus Erndlin, et Sacerdos R. P. Pet. Gothart.

EVANGELIUM I^a

Missa in Natali Domini.

Desumptus est hoc euang. ex 2. c. Lucae idga
uers. f. usq. ad uersu' iq. melasine nec im. meru
to nam quod aduentu' sanctis in suis notis s. lucas
epist. mather. B. Virginis fuisse familiaris, et pecu
liariter deuotus, itaq. et pie creditur, ex eiu'
relaxe percipisse accuratius ceteris euangelistis
nulla. m. g. t. e. r. i. a. ad eiusd' sanctae Virginis
personam singulariter spectata, cuiusmodi fuit
angelica salubatio, uisitatio, s. elisabeth, totus propheta
natiuitatis Chri' praesentio eiusd' in templo.

Summa. Euangelij et Nexus.

Narratur historia natiuitatis Chri' descriptis
loco et tempore pdictae natiuitatis ac insuy addit
qd nato Chri' aperint angeli ad illustrandis hanc
nati' saluatoris s. i. u. s. Ceteru' s. Lucae ideo meminit

*M. d. 4. tit. l. i. h. i. t. i.
ni basylimo Joas in m
uenter admittis p. h. i. c.
et asmet facti Joa.
e. baptizati in comi
m. m. d. i. u. s. u. q. u. d. f. i. t.
uicaria' postea u. f. u. m. i.
p. n. a. m. u. e. l. u. t. o. s. p. i. t. a.
p. l. t. a. u. e. r. i. c. e. m. i. t. t. u. s.
q. u. i. a. m. p. a. n. i. e. q. u. i. d. e.
p. o. n. i. t. a. t. i. o. n. e. s. i. u. d. e. a.
u. h. o. t. e. s. t. o. l. e. r. u. q. u. i. d. e.
e. Chri' uelut, m. q. u. i.
s. i. f. f. i. a. r. e. t. p. r. o. u. e. n. i. u. s.
i. s. p. i. t. e. q. u. i. n. e. t. u. m. q.
I. n. q. u. o. u. i. r. u. s. u. u. b. i.
s. o. l. i. t. a. r. i. e. s. o. q. u. e. r. i. m. u.
e. i. o. a. p. p. l. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. s.
i. p. s. i. t. a. t. i. o. n. e. s. n. e. s. i. t. e. p. l. i.
p. h. i. a. b. u. a. l. e. s. u. q. b. a. p. t. i. s.
C. o. p. r. s. o. m. d. e. b. a. p. t. i. s.
e. t. s. a. n. c. i. t. a. t. i. o. n. e. s. q. u. i. d. e.
u. i. p. o. n. t. u. r. a. b. a. p. t. i. s. m. i. s. s. i. s.
i. o. s. q. u. i. d. e. n. o. m. i. n. e. s. i. s. s. i. s.
u. s. q. u. i. d. e. s. e. p. a. r. t. i. s.*

76
122

Evang. 1ª missa in Natali hñi.

factus esse edicto Caesaris ut describeretur. Vrsus
orbis ut appareat Cœa et necessitas, q̄ impulit
B. Virginem, ut relicta civitate Nazareth mi-
graret in Bethleem, ad n. concepisset uerbis dñi
hñi in Nazareth, efraty uicinia partui merito p̄
faceret quare u. quare. Locu nullaret cœa q̄ fuit
quia compellebatur obedire decreto Caesaris, q̄ multo
hac ratiō sibi genui et origo B. Virginis ex egra
familia trauid, singulari. n. facienda erat professio
in loco originis, et familia.

Quasita circa sextum.

123

Versus 1us factus est in illis diebus, ex ut e-
st ut describeretur orbis uer-
naritur. p̄ an per uerba q̄n diebus illis
intelligatur tempus ante eadem, an uero tem-
pus consequens natiuitatem S. Joāis n̄ nulli
putant adiectus hōc describere uersu orbi promul-
gatus fuisse multo antequam nasceretur S. Joāis. p̄
causa quia putant Judæos dicitur pro mulgatiōe
oblectatos facere ut pole quā missa uerit hñi
gerane inquit, ideoq̄ opus fuisse teste Josepho
p. 18. Antiq. c. 1. ut Coponius in Judæam cōm-
lita adueniret ad comprehensios rebelles:

Contrarium fuit tamen q̄ Josepho haberi
hñi scribit loco citato, quem et ipse Quirinus
sua Coponius in Judæa uenit ut perueniret to-
cultatus eius regionis. Cuius illi uero tametsi p̄
agresserent mentiones descriptio n̄ suauit
oblectati parendo auctoritati Pontificis Joā-
sari atq̄ ita illius suasu sine contione n̄

Quasita circa
123
factus est in illis diebus
ut describeretur orbis
naritur. p̄ an per uerba
intelligatur tempus ante
consequens natiuitatem
S. Joāis n̄ nulli putant
adiectus hōc describere
uersu orbi promulgatus
fuisse multo antequam
nasceretur S. Joāis. p̄
causa quia putant Judæos
dicitur pro mulgatiōe
oblectatos facere ut pole
quā missa uerit hñi
gerane inquit, ideoq̄ opus
fuisse teste Josepho p. 18.
Antiq. c. 1. ut Coponius
in Judæam cōmlita adueniret
ad comprehensios rebelles:
Contrarium fuit tamen q̄
Josepho haberi hñi scribit
loco citato, quem et ipse
Quirinus sua Coponius in
Judæa uenit ut perueniret
to cultatus eius regionis.
Cuius illi uero tametsi p̄
agresserent mentiones
descriptio n̄ suauit oblectati
parendo auctoritati Pontificis
Joāsari atq̄ ita illius suasu
sine contione n̄

Narrata circa Nptum

77
123

anqu' peractus e; diuersus e igr' natos. Ioseph
p' mulgatu' esse edictu'. Illud Augusti de. urso
orbe desribendo, qd tam S. Lucas, quod Josephus
significat eode' tempore p' mulgatu' esse edictu'
illud utensu' peractus constat a. censu' peractu'
esse nato iam p'ae, dicente, S. Lucā ibant a. aer
de profita ventu' postquā sic ep'it edictu' Casarij
quod a. Coponius uenerit in Iudaea ad compri-
mendo' Iudaeos, quasi tunc rebelles 'titulo memi-
nati, anqu' n' meminuit Joseph loco allegato, sed
p'p'le ait eis fuisse p'fectu' furma' equitum,
et uenisse ad gubernanda' Iudaea'.

Quorūdam e' quanta fuerit ea descriptio
nulla putant ad p'to casarij desribenda am
fuisse totam Syriam, alij desribendos solus uiros,
et quide' solus Iudaeos, familias n' u. faminas,
alij uolunt saltem Iherosolim' fuisse descriptam
p' eo cōi' ea descriptio n' fuit uniuersa
orbis Iherosolim', qd Romani n' fuerunt domini
totius orbis, quomodo ergo apparuerent actus
iurisdictionis in uniuersu' Iherosolim' orbis, itaqz
haec locutio unius orbis exploranda e' per signi-
ca' descripta' in Iherosolim' sicut alia' similes
locutiones sicut de magnā parte orbis, sicut de
orbe Romanis subiecto.

Quae descriptio n' fuisse uirosu' tū-
sed et feminaru', cuiusmodi hoc testat Graecus
in quo habetur Josephus profectus a Nazareth
in Bethleem ut desriberet eam Matia uxore sua,
deinde quid opus erat si feminas desribebantur

m Natali An.
y ut describeretur
reaptis, q' impali
uitate Nazareth
onepisset uerbu' h
cinea partui uerit
nubaret caa q' d
deurato Casarij, q' d
o B. Virginij ex u
ficienda erat p'p'le

a Sextum.
ly dieby, ep'yt
by uru'
erba qn dieby ill
cedens an uero to
S. Ioseph uallu'
di' uerbu' orbe' p'ro
naseret S. Ioseph.
et Iudae p'ro mulg
qua' impo'neret
fuisse teste Ioseph
nuy in Iudaea
medios rebelles.
et p' eo Josepho h
quid et ipse p'p'le
uenerit ut perant
et illi uero h
desribendū n' fuit
Iherosolim' sicut
fuit contra aerep'

78
124

Euang. 1^a Missa in Natali homini.
S. Virgines partui uicinae peregrae proficisci
eo tempore, quo pp. homin. multitudinē esse p̄su-
deri poterat, magnā sou. diff. cultatem hospitij,
et similia rerū.

X 3° et Christus descriptus ē, sibi a Baronio
in apparatus ecclesiasticae historiae 1° in de quod
eo Chron. Hilarian. l. 4. constat Iudae antiquis ho-
manorū oēs cuiusq. aetatis quālibet, infantes uel sepe
censeri solitos. 2° quod Iustinus orāe ad Antoninū
suis profiteatur Christū sub Cyrino descriptū fuisse
idēq. apud Cyrellū orāe contra Julianū, confite-
tur Iulianus Apostata idē deniq. et testatur Oro-
sius quā ait de Christo Romano capti statim ut natū
et adscriptū est.

Obiicit qd. provincia Syria sub quā Iudaea
censabatur habuisse immunitatem, ut n. nisi pu-
beris adscribere in tabulis censuū, qui enim
illā aetatem n. attingerent haberentur immunes,
lege forma ff. de censibus. Sed Baronius hanc
immunitatem postioribus temporibus primū fuisse
introductā.

Augustinus 3° quid fuerit et descriptio, sive
utrum uerū fuerit personarū an u. et erud. quā
pluriter p̄ intelligi illa descriptio 1° solū ideo ut
cognosceretur, numerus homin. qui erant subdito-
rum Romano Imperio 2° ut et cognosceretur singulorū fa-
cultates, idē ideo ut pro proportione facultatum
subditū p̄stat imponi tributū, p̄sentis hic pu-
tat potius facta priori uad. monetur quia s. c. s.
singulis uad. bona in hac descriptione attributa utur,

Quæsitæ Circa Textum.

79
125

quod opus erat, unumquodque agerere in civitate et quæ
 omnibus erat, commodius. n. bona describi potuerunt
 in loco, ubi erat bona illa, signum quoque est numerum
 tum hominum inquit esse, nam ad hoc propositum fa-
 ciebat, quot singuli ibant in civitate et quæ
 erant orbis, ut nimirum in sua familia et cognati-
 one describerentur.

¶ 1° descriptio ut minimè 1° modo facta, est ne-
 que potestuisse otiosa quod saltem hanc finem habuit

¶ 2° certum deinde est tributum aliquod Judæis
 impeditum fuisse seu id rari fuerit in
 tempore. Cuius impeditum fuisse seu id rari fuerit in
 profectum personarum seu rerum, hinc enim teste Joseph 1°.
 Judæi quædam Caini et mentio fit in actis Apostolorum
 refectionem facere. Atque, dicens censum nihil aliud
 esse, quam integram venientiam, quam populo et
 indignam et legibus contrariam esse debent. Hinc quoque
 cum essent Judæi occasione tentandi Christum an
 esset dare. Cuius Cæsari an non?

¶ 3° descriptas imperis esse personas epigen-
 do ab ipse aliquod tributum personarum ita locis et
 sumitur ex Justiniano orat. supra cit. ubi sic hinc:
 vicus quodam est Bethleem in regione Judæorum tri-
 ginta quinque, stadiis hierosolymis distant, ubi Na-
 thus est Christus Jesus quemadmodum et ex descripti-
 onibus censu, qui sub Murrino primo uris
 in Judæa procuratore sunt conlata, ut per se
 testis. sumitur item ex Partell. l. 4. contra
 Marciones c. 7. de censu, inquit Augusti, quod
 testem fidelissimum Nativitatis Dominice

Quasita circa Tiptum.

85

127

epistolis ubi repant in tm ut nulli sanatores
sehatas excederent ad opposita padee & bona po
taite censeri vel q^o solus accipiendo confessiones bono
r^o ab ipsis d^o bonoru p^o hito mterim iuramento
desidelis confessione q^o hodie e^o hodie pluribus in
lois consuetudine et t^o har confessio ubiq^o poterat
fieri n^o tm in loco bonoru vel poterant bona ce
seri m^o gredo in facultates et tunc potuit fieri ut
aliquo duobus lois cora magistrata compareret
q^o in loco bonoru ad e^o p^o da bona. militia, et ou
ginis q^o h^o alius fuisset a priori.

Quaritur q^o q^o facta sit hac descriptio?
Occasione dubitandi dat Josephus l. 17. antiq
c. ult. et l. 18. c. 1. ar 3. scribit n. ca^o facta
fuisse postquam archelaus Herodis successor agro
privatus e^o at Vienna Galia in exilium relegatus
q^o ca^o facta esse antiqua archelaus ugnaret d^o uic
ta fuit ad huc Herodis: semitua ex historia Euan
gelica, Chron. n. erat iam in Agypto, cu^o archelaus
cepit regnare. ad Josephu^o quod attinet repluit
q^o ut uideat e^o apud suar tom 2. m 3 p. d. 2
q. 4. Alij respondent Josephu^o n^o loq de e^o an
et descriptione. cuius meminit euangelista sed de
alia quada^o, q^o q^o m^o finire uideatur s. Luc. d^o
ait de sua descriptione ca^o fuisse prima suppo
nendo plures fuisse subsecutas. Har. uero m ap
paratu historia euangelica uult Josephu^o m
tate temporis errare quod pluribus e^o m p^o ly
probat ne error putetur. incredibile simulq^o
hanc erroris eam m^o d^o cat quod Josephus no^o ad
amos de regno Herodis omiserit, hac responso coru

Evang. 1ª Missa in Natali dñi
 acceptatur eiq³ faceret quod legenti citata loca
 utp^o videatur aliud occurrere, quod loquatur
 de eadē descriptione de qua loquitur Evangelista
 loquitur. n. de athenis Quirini in Judaeam quasi
 ante in Judaea fuisset, et tunc loquitur de Judaeis qua
 si primo difficultatibus sub Quirino circa censu
 dādu et tñ obedientibus. Idem et p^o 3° quod Qui
 rinius dicitur in regimine Syria manserit et
 p^o Josephus descriptiones et alia gesta Quirini
 per modum vrbis completi voluerit n^o servato or
 dine temporis, sed solum significando q^o toto tempore
 administrationis egerit.

Quaritur 5° cur haec descriptio tam memora
 bilis fuerit cur historici gentiles, qui res Romana
 persecuti sunt, vix n^o meminerunt salutaris anno
 42 Augusti n. 74. prohle putat adlo praesidē ad
 Syria factū et Judaei putarent totū orbē describi
 et censeri cu^o tñ sola Syria censeretur et sic mirum
 n^o esse si auctores n^o meminerint illius descriptio
 nis et censu, sed hoc ego n^o aasim affirmare pra
 sertim ad Evangelista dicit ep^o ista edictū ut de
 scriberetur orbis universus. p^o 9° cu^o Bar. l. vii p^o
 apud historicos illorum scripta n^o tñ q^o quā
 eadē partem que natiuitatem Chri comenit, et de
 Livio quidem clarū ē ep^o p^o n^o a. commentarij de
 siderat per quinq³ anni historia ante, q^o post n^o
 trinitatem Chri. Taciti vero Amalys n^o p^o ab
 Imperio Tibery, Suetonij aeri, q^o super illa scri
 pta vitas Imperatorū, et conuicti p^o et neglecti
 ordinis accurati in tempore, et multiplici omissionis
 rerū ad historiae plenitudinem spectantia. p^o 2° aliud
 de tñ opta Evangelij constare de descriptione et

Quarta
 ante tempore Natia
 ex ista descriptio
 p^o 9° et q^o
 p^o 10° vrbis
 Haec descriptio
 de Quirino
 vel Quirini p^o
 p^o 11° q^o
 p^o 12° q^o
 p^o 13° q^o
 p^o 14° q^o
 p^o 15° q^o
 p^o 16° q^o
 p^o 17° q^o
 p^o 18° q^o
 p^o 19° q^o
 p^o 20° q^o
 p^o 21° q^o
 p^o 22° q^o
 p^o 23° q^o
 p^o 24° q^o
 p^o 25° q^o
 p^o 26° q^o
 p^o 27° q^o
 p^o 28° q^o
 p^o 29° q^o
 p^o 30° q^o
 p^o 31° q^o
 p^o 32° q^o
 p^o 33° q^o
 p^o 34° q^o
 p^o 35° q^o
 p^o 36° q^o
 p^o 37° q^o
 p^o 38° q^o
 p^o 39° q^o
 p^o 40° q^o
 p^o 41° q^o
 p^o 42° q^o
 p^o 43° q^o
 p^o 44° q^o
 p^o 45° q^o
 p^o 46° q^o
 p^o 47° q^o
 p^o 48° q^o
 p^o 49° q^o
 p^o 50° q^o
 p^o 51° q^o
 p^o 52° q^o
 p^o 53° q^o
 p^o 54° q^o
 p^o 55° q^o
 p^o 56° q^o
 p^o 57° q^o
 p^o 58° q^o
 p^o 59° q^o
 p^o 60° q^o
 p^o 61° q^o
 p^o 62° q^o
 p^o 63° q^o
 p^o 64° q^o
 p^o 65° q^o
 p^o 66° q^o
 p^o 67° q^o
 p^o 68° q^o
 p^o 69° q^o
 p^o 70° q^o
 p^o 71° q^o
 p^o 72° q^o
 p^o 73° q^o
 p^o 74° q^o
 p^o 75° q^o
 p^o 76° q^o
 p^o 77° q^o
 p^o 78° q^o
 p^o 79° q^o
 p^o 80° q^o
 p^o 81° q^o
 p^o 82° q^o
 p^o 83° q^o
 p^o 84° q^o
 p^o 85° q^o
 p^o 86° q^o
 p^o 87° q^o
 p^o 88° q^o
 p^o 89° q^o
 p^o 90° q^o
 p^o 91° q^o
 p^o 92° q^o
 p^o 93° q^o
 p^o 94° q^o
 p^o 95° q^o
 p^o 96° q^o
 p^o 97° q^o
 p^o 98° q^o
 p^o 99° q^o
 p^o 100° q^o

Quacita Circa Textum

83
129

conga. tempore Nativitatis Christi instituit, nimirum
ex iustis archiepiscopi Romanorum, ut patet apud Tertullianum et
Irenaeum lib. 3. et quod idem falsetur Gal. Apollat.
apud Cyprianum orat. 2. contra Julianum.

Hac descriptio prima facta est prae-
sidi Cyrenae alij legunt Cyriaco, alij Quirino,
vel Quirinio vel Cyrenaeo magis congruit cum
exemplaribus Graecis.

3.

Quaeritur 1. quare, hac descriptio vocet
se non dicitur quasi Judaei tunc promissum et non
ante fuerint descripti et tributum Romanis dede-
rint unde ut videtur est apud Josephum l. 14. Antiq.
c. 8. sub consulatu Ciceronis et Antonij Pompeij
Judaeos sub iugum Romanum traxit et Romam
breui ad deum millia talentorum a Judaeis exegerunt
neque hoc semel tantum sed saepius, non temporaria
belli iustitia Pompeius a regibus et dynastiis Syriae
et Syriae sub qua continebatur, Judaea ita tu
grande pecunia vim collegit, idem fecit Gabi-
nus Syriae praeses idem ceteri per 29 annos ut
probat ex varijs auctoribus Baron. l. 2. Quae
sunt probabiles opiniones, quare dicta descriptio
Aelianus s. una est Baronij putantem dici pri-
mam respectu secundae sub eodem Cyrenaeo instituta
tae Romano more singulis lustrijs censendo populi
los. Altera probabilior est Maldonati et Pol. in Turan
idem dici factam, quod nulla alia praesertim tam
operosa et utilis pro tota imperio praesertim est. n.
mensura tota et magis congruit compositioni textus,
cum n. s. laetius displicet edito Caesaris descriptio

atali. An
partit utata lon
ra, qual loq ubi
gus suadipite
Judaeam, qua
fur de Judae
trino circa cas
pt 3. q. an
ita manserit
gesta Quiri
ditio n. prae
a. do q. toto loq
tio tano man
qui res Romae
s. Julianus an
dolo praesi de
tu ubi describ
etur ut sic mura
illius descriptio
m. affir mare
i. q. dicitur ut
cul. Bar. l. 1. r.
ta. n. l. 1. q. 1. r.
Chri. comen
ga. co. mentio
ante, q. m. q. p.
maly. m. q. p.
q. super v. h.
q. p. q. u. r. u.
multiplicis om
vobis. h. l. 1. q.
de descriptio

Evang. 1^{ae} missa in Natali dñi
fuisse anularis orbis, postea subiungit haec
descriptio. 1. ¹ Viri descriptio et faues quod
quidam supra est Quirintus uocet primum
Procurotor Romanorum in epigra. do fecit uisali
censo

Quaritur 2° a quo facta sit haec descri-
ptio, siue sunt q̄ mouent dubium 1° in textu
Graeco si habetur ea descriptio esse factam
a Cyrenaeo, sed solum a Procurotoribus. 2° quod iuxta
Joseph. 1. 14. Ant. et 18. coniunctis temporibus
Natiuitatis Christi Pharus uideatur fuisse Syriae
u^o Cyrenaeae, nam semper meminit Pharus circa
finem regimini, Herodiani in plerisque negotijs,
aduentus a Cyrenaei in meminit postquam Archi-
laus Herodij successor in episcopus uulgus ē. 3° quod
Terullianus 11. de carne Christi agens contra
Marcionem haereticum scribat descriptiones et eny-
pationes factas esse per Gentium Saturnianum tunc
Cyrenaeo et tñ dñi factas esse per Cyrenaeum,
sibi q̄. quia ita h̄c uersio uulgata tamdiu in
ecclesia tolerata 2° idē testatur Joseph. cuius
uerba ledimus uers. 1° et ita ut coniungant
hos ad rases contrarias sibi, ad quam n̄ q̄ de uer-
ci ex t. Graeco solo descriptiones esse factam per
Cyrenaeum aliunde tñ probatur. Mundi. ad San-
cti. 1° Josephum curatorem Pharus n̄ fuisse successo-
rem Quirinti, Phari autem ambiciam: confirmat
a sua opinione partim ex Tacito partim ex
Strabone in quibus refert Caesarem Augusti
adoptiuum Filium misit esse in orientē ut bello

Quarta
nomine, et simul
ad dñi ad dñi
singulis restat d
mabent profecto
tione sit talora. S
amo et dñi
Pharus successo
tudo ad uis ali
tudo tempore et dñi
Pharus sig. uis dñi
Pharus pro natou
tudo profecto q̄
paratū dñi ad dñi
tudo de quo ag
tudo rous q̄ dñi
Quirintus n̄ fuit
quod ad dñi dñi
Pharus ē et h̄c
dñi tudo ponit ne
nam fuit eodē
nig simul fuit
Pharus. Terullianus
uic haereticus qui
nig habuit, uis dñi
Pharus Christi ex de
tudo Pharus pro uoca
tudo Pharus, q̄ dñi
Pharus h̄c fuit tudo
et Pharus esse, au
fuit facta sit Sonti

Quaestio circa Textum

armenico, et simul toti orienti praerat, eiq; tan
 quam senus a dolesenti uti n. d. ageti aspuit.
 trigefimo restote datu esse Quirinium, quidem
 materie praefectus Syriae mortuo in ea oppedi
 tione Caisarum. Ex 2.º salianum in sua hystoria
 anno fr Augusti in 33. 34. 74 fulsere qdem
 Pharus tempore Christi Nati praefide Syriae sed n
 solum sed una cu ipso e Syriae praefide nas hor
 ipso tempore ut dicitur e in Syriae venerat Caisar
 Caisar, eiq; rector datu ita Cyrenay, probole q. e
 Cyrenay pro maroni auctoritate. decessit cam
 titulo praefidis, q promde ut maiores haberet
 pecunia dim aut bellu eo volte Caisar Augusti
 tributus de quo agitur Judaeis indipit, et collegit
 tanquam nouus praefes hanc q. Phari n membra
 euangelista no tm Cyreni quti qui tributus alle
 gerit et indipit et hanc responsione praefere q
 expeditor e et tam euangelista quod Josephi fu
 de in tuto ponit, neq; unam, hoc e exemplum
 nam teste eode Josepho et Saturninus, et Volun
 rius simul Syriae praefides fueru. ad 3.º plet
 Baron. Pertulianus in it loco agere contra mar
 cione hereticus qui n admittibat J. Iuda itaq;
 opus habuit, uti alio medio ad probanda huma
 nitate Christi ex descriptione et congru Judaeis m
 posito. 4.ºa. pro uocavit ad descriptiones factas sub
 sentio Saturninus, q cu dubitaret utru Pharus natu
 esset ante finita descriptiones instituta a cyreno
 uti se uenit esse, accepit alia descriptiones sequen
 tem factas sub sentio Saturnino tu Cons. Romano ut

Natali
 ca sabianis
 tio et faust
 d loceet
 sigdo
 ta sic har
 .n. in sept
 ides esse
 sta. 5.º quod
 in n. h. t
 ar. fulsere
 nit Phari
 alerisq; negot
 t post qd
 nullus e. 3.º
 agno contra
 rptione et or
 jaternim
 e per Cyren
 qute tamdi
 har Joseph
 et coisq; h
 ad am n g
 ue esse fact
 r. Mendi. ad
 d n. h. i. p. s
 iam. confir
 celo part
 Caisare Agg
 in oriente

Quasita circa Textum.

et ad Herodis qstus e' responfus de prophetis Natu-
tatis Chri et pte mte matt. in adoraas Magoru
fuit mentioes regnantis Herodis contra dero e'
fuz conuocabat politia romana et foz m huius
descriptioe: ierky, nominatur p'ss Syria.

Et ibant omnes ut profiterentur mi-
guli in ciuitatem suam.

34

Quaeritur 1. quare in describentur sin-
guli in iis locis ubi habitabant. responfus colu-
moris fuisse apud Iudaeos ut describerent per suas
quique familias uti uidere e' 1. Reg. 10 et 2. Reg.
14. Iudeos Romanos et modis in Hierosolimis de-
transire per petentibus id Iudaeis seu Romanis
sponte mores Iudaeos se quolibet.

Quaeritur 2. quid scilicet per ciuitate sua
an locus in quo quis natus erat: an metropolis
illius tribus de qua quis erat: an locus in quo
domus et sua bona habebat: an locus in quo
erat familia caput: na sunt auctores pro sin-
gulis huius membris ut uidere e' apud Interpretes.

Et ultima p'blione e' se. 1. qd. hanc fatigola
re ostendit s. Cur cum dicitur p'fectionis Josephi
in Bethleem significans ait e' quod e' de. Domo
ac familia David, dem cetera applicatioes habet
singulae suas difficultates na 1. maiora habent
signa quod patria Josephi et B. virginis fuerit
Nazareth quod quod fuerit Bethleem, Marti n.
1. de ferib' Joseph, B. virgo et cognati Chri tan-
quod dicit Nazarethi nulla a. huiusmodi medi-
ci habemus Bethleem. 2. contra altera Nat
euangelista, Quis ait Josephus profectum in

Evang. de missa in Natal. homini
Bethlee, eo quod esset de domo et in super de
familia d'apud facti clare ostendit, ut ad solam
tribus, sed et ad familia respiciendum fuisse ac
dit quod supra viderimus, mox fuisse Judaeis
ut in descriptionibus per suas quibus familias
describeretur. 3. contra quam fuit, si non Joseph.
coartus fuerit diuertare in stabulo si a habu
set vel ipse vel S. Virgo propria domus in Beth
lee, quomodo in casu diuertissent.

74

Vit ascendit Joseph cum uxore pra
gnante.

Et ascensit S. Joseph pp. ritum tri a quo et
ad que, nam Galilaea, in qua erat Nazareth que
ad istum est depressior, quidam vero in qua erat
Bethlee denotior distat vero Nazareth, a Bethlee
itinere fieri quatuor dierum versus Austro, et quod
ita, ut raris facientibus iter transirendum sit per
ciuitatem Hierusalem, a qua distat Bethlee duobus
circiter horis, quare profla e S. Virgine ad templum
Ierosolymis p'itum diuertisse, quod iter suum absol
uerit.

Quaeritur, si an S. Virgo in illo itinere asse
uerit fuerit, Maldonatus potius inclinat non
fuisse uerita, eo quod hoc uideatur repugnare
paupertati S. Virgine, additq. si S. Virgo habuit
asellum, quomodo et et habuit, tm ut locum acquerat
in itinere item et ut agrum emerat offerendum
pro h'ro pro hac opinione. Et hoc auctor orationis
de stabilitate homini, q. attribuitur sancto Chryso
stomo. Contra a. asello uerita fuisse tradunt
Lyrarus, Parthasarus, et q. d. u. d. g. u. a. g. i. o. cui
fauet, quod ex una parte asellus unus, a' multu

Quaeritur
fuerit ad diuitias,
Quaeritur si ignora
et si p'nti uisina
ostendit sollo felle
ut in ueritate sua
to uisum impo ha
eae sit uisificat
et tunc p'nti esse
u.
Quaeritur, si an
et ad uerita ete
u' famerit q. pi
gradum agit, si an
si salubri fuerit
ita si habebat pe
p'nti illa uerba. q.
apparuit in calo
u' uerit p'nti
u' p'nti uerit.
Et reperit
ritum
Quaeritur
u' uerit et con
u' uerit q. si Virg
u' uerit et uisificat
u' uerit q. si Virgine
u' uerit q. si uerit
u' uerit et proprie
u' uerit et uerit
u' uerit et uerit
u' uerit et uerit
u' uerit et uerit

Quaerita, circa Nptum.

89
135

faciat ad diuitias, ex altera i. parte deuenit
Josephum n. ignarum summi mysterij, ut Matw
s. partui uirginis, id qz et ad uitanda homina
offensione a seculo saltem imponeret, et potius in
uira mendicaret, qua s. uirginis sine tali arund
to relinqueret; imo hie alicui usq; forte et pari
causa fuit cur difficultus hospitibus inuenirent. Et
utramq; sententiam esse probabilem, sam tu probabitur.

Quaeritur 2.º an s. Virgo senserit grauidi
ne et molestia uteri in illa aliorum grauida
u. foeminaru. Et pie credi n. senserat, cui a fret
grauida inquit s. aug. sermone 11. de Natuit.
s. salubri seruitate gaudebat, lumen. 4. quod
nitra se habebat per uisus. hie n. poterat, et s. bern.
super illa uerba apocalyp. signus magnus
apparuit in celo. sola ait Virgo sine corruptio
ne concepit sine graua mine tulit sine dolo
re parturuit.

Et peperit filium suu primoge
nitum

714

Quaeritur 1.º an s. Virgo pepererit Chrou
modo nati et consueto. Et loq. cor apud or
thodoxos 1.º s. uirginis proprie et uere peperit
Chroum et uicissim Chroum proprie et uere nati
fuit ex s. uirgine id n. significat scriptura dicit
est uerba 7 Ecce uirgo concepit, et pariet quod
uerè q. et proprie concepit sed uere et proprie
peperit. Item 2.º peperit filium suu si q. proprie
et uere filius est et or. est, q. proprie et uere
natus est hinc s. las epla ad thymotheum n. ita m
telligenda e. ait, illa generatio singulariter n.º

90
136

Euangel. 1ª missa in natal. dñi
rabilis ut per nouitatem rector proprietas re-
mota sit generi & 5° ex p̄dicta responsione,
refolletur n̄ nullis in error, qui putarant Chr̄m
egressum esse utero s. Virginis, per umbilicū aut
aliud later, nā cū s. Virgo uera et proprie Chr̄m
p̄p̄erit per nāam utam eū effuldere debuit and.
Hamaferus l. 4. c. 15 loquens de partu Virginis
procreatis inquit per eā partem contigit quā
fatus in luce opiri consuevit, neq; hoc absurdam
aidori. debet nam qui signatus ē nouem m̄s̄s
in utero feminae mox nobis consueto latere utiq;
n̄ designatus est uia nobis consueta in lucem
prodire quod in finibus relesia canit beata
caeli nunciū, factura s. Spiritu, desideratus gen-
tibus, cuius per glum factus est. & 5° ad
cādē a responsione colligit q̄ virginem n̄ merē
p̄cipue in partu pariat dū se habuisse eū enitar
de in luce factus protulisse hoc in regit par-
tus proprie dicitur alias s. Virgo n̄ t̄p̄e dicitur
crediditum. onyca, aut Chr̄m p̄p̄erisse, quā s̄p̄s
per semetipsum p̄p̄erisse egressus sicut sponte factus
egressus de sepulchro, et athenis edicta auctori-
tas Idū canit enipa ē p̄p̄erisse Regem. "
Obijci p̄t 1° Cyprian. verum des statim. Amē ubi
ait ultro maturus ab arbore, baiula fructus cla-
rens ē nec oportuit uellicari quod sponte prodi-
bat s̄det 5° Cyprianus solū uelle factus ut uolet
ter uellicare, aut cū molestia relucetatur sed statim
nisi patienti obsecudatur & 4° s. Virginem
p̄p̄erisse nihilominus saluā uirginitate adeoq;
Chr̄m penetratiue, ut loquitur Philoſophi transſe-
uam partu, n̄ rupto uirginitatis et aucto

Quarta
unde dicitur in cartho
per resistentem
fugitum in uia Me
so quod dicit de uirgo
eclipsa sicut dicit
e per se ueliam p̄
q. r̄p̄e d. p̄p̄erit
dicit p̄p̄erit, uel
p̄p̄erit p̄p̄erit
et dicitur p̄p̄erit
aucto uel p̄p̄erit
Luce dicit, hoc sicut
de ait s. Virginem
uoluisse et in p̄p̄erit
p̄p̄erit per se n̄
dicit p̄p̄erit, et
dicitur q̄ p̄p̄erit
aliqui uellicare
nam, reclamatione
s. s. Virgine q̄
obijci p̄t colligit
p̄, q̄o modo. o. d.
uoluisse et in p̄p̄erit
habuisse, hinc p̄p̄erit
obijci p̄p̄erit
p̄p̄erit et obijci p̄p̄erit
sicut in malitias or-
conari solitū, con-
aucto, uellicare. obijci
dicitur in partu sa-
uete in partu sa-

Quasita circa Septam

93
137

unde Aug. in enchiroidio ad Laur. c. 34 sine
per nascentem Christum corrumpatur uirginitatis in-
trogitas, non iam ille de uirginitate nasceretur, cuius sal-
sa quod absit de uirgine Maria nato tota constellatione
ecclesie. Obijci potest S. Amb. in 2^a Luc ubi ait Christum
aperuisse uulnam matris suae. & cum S. Th. in 3^a q.
q. 28. a. 2. S. Ambrosius hijs uerbis solum significare
ditu prodis, uero laesionem uirginitatis. & 5°
S. uirginem peperisse sine dolore quod satis indi-
cat ecclesia sic canens in officio natali tui, nesciens
uirgo uirgo peperit sine dolore saluatoris sacra-
mentum atq; hoc ipsum non obscure innuit euangelium
du ait B. uirginem natum infantem pannis in-
uoluisse, et in praesepio reclinasse quod officium
praeferre per se non potuisset, si partus fuisset cum
dolore partientibus consuetus. Haec a philosophica
leguntur ex priori responso dolor non oritur ex
aliqua uolentia membrum illatum per compressum
nem, reclamatione sed nihil horum contigit
in B. uirgine q. & 6° peperisse insuper sine
obstetrici ut colligitur ex eisdem euangelicis uer-
bis, quomodo enim natum infantem pannis in-
uoluisse et in praesepio reclinasse si obstetrici
habuisset, hinc Heluid: nulla ibi
obstetrici intercessit ipsa pannis inuoluit infante,
ipsa mater et obstetrici facit. & 7° peperisse denique
sine immunditij ordinarij pariet di modum
comitari solitis consequitur haec responsio ex p.
cedenti, certe non obstetrici opus habuisset si con-
suetus in partu sustulisset sordes, neq; ipsa
nata infantem statim pannis inuolueret, aut in

92
138

Evang. 1^{ae} Missa in Natal. Romani
 praesepio potuisset collocare, hinc Cyp. serm.
 de nat. sⁿⁱ Maria, inquit genitrix et obstetrix
 nullus dolor, nulla natae contumelia in pueri
 perio, et S. Leo serm. 2. de nat. sⁿⁱ Mariae
 totum talis ortus decebat qui humanae carnis
 inquinamenta resciret. Sed obijci potest 1°. quod
 deperit sanguis, quo aliter factus in utero ma-
 tris? quo experimenta emitti solita a factu adhuc
 existente intra sanguinem maternum? quo secundu-
 nae quibus in uolui solent factus. P. Duplex de leg. origi-
 nem dat suar. tom. 2. in 3 p. d. 13. s. 2. ego
 probabile iudicio n^o plus sanguinis effluisse ad
 alebri Christum quam requirit necessitas, etiam, si
 fuisset in alimentis praeversum et ob suae puritatem,
 adeoque nulla ibi fuisset feruementa aut superflua
 sanguinis qui esset egerendus. Ad secundam u. q. ad
 aliquid Christi sine secundinae natum est et factu est
 pp. in Trullo Congregati can. 79. ubi partum diri-
 num confitentur fuisse alioquin. f. sine o^o illo
 quod solent cum partu emitti itaq. uel Christi sⁿⁱ
 nullis secundinae in utero materni in uolutus fuit,
 et inde per umbilicum corpori uirginali adhesit
 aut quod credibiliter pato secundinae Christo natoe
 desierunt ut pote officio perfuncta quid. n. iam de
 cetero in utero uirginali fecissent nulli alui
 feruementis. Obijci potest 2°. S. Hier. l. 2. contra Iu-
 l. ubi ait de Christo fastidia partu sanguine
 ramos n^o erubescimus, et ep. la. 22 ad Eustach.
 de custodia uirginitatis fastidia sustinet, cruen-
 tas egreditur. Sed suar. ad 1^m S. Hier. loq. solum
 ex hypot. ad 1^m u. locum ait se n^o reperire quid
 inmobile veri queat, nihilominus fuit ceterorum

Maria
 55. pp. ubi potius
 in uolui sperare
 sal sanguis et modo
 cate de hoc u. signi-
 ficatibus. S. Leo
 magis q. f. d. i.
 ante illa p. q. uel
 post. (hinc alius q.
 fuerit hinc hinc
 in lege mandatum
 b. s. ubi, et aliq. b.
 de hoc p. r. aliq. b.
 et p. r. q. uel p. q. u.
 l. e. l. h. i. s. p. e. r.
 ad 1° ad 1° q. u. d. q.
 Joseph filius d. l. s. p.
 uis. f. d. i. s. p. e. l. i. s.
 t. e. n. e. r. e. s. d. n. i. s. p. e. l. i. s.
 t. e. n. i. s. i. n. s. p. e. l. i. s. a. p. e. l. l.
 f. d. i. s. p. e. l. i. s. q. u. o. m. o. d. o.
 s. p. a. t. i. o. n. e. s. e. u. p. p. a.
 u. s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.
 p. r. o. p. r. i. e. t. a. t. e. c. a. r. n. i.
 d. n. i. s. p. e. l. i. s. G. e. n. 173
 i. n. s. p. e. l. i. s. u. b. u. p. p.
 d. n. i. s. p. e. l. i. s. i. n. f. r. a. t. r.
 u. s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.
 s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.
 u. s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.
 u. s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.
 u. s. p. a. c. i. l. i. t. a. s. p. e. l. i. s.

Quasita circa Septum.

95

139

ss. pp. iudicio potius arguenda est, fortassis S. Hier.
tm uoluit aperere cutem Chri fuisse quasi sicut
cal sanguine eo modo quo subinde caro abstracta
cata. Et hoc n' significat ulla imputem.

Quaritur quo modo Chri dicatur pri
mogenitus s. Virgini? Et ita dei quod s. Virgo
ante illu, n' genuerit deum, n' a. sic dicitur, quasi
post Chrum alios genuerit, nec inuenta e' scriptura
scripturae hanc primogeniti appellao nam qn
in lege mandabatur ut primogenitus offerretur
Deo, utiq' et illebatur unigenitus, et sic cu
di h'is percussisse oia primogenita Aegypti utiq'
et profusa sunt pri unigenita q' g'ijci fit Chri
legit habuisse frs. Et ap S. Doct. m 3 p. 9. 27.
ad 3 ad 5. quod q' d' frs h'ni de. dia supore
Joseph filios Jesse. respicitur, nos a. inqt, non fi
lios Joseph, sed consobinos saluatoris Mariae ma
tertera h'ni filios idgi mus, quatuor. n. modis fra
tes in script: appellatur. 1. proprie. 2. latissime
i. affectu, quomodo Chri Joay 20 Aplos frs uocat.
3. natione seu gente quomodo beniamin et
ois Israclita frs uocantur. 4. deniq' speciali
propinq'itate carnis quomodo Abraham et Loth
d'ni frs Gen. 23 cu' th' Loth eet nepos Abraha
mi, ex frs, c. 11 et similiter, c. 29 Jacob et Laban
d'ni frs cu' th' Jacob n' eet nisi nepos Laban
ex sorore Rebeca, Joseph a. inquit ex S. Hier.
S. Th magis credendus e' Virgo p' manifeste
quam abiam uxor habuisse n' scribitur et
fornicas in sancta uirg n' cadit.

94
140

Quang. 1^a missa in Natal. Chri,
Quaeritur 3° quo anno natus sit Chrus.
& coeclia gentiam natus e anno Imperij Cai
Saris 42 urby condita 751 uel 752 a mo
Olympiady 194. 2° ut uolunt suar. et Baron.
uel 3° ut uult Salian. Sed quoto anno ab epoz
dio mundi natus e Chrus uariant auctores, quia
diuersimode a diuersis computantur anni a
tata mundi, in Martyrologio Rom ponitur naty
5199. suar u. tom. i. m. 3 p. d. d. putat na
tu' anno fore 4000, Barroas 4074, nam sero
tus uersione uulgata' attribuit prima aetati
ab adamo usq. ad hideris amos 1650. 2^a a di
luuio usq. ad abraham' 383. 3^a ab abraham
usq. ad haidem 941. 4^a a haidem usq. ad
haidem migratione' Babylonis amos 474. 5^a ab
inde usq. ad Chrusum 620, quoru' summa am
si in unu' colliges reperis amos 4074 uel
uersione a. 70 dardit eferent 1ª aetati anni 234
2^a 1173. 3^a 941. 4^a 485. 5^a 620 quorum
summa. et 5461. Salianus uerò putat fuisse
annu' 4042 ut uidere e in p'cipis sti tomi
in diuisione totius opy ubi dater procedit na
in 1° tomo ab orbe condito usq. ad ortu' Moys
ponit amos 2463 in 2° ab ortu Moys usq. ad
Judices inclusine amos 436 in 3° a capti
uitate usq. ad diuisione' regni Israelitici sub
Roboam amos 160. in 4° a dicta diuisione
usq. ad Imperiu' Cyri amos 457. in 5° ab
imperio Cyri usq. ad regnu' Antiochi amos 362
in 6°.

Quaeritur
in 1° a regno An
amos 234 q. anni
faciant amos 407
amos uel Chri
di ad nativitate
q. ad feliu' haita
Magister
sic Chrus
Hi d' d' d' d' d' d'
obseruati at et
Chrus 25' p' d' d'
eferre hie d' d' d' d'
Mag. 1. p. de Cui
colu' die coru' d'
fere d' q. erat 25
uersione q. menses
get die' d' d' d' d'
in d' d' d' d' d'
horu' roty in
eo se argu' d' d'
scribit gratia a
d' d' d' d' d' d'
Et redina
Uel non er
Quaeritur
quod e' Chrus
d' d' d' d' d' d'
d' d' d' d' d' d'
d' d' d' d' d' d'
a hie uult fuisse

Quasita circa Septum.

in 6°. a regno Antiochi usq^{ue} ad mortem Christi
amos 2080 q^{ui} anni in una summa collecti
faciunt amos 4086 ex quibus si detrahas 34
amos vite Christi remanent ab exordio mu^{ndi}
di ad natiuitatem Christi 4052, consule uitt^o
q^{ui} u^{er}o fusi^{us} tractant.

Inuenitur 4°. quo die et hora natus
sit Christus. R^{espondeo} 1°. ex traditione eccl^{esi}e & fest
si celebrata iam inde a tempore Apostolor^{um}
obseruata ut est ex Clem. 1. 5. existat natum
Christum 25° Decemb. R^{espondeo} 2°. probabiliter natus
esse die dnico. ubi n^{on} auctoritate Patrum, in spe
Sang. 1. 2. de ciuit^{ate} dicit c. 4. licentiu^s Christum
eodem die conceptu^m et mortu^m, adeoq^{ue} conceptu^m
feria 6^a q^{ui} erat 25 Martij, quo supposito si nu^{mer}
merentur q^{ui} menses usq^{ue} ad 7° Decemb^{ris} confer^{retur}
get dies dnica p^{er} natiuitate^m d^{omi}ni, idel^{iter} habetur
in 6° synod. c. 8. R^{espondeo} 3°. Christum natus post
horam noctis initio scilicet diei 25° natalij sumit^{ur}
ex euangelijs, nam statim a natiuitate de^{us}
scribit gratulacionem angelicam et apparitiones fan^g
tam pastoribus uigilantibus circa gregem suu^m.

Et redinabit eum in praesepe,
quia non erat ei locus in Bethleem.

Quaeritur 1°. quid et ubi fuerit locus in
quo natus est Christus. Cyprianus p^{ro} significare
app^{ellat} Barron. Anno 0^{mnium} Christi locu^s natiuitatis
d^{omi}ni fuisse rusticu^m saliqua^m casula^m male ma^{gn}
teritiam, maleq^{ue} compositam; maldonatus
a. hic uult fuisse locu^m intra muros Bethleem

7°

m Natal...
mo natus sit...
i amo Imper...
i uel 752...
ant Suar...
quoto amo ab...
ant Auctores...
utantur amp...
Rom positur...
p. d. d. p. d...
4079, nam...
e prima at...
de 1050. 2^a...
3^a ab ab...
hanc usq^{ue}...
nos 474. 5°...
orw summa...
os 4079...
atuti am...
at 020 q...
y aeri p...
i p...
clater p...
3 ad or...
ntu mo...
6 in 3° a...
raelitru...
dista...
47. m 5°...
Antiochi a...

Quaerita circa Textum

97
123

Quaeritur 3° quale praesepie fuerit? Burchar
des supra cū putat fuisse lapideū, forte ideo
quia Habulum erat ad rupes, et fle potuit mōdi
rupi praesepie. Chrysol. uerō orāe des Nativit:
Chrī uer uellet fuisse laterē, sed probliū ē fuisse
tegnē, atq; hoc suadet traditio cōis, q̄a uoluit
praesepie Romae, hodieq; asseruari in templo
S. Mariae maioris, ideo t̄ Natur Baron. l. i. amaliū

Quaeritur 4° an diuersorium fuerit locus de
uersus cā speluncā, in quā natus ē Chrī? Pāo deli
tandi ē, quia uerba euāgelista explicat patuerunt
sensū, q̄ quod tanta fuerit hoīū multitudo in Bethlaē
uel tanta B. Virginis paupertas, ut pra multitudine
illā, uel paupertate B. Virgo n̄ repererit locū in illo
hospitio, uel domo oppid. Bethlaē mitici, ac proinde
coacta fuerit egredi oppido ad p̄nominatā spelūcā
tanquam ad asylū extremae necessitatis. 2° sensus ē
p̄t q̄ quod B. Virgo ideo natū infantem reliquit in p̄
sepis, quia in Habulo, seu speluncā illā, ad quā uenē
rat, tanquā ad diuersorium n̄ eēt commodior locus ad
reponēdū infantem, q̄a f̄sepe Barnab. amplatur
fensū posteriorē. & cū sol. eo Mald: priorē ē p̄bilitiorē
quia S. Thoma et Patru est, colligunt ex hoc loquēdi
modo Josephū ac B. Virginē desertos fuisse ā cūi
bis Bethlaē mitici, et coactos fuisse diuertare ad spelūcā
cā supra dictā semel confirmatur in ipsū ex Graeco
tactu q̄i h̄t̄ d̄i. Josepho, B. Virgini, ac Chrī n̄ fuisse
locū in diuersorio cō itaq; uult dicere S. Lucas ideo
repositū fuisse Chrī in praesepio quia Joseph et
maria undiq; de catu fuerant coplasi Chino Just:
Martyr in dialogo quoniam, inquit, Joseph n̄ habebat
in uico ubi diuersarietur, in speluncā quāsi q̄ uico

98
144

Evang. Mat. 1^a in Nat. dni
 propinqua erat liberatus ē.
 Quæritur 1° quare n̄ dixerunt ad do-
 mū alicuius notū, apud cognatōs? & quia et inter-
 tos aut cognatos loca n̄ invenerunt habitacionibꝫ
 iam occupatis, vel quia p̄ce modesta à id n̄ tenta-
 runt, vel quia oēs in latrū suū potius intierant,
 quam in subsidio pauperū.

8

Quæritur 2° an bos et asinus Chroū adora-
 runt. *ap̄m. ita n̄. referunt S. Hier. Aug. hom. 10.
 Amb. s. Hier. sup. cit.*

Et pastores erant in regione eādē
 Quæritur 1° quis fuerit ille locus in quo regla-
 runt Pastores? *ex Ferd. in Lucā. S. Hier. in ap̄ta*
*phic. Paula mille circiter passibus à Bethleem fuisse
 turrim adven. i. turrim gregis et ibi campus uberti-
 mū pasuorum, hic greges uigilabant Pastores ubi fiet
 et Pastordia Jacob pascuat gregem iuxta Gen. 35
 fuit Jacob tabernaculu trans turrim gregis.*

Quæritur 2° quomodo Pastores custodierint u-
 gulas super gregem suū. *Et in Graecis et pluribus
 haberi Lycopos quod significat in agro
 ab noctantibus, seu sub Dio cabalatos, itaq; alterna-
 tim uigilabant Pastores, ne quid damnū p̄pererit gre-
 gis imitantes hac in parte disciplinā militari, qui a
 m 12 partes & diversa alijs et alijs fauente alijs uig-
 le custodia traduebatur.*

Quæritur 3° quot fuerint. *Et credi hos fuisse
 sumitur ex Hebr. 1. 20 de locis sacer. et Haymon
 ad orientem iquit ille in terra gregis mille pasus à
 Bethleem ciuitate segregata ē culla triū Pastoru, quod
 clarius exprimens Haymon ait ibi regere conu-
 tum pastorū.*

9

Et ecce angelus dñi stetit iuxta illu.
 Quæritur 1° quis fuerit hic Angelus & n̄c̄p̄u.

*Quæritur
 res, quædam cong
 et sic sui natura
 nō, n̄c̄p̄u quog
 s. Hier. 2°
 stetit à Bethle
 absenti quā hor.
 glit in dñi conu
 anglo stetit ante q
 pastor, n̄c̄p̄u
 et p̄ce pastorū p̄
 ueritū 2°
 tēre et quā pasto
 aut alijs pastorū uel
 est quā dñi placu
 rē s̄p̄p̄it iustit
 ne in dñi stetit n̄c̄
 ueritū 3° ille
 pastor uel dñi
 best aduersus tēte
 nati ē in tēte h̄
 coparet bos p̄c̄p̄
 locunt imitōri
 qui testes ad h̄
 h̄c̄p̄u p̄ce uerū
 dñi in notis uerū
 h̄c̄p̄u h̄c̄p̄u p̄c̄p̄u
 h̄c̄p̄u uerbale: ex
 p̄ce et quā dñi
 h̄c̄p̄u uerbale. p̄ q̄
 p̄ce uerbale dñi
 h̄c̄p̄u p̄ce dñi
 p̄c̄p̄u dñi
 p̄c̄p̄u dñi*

Quasita circa Septum.

99
175

tes, ex quadam congruitate Graeci fuisse Gabrielis
et scilicet, qui nunciare uenerat Verbi Inuocatio-
nis, nunciaret quoque Natiuitatem.

Quaritur 2°. An Angelus super astiterit, Na-
tales. et nihil deiecit e terra. et probatur
affirmari pro hoc. n. congruit magis graeco Testi
quod est in scripturis, autem nec obstat quod s. amb. dicit
angelum stiterit ante Pastorem, uulgata a. lectio uir
pastoris, nam potuit sublimis a terra epistery ante,
et prope pastores fuisse.

Quaritur 3°. Cur Christus natus Natim inno-
tescere et quibus pastoribus potius, quam pharisaeis
aut alijs iudeis uoluerit? et 1°. colam principalem
esse, quia ita placuit providentiae diuinae, quae
omnino disposuit suauiter pro beneplacito suo. et 2°.
propter hoc et affertur nullas congruas, nam quod bonum
et diffusiuum sui, ideo Christus propter uoluit se et nullis
saltem suarum creaturarum conuata iterum conueni-
entiae adhiberi testes, ut constaret iudeorum Messiam
natum esse in tabulo sicut praedixerant prophetae
cognouit bos possessorem, et asinus praepere suum, 1°. uo-
luerunt imitari angeli praepere aulicis Re-
gis, qui testes adhiberi solent natis regibus ne
salsus Rex pro uero supponatur. et 3°. in hijs oibz
Natim innotescere uoluit, ne qui parens adfore
bat caelestem Regnum Herodis et Romanorum uo-
leretur turbare: ueritatem n. ministrare n. muni-
strari et regnum eius quod uolebat institueret uerit
de hoc mundo. et 4°. Christus legit in scriptis: fies sui
fuisse manifestationis tempore Natiuitatis Pasto-
ribz magis simoni et anna, ut significaretur
quemadmodum notat Isai. d. 14 s. 1. Christum esse

140 Euang. missa 1^a in Nat. Dni
saluatoris Judaeorum, et gentium, et ab utriusq. coelis
du, ita tñ ut initium fieret a Judaeis, utq. bus
singulariter erat promissus, et ex quo sanguine
desuendebat. Et 2°. Cur potius pastoribus, quam Judaeis
aut Phariseis, voluerit innotescere, multa solent
afferi congruentia, potissima est quod simplex hodie
genus nre spectatur, duo pharisei a. minus credituri fu-
issent, quandoquidem nec postea crediderunt, nisi
tot miraculis. Adde et quod nato in stabulo saluatoris in
ipsum competebat pastoribus, ut pote prae ceteris habi-
tibus congruentiam cum stabulo, et nocte accedendi
ad aspidem saluatoris, uti, qui vigilabant et non
procul aberant, itaq. voluit Christus Dnus servare
hanc et natus in stabulo et inter bestias 1°. agere cum
pastoribus.

Quaeritur 2°. Cur Magis innotescere voluerit
per stellam, pastoribus a. per angelos. Idet S. Greg.
Hom. 10 in Evangelia, quia Judaeis tanquam ratione
utentibus rationale quidam angelus praedicare debuit,
Gentiles u. quia rase uti nesciebant ad cognoscendum
Dnum n' pro uocis, sed per signa productos, ne
tantummodo eadem mihi ut assignare ualentia
quia sicut serps solet se accommodare moribus horum
de consuetudinibus, cui 2°. Magis tanquam Mathematicus
darent opera obseruandis artibus et notis calorum
per stellam ei innotescere uoluit, contra uero, quia
Judaeis antehac solitus per angelos mysteria sua
reuelare, ideo eandem modum uoluit obseruare cum
pastoribus.

Quaeritur 3°. quod ille per claritatem
circumfulsit Pastores? Et splendor quo fulgebat
angelos radios circumquaq. spargens.

Quaeritur circa Septimum

Evangelio vobis gaudium, quod erit
populo.

Quaeritur an illud oī populo includat
solum Iudaeos, an et Gentes? Ratio dubij ē, quia
hoc gaudium magis Gentibus coarctatum fuit, quam Iudaeis
cū longē plures Gentes Messias receperunt hinc illud
et Theophilactus putant et includi Gentiles sub oī
populo. Et tñ solum includi Iudaeos sub hac voce
soli populo quia angelus utiq; loquebatur a
modo ad intelligentia pastorū, eo qd a. usu loque
di nō poterant pastorū, nisi de suo populo loque
tem angelū interpretari; angelus nō loquebat
de cā Messia corporeali quā expectabant
Iudaei hōc a. nō erat communis tanta nisi Iudaeis,
et confirmatur ex rāōe, q̄ subditur natus ē nobis
Iudaeis sicut salvator mundi. Accedit quod Gentes fuerint
tñ affectu ad Christianā sempit. inducunt, iuxta
S. Gal. Sicutem de Gentibus p̄ a. oleaster cum
eset infertus et in bona olivā ad radicē abita
de hō gaudium magis coarctatū esse Gentilibus a parte
rei, Iudaeis tñ principaliter et intentū, tanquam
potiori parti substantivitatē, et si minori, nec obstat
quod multi Iudaeos nō crediderint, adeoq; gaudium
illud excluderint, nā gaudium illud dicitur et futu
rū oī populo quā mō gaudij toti populo p̄
ponenda erat, ita ut quicūq; vellet p̄cē illis esse
particeps.

Et subito facta est cū angelis multi
tudo militia caelestis.

Quaeritur 3.º an hoc multitudo statim ab initio

347

10

Evang. 1° missa in nat. d. ni
 ut angeli advenirent? & convenientius scriptum, unde
 ut ut venerit applicato, ab angelo gaudij rursus
 narratur. n. tanquam distincta apparitio, et quod
 subito facta, quasi in confirmacione horum, quae di-
 perat prior angelus.

Quaeritur 2°: an haec multitudo a pastoribus
 visa, aut u. tm audita fuerit? & prius uideri
 pbliis: nam alias n. erat opus dicere facta esse mul-
 titudine angelorum, ut sufficeret dicere audita e-
 uop laudantium b. r. m.

14.

Gloria in altissimis, Deo
 Quaeritur 1°: an sensus uerborum sit optatiuus,
 an uero annuntiatiuus? Haec habet quia uerbu
 completiuu sensus faceret, adeo q. ritur ut u. recte
 suppleatur gloria sit Deo, aut u. gloria e Deo, n.
 nullis placet sensus optatiuus, alij pbliis docent
 esse sensus annuntiatiuum, quia is q. hunc hym-
 nu ut uideri e coeter apud interpretes uocant
 laudem Deo, colere, laudare, et glorificare est ab
 curis recte facta apud se uel alios extinseco uel
 intinseco uerbo p. dicere, res hoc n. fit optato, uel
 annu. ciando. & t. cu. g. u. r. n. o. sensus uideri n. p. t. u.
 f. ita annuntiatiuus ut t. et sit optatiuus, nam
 ex magnitudine affectus angeli q. fiebant, quae
 ipse annuntiabant magis fieri, et continuari
 uolebant magis suppleta est constructio scriptur
 sit gloria Deo in excelsis, quia supposito beneficio
 annu. ciamus hoc uoce laudem Deo et simul opta-
 mus augmentu eius, cuius exemplum habemus
 et in apod. sedenti in throno honor gloria, et
 potestas, sicut sit.

Quaeritur 2°: an uop in altissimis pertineat

Quaerita circa Textum

ad dnm aut angelos? qd pblia pertinere ad an-
gelos, quasi dicitur esse glorificatus dnm ab angelis
qd fuit in altissimi ita Aug. l. 2. de serm. dnm
in monte c. 10. quid sit melius servatur opinio
sic appletur quod angeli faciant in calis hoies con-
sequantur in tervy.

Quaeritur 3: an recte legatur pap hoibus
bona uoluntis? ras debetandi est, quia in graco
sunt duo membra, et in terra pap, hoibus bona
uoluntas. Rdat Mald. rectius legi sub uno membro
et in terra pap hoibus bona uoluntis putatqz ita
habuisse uetustioru codicu gracos, eo quod Orig.
Cyp. Aug. amb. Chrys. ea uersione sequuntur.
et probat inde qd qd pap illa terra n poterat
n pertinere ad hoies tanquam sicut propria hoium
2: qd dnm haec uersione seruat plenior antithesys
respectu pcedentis membri nam terra opponitur celo
hoies dno pap hoium gloria d d. Nihilominus in
altera uersione sequuntur et magni pp et qd
sp antiquioribus Pass. de humana Chri generatione
Greg. Nicensis orae de Nat. epiphani. haer. 30.
p p Jansenio hic utramq uersione e pblia propter
uoluntatem Patru, qd tunc e eundem pdm utraq
uersione ut statim dicemus.

Quaeritur 4: qd quid significant illa uerba
bona uoluntis sicut in nullis qd e pap hoibus
ut is tm, qui hnt affectum seu uoluntem serui-
endi dno, qd qd uoluntas in graco pro uo-
bona uoluntis esse uocem in doria qd proprie signi-
fiat beneplacitum, et tribuitur hoibus respectu
d d, sicut a. dno respectu hoium, cui subiect

u Nat. dnm
uenientiu
anglo gauri
ta apparitu
maae poru
multitudi
p pries
libere fact
ret dicere audire
is, d Ed
u sic optati
habij quia uer
qritur ut uo
gloria e dno
pblia docen
Is qd hunc h
erwales uocan
glorificara d
alios extinse
oc n fid optab
sensu uideri
sit optati
pli qd fclan per
reus, et cont
A constructio
supposito h
p d d et p d
emplu habea
honor glori
altissimi p d

Euangel. 7^a missa in natali huius
scriptura designare uale gratuita dicitur bene-
uolentia erga hoies, si q^o Cerremay modernu
teptum q^o uol^u, tu postoriz membru n^o erit aliud
qua^o applica^o praecedentis, quasi dicitu^o cet in foris
pap. hoibus bona uoluntas h^ois, seu beneuolentia
dicitur adueniat: si a. sequatur teptu^o p^otelgat^u, tum
quiritur bona uol^uty constui debet ad uoce pap,
pap bona uol^uty seu beneuolentia diuina fit hoibus
colmodo quo psalm. 2. sorto bona uol^uty coronati
nos p. p^otepti sorto, q^o ad e tua benignitas q^o nos.

Sed quare an p^o uol^uty seu beneuolentia diuina
h^ois h^ois solent generalis illa, an uero efficac qua
dicitur ordinari elat^u efficaciam quam Malp. m
telligit postoriz, sed h^ois q^o diuina q^o oibus comman^u
deparat n. Angly Euangelyo nobis gaudiu^o quod
ent ad populo quia natus e uobis saluator, quia
bona h^ois uol^uty, n^o e aliud qua^o beneuolentia qua^o
pro complacuit nobis dare uigilant^u suu^o uol^uty
illud Joa. 3. sic dicit dilexit mundu^o ut filium
suu^o dare. Quare per uoce^o bona uol^uty designat
quidem factus Natiuitatis, sed p^o eam seu cau^u
saliter, p^o uoce u. pap designatur filiter, pap^o
h^ois har^o est bonu^o uol^uty salu^u n^ois.

Morale uicium

Ex eo quod descriptus est Casari uolte orbis usq^u et
Joseph cu^o h^o Virgine p^ogrante a p^odit in Iudaea
et Bethleem dicitur p^ogressu^o conuersio^o n^ois
nam q^o conuersio n^ois dicitur h^ois de misericordia p^oti
ad felicitatem gra^o Isaia 55 derelinquat impius
uicium suam, et uertatur ad d^onu^o et misericorditur

Quarta. Circa Textum

ergo quasi licet est tu peccator abis post affectu bono
no abis post affectu uanitate abis post affectu lapuriga
n' e' hanc uia h'ni derelinguat impiu uiam suam sed
quo conuertet pedes suos? et reuertatur ad humilitate
e' h'ny n' optat quem abiqz certia, et uerba mortis sunt
e' nota dictu s. Petri ad Ch'rum Dne quo ibimuz e' uerba
uita aeterna habet, ac p' d'ipifret. s. Petrus dne tu es uia
uocata, et uita, docet n. uiam salutis ad salutem dary,
candelis day extra te a. nobis contingit quod columba
amissa ex arca Noe, q' n' inuenit ubi requiesceret per euy
extra te n. uia q'lem dia e' red q' d'afit a perditione
extra te nihil reperit sapien' nisi hoc uanitas uanitas
h'nt extra te sunt q'dam et n' nulli dies boni, sed ex q'by
in quatuor desce d'itur ad infernu

hic q' transitus de statu petri ad statu gra respicit
nobis euangelium in transitu la Galilaea in Bethlaem
1. q' no d'as nam 1. Galilaea e' locuz le proficior, respectu
Bethlaem, quod ostendit uox illa ascendit a. et Joseph.
2. Galilaea significat uolubilitatem, Bethlaem domus
panis extra quod bene designetur statu petri et gra.
3. quid de proficior petro audi psalmista de profundis
de mari ad te dno, numeru p'ctum e' p'fanduz ille
carcer Babylony, Dan. 14. in quo sunt p'ptem. Leo
nes (4 p'ctia mortalia) quoru singuli circueunt qua
rentes, quo modo denotat pro lam uaiuz carceris
contra quid alituz gra p'ct? audi psalm 91. Tu a. al.
filiemuz ni atozam dne. muntre et in hoc loco iu
sti oio sequitur n. de iustis ibide plantati in domo dne
in atrijs domus dne nri florebant. et uiz uidere quanta
sit hanc altitudo tam alta est ut illuc fur n' appropiet
het linea, ut aliquid corumpat alti sunt montes
terra, sed illuc appropinquat mors tempore, ditu
uiz, altus e' aer, sed illuc afal dunt toitrus et tempesta

natali h'ni
gratuita h'ni
seruam mo
memb' n' erit
af' dictu e' n' h'
re u' beatus
p' d' p' d' g'at' h'
libet in uoc' p' d'
tia d'ic'na p' h'
e' u'ltis uolunt
beignitas q' p'
e' u'ltis uolunt
ar' ego eff'ic' p'
el' q' m' p' d' h'
a' oib' commu
oib' carit' q' d'
saluator, p' q' d'
uenerat p' d' h'
p' d' h' ut filiu
no u'ltis uolunt
y coam p' d' h'
tater filius p' d'
na p' d' h'
p' d' h' ut p' d'
te p' d' h' in p' d'
u'ltis uolunt
p' d' h' u'ltis uolunt
erelinquat m' p' d'
d' h' u'ltis uolunt

106
152

Evangel. 1^a missa in natal. Dni

tes, alta e galis sed et illi perpetuam inquietudinem
eo nota hnt, unde et de ijs dicit illud, ad rom an. 8.
Et creatura ingenitae, scilicet hys ad dram Judij
sabieta varijs mutaboy, in palatio a iustorum
nihil horu erit, sed sicut habetur in quada ora
officy q. Virg. ibi e dies eternay et uny oia spiritay,
illi e certa securitas et securia eternita, et eterna
tranquillitas et tranquilla felicitas

3. Galilea significat volubilitatem, Bethleem
domu David hanc differentia clara est in peccatore et
iusto, quod in volubilitate peccatoru! in circuitu impij
ambulant inquit psalm. 11. quomodo hoc? quia nulq ad
veniunt ad quietem et quietem adessit hydro
pex et sicut carey, qui carent dno, si n. toto die dñ
curritur de fine ad finem nec hi capiunt unde satien
tur. Idem autem et in ijs psalm. 58. fame patient
ut carey o circumstant civitatem contra a. iustas ha
bitat in Bethleem in dono Patris, hinc psalm. 62 dñ
cu iustas sicut adipe et pinguedine implebitur ea
mea nimirum benedicte hille conf. lia bona quasi
iuga convivium exemplum huius utriusq, dixi
mens habemus op filio prodigo, quomodo in volu
tas est et ariditas! abest in peregrina regione
ecce via volubas. Filippique sua via altera: ad hosti
ob coactam uni civitatem sua tertia; migray et
ad pasceudos porcos, seu quartam! et in his voluta
tis nihil n. resit ad quietem: cupiebat inquit scri
ptura salvari de filiquis porcorum, et nemo illi
debat, semide quomodo agnovit abundantiam iust
ul, qn meruerat in dono Patris mei sunt, ego a.
hic fame pereo nimirum mendicat felicitatem
apud peccat male mendicat, bene a. mendicat

Quinta
qui ad dno felici
perduci possunt que
tal merita, quos
ad isto dno spm
felicitate profectu
nomine p. dno p.
y. p. p. p. p. p. p.
dno p. p. p. p. p. p.
et n. p. p. p. p. p. p.
ari h. d. d. d. d. d.
ego i. d. d. d. d. d.
co p. p. p. p. p. p.
n. d. d. d. d. d. d.
alio u. d. d. d. d. d.
sic p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
qui h. p. p. p. p. p.
est quid p. p. p.
h. d. d. d. d. d. d.
contra a. d. d. d. d.
in fieri n. p. p. p.
et d. d. d. d. d. d.
ad d. d. d. d. d. d.
in d. d. d. d. d. d.
in d. d. d. d. d. d.
et d. d. d. d. d. d.
in d. d. d. d. d. d.

Quarta Circa Textum.

107
153

qui quod dicitur felicitatem mendicat, dicitur optime
 providet pessima petum ut sit op parabola duo
 res mendicorum, quorum unus mendicando a diuino di
 cit peto demofynam a te, quia quod tu ad inuicem
 illi bene. prospectum est: alter u. mendicorum peto ste
 nosynam pp dicitur, quia quod dicitur iurat illi bene
 prospectum est: audiens hoc dicitur ille statim curauit
 duos panes albus unum et optima maca nigra alterum
 et maca nigrum, sed hinc iaspit melius carta summas
 auri tunc dixit priori mendico quia dixisti quod quod
 ego inuo illi sit bene prospectum, prior dicitur unum
 eo panibus ille q. contemplatus pane' albus et bonam
 macam elegit albus dicitur se bene adiutus a diuino:
 alter u. accipiens nigrum dixit utiqz. et mihi dicitur
 bene prospexit et edentes panes suos postea re
 perit aurum in pane suo, et hanc agnitio e quod
 quod dicitur iurat illi sit optime prospectum. Hic quo
 offert quidem petum nobis pane' albus p. conuoluitatis
 multo, sed in fine carebit auro, quieti aterna, e
 contra. uero dicitur offert iusto operitatem uitae sed
 in fine reperit aurum tranquillitatis conscientiae,
 et audiet illud danielicum pas hoibus bone
 uoluntatis, et dicente Iusto quoniam bene, quia
 nemini hic habebit gram, et illi salutem aterna.

3º In conuersione uia requiritur gra diuina
 nam: ut docet aply nil possumus ex nobis quasi
 ex nobis, et iterum n. habitat in carne Circa bonum
 hoc nobis representatur. 1º in languido iuxta pi
 cinal iudas 2º ideo. n. diu manet in languore qd
 n. habebat qui eul deponeret in pyrenam. 3º in pi
 sis q. ex sua nra iacent in terra sed si apponatur
 aliqua uirga aut arbutula statim surgunt, et

108
154

Evangel. 2^a missa in natal. Dni
per virgā in alio videntur, similiter peccator op-
te iacet sed ubi aduenit grā hōs tanquā vir-
ga aliqua tum peccator se erigere potest et dicere
Illud Cant. 2. Appendam in palmam et cooperabor
grā accedendo sicut pira et apprehendat fructus
eius. s. penitentia. In his salutis aeterna, hoc a.
requiritur designat Evangelium cui ait edito et re-
luptata Caesaris virgam orbem suū deprehendit et q^o
lenquētibet inquit: quā quo facto sequitur ap-
dit a. et Joseph quā hic Caesar, nisi hōs in cuius
vestimento scripta est regū regū et hōis domus
his. Pulchre hic ambrosius quā poterat totius orbis
professiones epigera nisi qui totius orbis habebat
imperium: n. Augustus, sed hōis ē terra, et pleni-
tudo aias.

(Hic cessavit docere, s. S. Petrus,
Gottmann et successit illi s. S. Sanctus
Feltner.

Invisita
IN FE
tal

Exm Quam

Quatio 1
fieri que est in
fieri: hinc est in
hōis ad qua vultu
prompto est tota
hinc hōis et colligunt
hinc plures in vultu
1. 2. hōis. 1. 2. 3. 4.
hinc hōis et colligunt
hinc plures in vultu
hinc hōis et colligunt
hinc plures in vultu

Quatio 2
hinc hōis et colligunt
hinc plures in vultu
hinc hōis et colligunt
hinc plures in vultu

IN FESTO NA talis Dñi

Exyt Edictum Luc 2.

Quaestio 1ª Huius descriptionis Romani in
 perij qua caa fuit: h. Inuentio quidem Augusti Caesaris,
 fecund: quoniam de tribus Iudaeis ad hanc uel illam domum, seu tu-
 bus, et ad quam eundem tribus familiae pertinerent, ut sic in
 promptu esset nosse quot in tali familia essent personae, et quid
 pecuniae. Et cum colligeretur singuli, quibus anno duas drac-
 mas soluentibus in recognitione superioris potestatis, Joseph;
 1. 7. de bello c. 26. at h. dicitur hac occasione usum esse, ut Christus
 demonstraret, se de familiae David, nascendo in Bethlehem (quod
 uocabatur limitas David, ex qua et ipse prodijt. quamq. mi-
 rificam nobilitauit ad regionem prouectus dignitatem) et for-
 titudo Miram pertinentem ad eandem familiae, quod promissum
 ut dicitur, et optulit se se uel uiro suo ibiq. Christum, peperit.

Quaestio 2^a Huius de loco Natiuitatis Christi sedem
 carnem, de tempore quidem: utrum similiter natus est in ip-
 portuno: h. ita, quia sicut sol inter planetas medius est seu-
 pro se habens martem, jove, saturnum infra uero ueneris, mercuri-
 um et lunam, et res incedit medius inter Galatios, multos antea
 edentes, et multos subsequentes. Ita Christus natus uoluit post au-
 nos multos a commissa sui parentis culpa, et antea multos se-
 sequentes, ut Medicus et saluatoris significaret se a mortalia,
 qui antea et post se uiuerent; singulariter prodire in lucem, uo-
 luit anno 42 imperij Augusti Caesaris, ut scribit Eusebius
 1. 1. c. 2. quod summa ubiq. pay erat, ut quod esset pars amara
 indicaret. Veritas si uoluerimus historiam ad 1. Her. m. c.
2. Graecia uenerunt usq. ad annum 28 Caesaris Augusti in to-
to orbe terrarum fuisse discordia, orto a. Quo oia bella cess-
auerunt. Quod illud Graecia h. tenabit qm q. gentium gladiis. Eandem

156 Euang. 1^a Mizra in Natali homini
vbi eam natus nocturno tempore est, qm silent oia.
sap. 18. Qua' quiescentia silentia tenebant oia & nox in suo
cursu: Ore u. solis, (que' non uocamus Oriens) teste
Maph. l. 1. c. 12. quia erat ipse sol iustitia: & diebus
crescere incipienteibus, quippe solstitium hybernu' cadit in
21 Dec. ipse a. natus est 25 iudicum, quasi nos admonens,
ut maiores temp in uirtute, & luce spirituali progressus
faceremus; & deniq; hyberno tempore, aspici nos, quasi
passione' pro nobis sua uolens auspiciari; & ut loco tem,
qui ggereret, nam stabulum ac fsepae loca erant multi
admixta incommotis

Quaestio 3^a Utinam sicue Christus, quia h^o,
in filio B^o Mariae, ita & sit qua filius d^o B^o? &
nullo modo, sed quia h^o f^o q' sua' ministravit & qua
Chri' corpus formatu' ad dispositione' aiam eiusdem factu'
sit a d^o create, atq; infusa'. Quis a. filius d^o a solo
d^o sic accepit diuinitatem, idq; ante oia saecula. Qui
a. accepit n^o ut humanaru' uirtu' imo nec angelicaru'
perfecte apprehendere, redit. loq; Ita s3 Generacionem
sua' qua' narrabit. Rationem affert 1 Jo. 1. p. 9. 12. a 7.
quia ad hoc necepe ut diuina' ipsa' scia' p'fecte in
telligere, q' cu' infinita sit requirit in apprehendendo seu
algente lumen infinitu', cuius capax n^o est Creatura.

Quaestio 4^a An culpa uacat, qui nullo
concepto spirituali gaudio hodierno peragit latitua'. &
uacare, quia gaudiu' natu' marat. & apprehensione
ad opti boni, ita fit ut n^o gaudens conuincatur n^o agnosce boni
illius magnitudine', quod & filii olim dies attulit, promittit in
noto incurrit nimia ingratitude' negligens attendere ad
diuina' ga se munificentia', paruq; ultimans natu' filii sal
uatoris corporis, & aia, nec ullat pro tanto benefi' gra' refe
rent. Nullius terreni Regis ortus n^o exhilarat quamplu
rimos, dantur signa latitiae, q'cuq; p^o honesta progredi

Carita' Cir
sunt autem
machina conuincit
Ora nihil ut p^o g^ote,
uiri, & ad notu' u' h^o
magis uirtu' h^o
Carita' Cir
uirtu' p^o h^o d^o
manu' h^o p^o g^ote
non facit d^o h^o d^o
do in uirtu' h^o d^o
agend' & d^o h^o d^o
uirtu' h^o d^o h^o
Nai. saluati & d^o h^o
p^o h^o d^o h^o d^o
h^o d^o h^o d^o h^o
ut h^o d^o h^o d^o h^o
opiate h^o d^o h^o d^o
quia p^o h^o d^o h^o d^o
gratia p^o h^o d^o h^o d^o
gratia p^o h^o d^o h^o d^o
notu' h^o d^o h^o d^o
d^o h^o d^o h^o d^o h^o
offere' i' h^o d^o h^o d^o
uirtu' h^o d^o h^o d^o
p^o h^o d^o h^o d^o h^o
uirtu' h^o d^o h^o d^o h^o
p^o h^o d^o h^o d^o h^o

Quaerita Circa Textum

frat. aulam ados, aguntur lud, tubis clangitur bellica
 machina conerantur, captivi complures libertatis donant.
 Cito nihil aut parat' g'nt, sintne futuri h'ip: utiles an p'omi
 uosi, & quod notandum tantumq' latitanti quot anni p'ary
 magna recurre Mare 6 h'ic natalis sui Co'na' f'uit
principibus, & Tribunis ut f'my Galileae: quanto iustius
 recreant se ueri bono in natali Chri' Regis Regni, & t'mi p'o
 munerent: p'aque quidem ponderando hoc mysteriu', cono'
 nem sacram aduando, Chri'm p'ic & magna cu' fide p'cepion'
 do in venerabili sacro, aliquanto item laetius comedendo, gra'
 agendo, & deniq' obseruando, ut in i'p'is eundem t'mi Nati'
 uitas effectus sortiantur, p' quo' uenit. R. Acte S' Leo serm. 1. do
 Nat. saluator n' uolestissimi hodie natus est gaudeamus,
neq' n' fuit t'm' eff' tristitia ubi natalis est vita. Otu
 soli ipsi, & sibi gratulant' auicula mane cantilantor,
 ut turundines, & philomela, quia c'is b'nfic' uidere in
 cipiant ubi, & quomodo sibi, suiq' uent' frant. Sed
 quis hoc cu' Chri' b'nfic' p'parat', quo' saluandi nos
 gra' p'romouit diuina misericordia, ut manens b'rom,
 fueret simul ho' car' p' genitrix in utero Virginis, d'inde
 nosureh, & tandem post aua' uita' sanctissima', cru'
 dolem subiret mortem Crucis, in ca'q' fundret, & rog'
 offerret sanguine' suu', uirtute cuius nobis applicata in
 sacramentis q' se instituendis n' lauaremur sm a p'cto
 uis, sed gram, & iustitiam acquirere mus nobis m'itaren'
 f'm, ut n' t'm' mundi, uerw'ci elegantor, or natiq' pro
 s'ntremur i ut deniq' in y'dem sacramentis panis alt'
 nae p'ctis illis debita in temporalib' hic, uel in purga'
 toria lumen uertreus. Certu' cu' f'rom n' minus iustus
 sit, quod misericors, deuo' ut raorem h'ic utriusq' tra'
 tutis, & misericordia' q'ca' habuit uolens pro Nobis mori,
 iusticie u. uis'q' moritur, & mortem passionemq' suam
 insigniti uolens offerre loco passionis seu panis, q' uas

Natali Domini
 temporis est, quod
 breuiter sic & mox
 uocamus dicitur
 felicitas & dicitur
 libitum hybridum
 dom, dicitur nos am
 uer spirituali p'p'io
 p'ore experimoz, u
 uisitari; & ut lo
 lep'et lora dicitur
 f'icue Chri' qu'
 na filius dicitur
 id' ministrant d
 laciam t'nd' p'c
 ad a. filius dicitur
 e oia facula, q'
 mo nec Ang'lice
 are 17 Gen'aco
 d. Ch. 1. p. q. 12. q.
 q'at. f'ic' dicitur
 ni p'prehendit
 q'ap n' est Cuore
 d'p' uacat, p'nd
 d'p'ragit l'ctis q'
 nat. & app'roxi
 uinradu n' ag'p'at
 die attalia, p'rom
 & negliget att'nd
 u'ltimaz nati' f'ic'
 tanto b'nfic' q'ca'
 p'philarat u'ltim
 p'ic honesta h'om

Evang: 1a Missa in Natali Domini
 postã nra mererantur, & nequibamus ipsi pondera hinc
 porales a panis quædam i nobis exigens ut sapere disceremus
 imposturũ & saluti nra cooperandũ, & socij offerri
 passionũ Chrii fieremus & gloria & uis regnarem.

Quæstio 5a Cur factũ unicũ concepti-
 nis, quod aliter uocatur factũ Annuntiationis nra
 adultũ isto celebrius, quod in eo solo Chrii sit Invenatur
 post uerba illa Virginis hinc: Ecce ancilla Dni facti mihi
Domu uerbu' facti. Quia nigrari in uero mæli u' enuch
 ciuitate persona distincta a mra, nec dicarnitj se nec mæ
 culus, an femina, nec cuius est mæli, sed tunc per esse in
 ciuit, qm in luam dicitur, & coctm haurit aerem. Hoc
 ob eadẽ magis Natiuitas quã Conceptus ab eadẽ

Quæstio 6a Cur ẽ Virgo, cu' esset uecina
 partu, et ancilla, affello q careret, sic. n. s. Chry. hom. de
 Natuit: n' habebant senili, n' ancilla, de Nazareth filii
ueniunt, n' habebant iumentu': cu' insupis ob frigus ma
 gna esset aeris inclemia, ac longu' itin, quatuor nempe de
 rui, quõ p̄rudia ad illud accipit se se: cur domũ nra gē
 nait, ne aliã p̄nicio se se opponeret abouidendi, ad quod
 uitandu' grauidi uibus p̄hibil, ut scetim post conceptũ
 et aliquantũ ante partu' a labore quocũq; graui abstinẽ
 ant; Maria q. uis cepit cu' statim ascendit in montanũ
 iudaicũ & p̄o ante partu' emensa est p̄dẽ longũ illud
 spatũ. Quod factu' quia sentiebat se u' grauari a factu, nec
 debilitari. Nulla tibi grauidũ poterat respiciant aut s' fulg.
 in form. de laud. & h: Nulla tibi grauidũ poterat, cu' esset
grauida salubri leuitate gauidiat, lamen u. quod intra
se habebat ponder hinc u' poterat. Et s' Bern. sãla virgo
 sine loiruptione cepit sine grauinẽ: tulit, sine dolore
 filiu' parturuit. Neque, L'fistudo, dolor tristitia tua
 et postu' mulieribus data sunt in parã potẽ Gen 3 in dolũ
 paries uirgo a. nra immunis a potõ fuit. Data item sãc
 doctura sunt mulieribus coĩ modo, dep̄ditã nigrã mtegritate
 et geĩ p̄ntibus, uirgo a. nra n' ita cepit & Ph. 2. 2. q. 164 a.
 2 ad 3.

In Quæstio
 Quæstio 7a
 Quæstio 8a
 Quæstio 9a
 Quæstio 10a

Et Quasita circa Textum

Quæres 7ª Mystérius Chrî Nati quibus 1° fuit et 159
relatâ: & Pastoibus gregi suo aduigilantibus, ut admonen-
centur sicut Chrî vult, à legitimis prælati suis veritatem
accipere fidei: non ut à se sunt ordinata veris, et ficut mon, *Rom 3*
tas præiudicâ ualles à sede illuminant, ita Pastoibus prius q̄ uideâ
da sunt, qual oibus à deo reuelantur. Sed interest ut pasto-
res hoc se prerogatiua dignos exhibeant, insistentibus præiudicâ medi-
tationibus ppi, lectioni scripturar, facerem bonilitat, & p̄ q̄ quos
uelut de primarios deuenit institueret posteros: uita p̄ p̄ra
uiuendâ inculpata, assidua gerenda cura gregis p̄p̄i faciendâ
circa illud p̄ se quod p̄t modo, tu u sic existat coram uerita
apud deum, et subdito, tu ga uis unquam aq̄ bone p̄ uicarios
res agitur, Quod n. n. opprimet imperatores indigent, si in idonei,
si negligentes, minimeq̄ cordati sint, si q̄domnant, si delectant
muneribus, si greges q̄derent n. ut sunt, sed ut obtinent, & circa
illud uident, sicut nutritas plerimâ circa factus ad se n. p̄ diti
nditer. Et deniq̄ abstrahendâ se ab oculis p̄mociu, et facultat
ibus negotijs, quibus et spirituales sufficendâ intendere
et impossibile. Haud dubie indigni sunt Pastores uita n. obse,
uane et, qui gram à deo n. accipiant facti faciendâ suo mu-
neri, et in n. loquâ reatu inuidant, quæ p̄ illos stat, quæ
n. h. accipiant.

Quæstio 8^a mystérius ab angelo Nuntiatum
cur dicatur gaudiu magnu? & quia iustissima causâ
magni fuit. Gloria fuit in excelsis deo: angeli saluoru
uolunt uoluntate exultantibus sunt, et deum laudauerunt
admirantes stupenda eius misericordia, prouidentiamq̄
regia genitum: et mortales imitant exemplo suo ut gau-
desant, uenire enim sibi redemptores doctores summu,
medici summu, et legislatores electu de millibus, qui lege
ferat n. iniquas uel inuisitas ut Lycurgus, qui sup̄ feral
si peritor esse uoluit ut Plato, qui uxoru eorâ permissu
ut Numâ qui de diu uoluit multitudinat, ut Solon, q̄ plebes
â sapit regi uoluit, ut Draco qui p̄tâ oia censuit pari
supplicio uindicanda; sed sanctissimas, Iustissimas psal 18

Euang: in missa in Nat: Domini
 in p^o dno immaculata conuersione aial, totius sui fidele
 sapientiam q^uant^u paruulis, iudicia dⁿⁱ uera, iustificata in se
 mitissima. ueniret deniq^{ue} mundi gubernator, conserua
 tor, oratorum ob miracula q^u patrabat, & abusus
 mendatorum. Horu^m uestigia q^uos^u in augusto caesare fo
 rta insignis deprehendit nihil aliud q^uisit unde im
 p^{er}at^u laudaret & d^{ic}at

Ca^u tot sustineas, & tanta negotia solus

Et Italas armis, tatis, m^ontibus ornes

Agibus emendes, in publica commoda percom

Si longo sermone moris tua tempora caesar. Hor. Ep^o 12

Quaestio 9^a h^uic est illa milita caelestis, cuius
 meminit? & multitudo fuit bonoru^m spirituum, q^uos
 scriptura uocare solet d^{ic}is militib^{us} Job 25 numquid est
numerus militu^m d^{ic}i & Math 25 Arms angelos ad se ma
trados in auxilium uocat legiones. Numq^{ue} si possu^{er}it
re Crem & prohibere m^ondi mundu^m pluraq^{ue} d^{ic}o d^{ic}im
legiones angeloru^m. Hor poro nomen legis tris d^{ic}at^u
 militarij. N^omp^o ministri d^{ic}i sunt ad o^{mn}ia op^{er}a, qui cum se
 ipso^{rum} appeller^{ent} quam sabaoth s^u spirituum, illi uero uocant^{ur}
 ter^{ti} milites, et uerbu^m uerbo respondet. adde q^u
 p^{er}it^u carceribus & multis componitur ita mirabilis mul
 titudo ego spirituum maior^u certis q^ual^{it}atib^{us} uel poro
 s^u p^{er}on. c. 14 de caelest^{ib} hier: docet d^{ic}o Th. i. p. q. 50. a. 13.
 & ad d^{ic}at, qui sicut agens plura facit imperfecta, quam
 perfecta, ita potest sicut q^uo. d^{ic}o a. o^{mn}ipotens ip^{se}, et sub
 p^{er}io spirituales potestates corporalibus. adde p^{er}tra
 p^{er}it^u in militia milis unus supremus d^{ic}at & caput ceteroru^m:
 Ita in caelo sub d^{ic}o unus d^{ic}at supremus sp^{iritu} bonoru^m (sicut
 lucifer supremus fuit maloru^m) n^omp^o Michael, ut uulgo cen
 sent^{ur} theologo. Ipe s^u qui antichristum licet ad^uer^{su}
 a lucifero debellabit apoc. 12. Qui p^{er} q^uo bonoru^m spiritibus
 in d^{ic}o ab e^ule nominat, et in missa p^{er} d^{ic}o d^{ic}o s^u
 fit appellat, q^uo uidebit^{ur} m^ontante^m iⁿtermo iudicio appere
 re fauet in caelo crucis filia signi horu^m. Qui d^{ic}o q^u
 nec tuba iubens omnes mortuos resurgere, et cora^m summo
 iudice p^{er}are, ut ab eo digna factis recipiant. H^uic cu^m

Quarta Ulla Sextum
strata et gladio pingit. qui aduocet omnes ad Christum
penderunt merita singulorum bona et mala, et iuxta
iustitia leges (symbolus cuius est gladius) cuius reddetur
quod est dicitur

Quaestio 10^a *Quia uox militia illius conuen-
tus musicus: & fuit. tu quia congruere debuit cu nuncio
latissimo, tu quia alia nihil opus fuisset alioquin plures
anglos ei, qui nuncio ueraz postoribus Christum nau. ad ges-
tuu. harmonia pluribus egentem uocibus debue iunt
plures alio. si nascento mundo beati illi spiritus iubilauerat
ut scribit Job. 35 multo magis iubilandum fuit natio man-
di conditore. Ita fit rarsus a rebus sacris et ofra alienis,
ne illud quidem, in quo adhibentur instrumenta musica
de quibus psal. ult. Laudate eu in sono tube. Laudate eu
in psalterio, et cithara, Laudate eu in tympano, et Choro,
Laudate eu in chordis, et organo, uel quo uisitur Cudia
ni metris defunctorum, et oratione uel psalmis penitentialibus.
Quia sicut cantus quidam apti sunt ad uocanda letitiam,
ita quidam, ad laetitia, et lacrymas. Exponitur est quod dicit
Theodosius senior, quo presentia, cu pueri musici, a Fla-
uiano ipso antiocheno instructi ceuissent carmina q-
da luctuosa, quibus antiochena Cudia in supplicatibus
utobatur, ita commotus fuit, ut cu patrat ma nubus huc
ret lacrymas hucere nequinerit, et antiochenis propinaxe
it in signum reconciliationis, quibus alios offensusimus
erat ob negata tributis, et dicitur dixerit sua plauilla
statuas, ut scribit Mueph. 1. 12. t. 43. Tancu promde
uidendu, et ut a cantu quidquid impuru indaneq, ar-
ceatur. Ab seclis u. musicetas aut louc. Tuo. seg. 22
ni deure. de obla. in Calab. uisra ubi sine organo sine
cantu laesum aut impuru aliquu misel auerant.*

Quaestio 11^a *Qui sunt hoies bona uoluntatis:
quam: et pauca com precati sunt angeli: & uerba illa
sua uoluntatis u ad hodie sed ad d. om. ofra referenda*

Evang. Dominico Chri Natalis
 ut senex sic pax a bona & d. uolito maxime fit
horibus, ut exponit ruthimius & Theophilast., alij
 broz solis p[er] horibus in d[omi]n[u]m app[er]ere vera p[er]uam
 fit Chriam, ut in oib[us] p[er]f[er]is ea uoluerit p[ro]uolare iuxta
 illud cor. 1. conplacuit p[er] cui reconciliari uia in i[st]a
pacificatione p[er] sanguine carnis eius, sine q[ui] in labe, sine
q[ui] in honore fact. Optima certe uoluntas fuit p[er] Chri mor
 tem, uirtus cuius in sacramentis est ab eo instituta q[ui]
 uobis p[er]uam reconciliat[i]o[n]is u[er]o d[omi]no, p[er]uam item con
 c[on]c[ili]at[i]o[n]is u[er]o q[ui] p[ro]stantis, amplius p[er]uam p[er] Chriam abolita,
 p[er]uam inter iudeos & gentiles p[er]uam plane deficiente, sed
 tam in Chri uelut in tertio quoniam, ac p[ro]mo in
 te se. Cyph. 2. Ipse est p[er]uam u[er]a qui fuit utraq[ue] u[er]u[m].
 et infra ut duos q[ui]at in semetip[s]o in unum nouit hunc
 faciens p[er]uam. Quod si in alio d[omi]na dicta uerba referri
 ad ho[mo]nes, uoltem u[er]e bona d[omi]nentur, que h[ab]ent g[lor]iam
 regula sua. Divina uoluntas d[omi]ni. 1. 2. 19. a. 9.
 sicut mediu[m] bonu[m] h[ab]et quod g[ra]uit fini ad que referri.

Quaestio 12^a Quod laudem aliquam merita
 fuer Pastores, docti ab ang[eli]s? & magnam p[ro]fusa,
 & multiplicem; nam impij uolunt se mutuo ad
 bonu[m] opus transgrediamur, u[er]o Bertholdem. 2° p[ro]p[ri]a
 tione sacra ex[em]plo suo app[ro]bant. 3° facit ad
 monent de u[er]o ac libent[er] ad u[er]e templa, ubi in altari
 uelut in sacro p[ro]p[ri]o uersatur Chri. 4° opus faciant
 sup[er]rogationis quod uoluerit exp[ro]f[er]e u[er]o erat sibi ab
 ang[eli]s imp[er]atu[m]. 5° uenerunt fortinantes quod p[ro]p[ri]e
 uoluerit u[er]o d[omi]no seruo seruo f[er]uere p[ro]p[ri]o, et male d[omi]ni
 uol, qui faciunt opus oia negligent. 6° u[er]o p[ro]p[ri]a
 libent[er] uol, u[er]o p[ro]p[ri]o uoluerit uoluerit uoluerit uoluerit
 p[er]uam in quo Chriam de p[ro]p[ri]o uoluerit uoluerit uoluerit
 p[ro]p[ri]o, diu[er]sioriu[m] brutoru[m] animantiu[m], p[ro]p[ri]o, et f[er]uere
 p[ro]p[ri]o quo nemo alius mortaliu[m] p[ro]p[ri]o uoluerit, uoluerit
 uoluerit p[ro]p[ri]o nobilit, uoluerit uoluerit in misero uoluerit corpore

Quasita Circa Textu

via tot inter argumenta paupertatis uerum cali pnt
 latere crediderunt, atq; in hac parte tibus magis plu
 xerunt. 7.º op. oã dem chris paupertate magnam lau
 firant aco uoluptatem, uidentur fouisse hris Chrism in reru
 pãruia & laboribus a pã otate pferendis u a diuino tar
 mterdu molles ut u traherant de diuinitis qquei calutia
 aut uel ut rex cslao Bohemia rege pulsari uolens tam
 pãnas ne somnus illoru' mterurbol. 8.º pãcones
 fuerunt Chri, ut quos didicerant, uiderantq; alij cõ fo
 crunt. omnes qui audierunt miracifunt. De his q; dicitur
baetur a pãtoibus ad illos. 9.º pãsi nã sunt se a cura
 gregis retinere, tu quia eã u Subit abant fas cura futu
 au' angls que uiderant, tu qã saluatore' natu' salu'
 fare & cernere tm bonu' ofit mouerant ut cu' gaudi
 iactura rei temporalis si opus ofit fuerit acquirendu'.
 Hoc notent, & ofundant auari de rebus suis magis que
 de diuino cultu solliciti.

Quasitio 13.ª Utrũ merito de Böhlem
 cantu' ralia et sola magnaru' urbiu' maior Böhlem
cue gregis diuini saluati' celitus incorporati' gignere. Bx

Chri Natall
 uolo man
 Theophilus
 appere nera
 uoluerit p
 reconcilia
 fia ip m
 fuit per Chri
 et ab do m
 Bro, pãem
 a pã Chri
 plane dicitur
 entor, ac
 qui fuit ut
 in ual uoal
 dita urbe
 que hãt of
 .i. .g. .9.
 fini ad qu
 auum aliq
 magnam p
 citant se
 2.º pãcon
 3.º fãd
 templa, ubi
 4.º op
 ofit u' ro
 Böhlem
 pãruia, it
 6.º u' pã
 ofidm app
 u' g. dng
 ential, pã
 uigro car
 mifera uuit

Evang. 1^a Missa, Natalis, In
 meritissime quia civitatis magnitudo in pa
 pendo ab epollia civi, qui n quomodoq, illa nroluat,
 sed qui in orati furo, cu go Chris dno Joiv, qui furo,
 vult, furo, & deant epellentissimus. Epp quod plu illu
 amat dno, qeal totu genus humanu, qeal ois angelos,
 qeal mundu dnuerfal. P. h. i. p. q. no. e. 7. In aty
 he mi Bethlehem usq, do nobilitavit dat, ut iustius multo,
 pte roma aptare, huar illas Vergilianu
 Iovis huc tm alia mter caput optulit urbes
 partum tanta solene mter vrbuina Cuprosii

Questio 12^a Qua ob caas Galli festu
 Natalis. Oni novans festu Nicol. h. qia nomen
 unum Domini mter alia fuit Samaru. & p
 contractionem Nicol. (sicut duere solemus Cularu
 pro Nicolau, & Prina pro Catharina, Profricau
 pro Sebastianu, vulgi autem vitio factu est, ut
Nicol pro Nicol diceretur

Natalis Dni
magister mei
geomodius, ad
Christi diei, quibus
simus. Ego quod
manu, quod
p. g. no. e. r. f. n.
et ut ratur
regiam
ut opulio
uibona. Capiti
ob ratur Gallia
L. h. q. e. r. n.
ad S. h. a. n. d.
ire. f. l. e. m. u. s.
h. a. r. i. a. s. f. e. l. i. c. i. t.
itio facta, ut

Quaerita circa textum.

EVANGELIUM

Missae secundae in Natali Domini

Descriptus est hoc Evangelium ex s. Luc. c. 2. a. u. 15
usq. ad 20 inducitur, in quibus versibus narratur
quomodo et pastoris ad praesep. profecti et multi res
novas admirati et q. vixit via verba in corde suo
contulerit et conservavit.

Quaerita circa textum.

Quaeritur: 1. quomodo et unde pastoris ad praesep.
profecti: 2. quomodo magna multitudo ad Christum
contendisse festinatione ita s. Hier. u. 16. et
venerunt inquit, festinantes. Et 3. ex s. Hier:
in eptaph: "Adula" et c. contra egyptios esse ex loco
q. turris Ader, sine Gregis dicebatur quod in ea turris
fuerit iuxta, quod pastoris pecora, paspera sita
est iuxta. Gen. de lapid inter Hebron et Bethleem
et ut memorant s. Hier: Beda. Provard: in turri
parit: part: 11. c. 1. et archominy in tubu Juda
distat a Bethleem 1000 circiter passibus, iuxta
hanc turrim, sentiant s. dicit Jacob paspera gregis
qua, pro illud Gen: 5. 35 u. 31, in gressu inde (sc.
patria) sicut Barbaele in Beth: fuit tunc taber:
naculu' hanc turrim gregis, opinatur t. Vincentij
Reg. bon. 1. l. r. c. u. ca' s. d. d. y: n. e. alia turrim
gregis iuxta quod Jacob pectora parit quod qua
bi. pectora posita gregis iuxta. monte n. syon,
vel moriam quod n. placet, quomodo n. porta
illa gregis tempore Jacobis ee posuit cura hanc
o. a. d. i. t. a. d. y. s. m. e. t. Regis (l. r. u. n. t. t.)

109
165

Evangel. 2ª Missa in natal. Dñi.

concordat, de turri a. gregis, unde pastores ad
 Chorum uisendi egressi, putant Red. l. c. in Baron. u
 amalibz ante Christi annu, et Adrichonius l. c.
 sermone haberi apud Michas qñ c. 7. u. 8. ait
 et tur. turris gregis nebuloza filia Syon, usq. ad se
 ueniet et pñas. Regna filia syon uerua ab his uerba
 differente legimus l. cit. na turris gregis apud michas
 dñ turris nebuloza filia syon, unde fit fuisse in urbe
 ipsa Hierosolym. saltem iuxta: pastores a. uigila
 bant in regione Bethleem ut tatur 5. Luc. c. 2.
 u. 8. et qñ uigilabant in pñas a Bethleem, dñ,
 geli in cñ dñ ueniet inuenietis infantem pami in
 uoluit, et positus in praesepio loquatur de ali
 quo praesepio pastoribus noto in uicinitate turris,
 et gregis Hierosol. de qua Michas l. c. uerba fuit
 a Bethleem: alii uerba de stat e Hierosol. a Red.
 1000 passus ut asserit Concilia.

Quaeritur s. qñ dicunt Pastores u: 15. u.
 deus ut quod factu e qd q uerbu. Ngen. u. sicut
 alij itaq. ipsu filiu dñs q in pñis erat
 apud dñm Joa l. u. 8. testatq. alij negat
 qñ quia in graeco septu u e dōyo quo uer
 bu diuino in scripturis appellari solet Red. iuxta
 tu q. a. licet uerbu diuina sit caro facta, n tñ
 absolute hui solet factu ut dicitur in 3. p.
 in sensu q. Literali ut notat Mald in c. 1.
 Luc. et pilat. in c. 1. uerba q uerbu factum
 in tali getur res q nunciata e pu acuit in hunc
 sensu 2. Reg. c. 11. dñ q e uerbu q factu e, in dñ uili

Quarta Circa Pexum.

Quaritur 3° quid Pastores cognoverint. Et cognovisse infaptum est verum messiam dicit n. 8. Luc. u. 17. Pastores cognovisse ea, q^{ae} dicta erant illis de puero ab angelis, h^{ic} a. versu "na tu salator n^{ost}er n^{ost}er atq^{ue} infans u. 12. si q^{ui} hanc inveniendi indicant, Christum a. est messiam cognoverunt oculis internis seu fide nec refert quod ante cognoverint et crediderint ac dicitur per vers. 15. h. u. dicitur unde ang^{elus} hoc verbum utrum factum sit sed absolute quod factum est quod dicit ostendit nobis, n^{on} iniqua refert iam p^{er}. dicunt cognovisse quia ex visis signis firmiore fide conceperunt, aucta a. fides solet in scriptura scientia et cognitio appellari ut Joan. 4. iam n^{on} p^{er} tua roquela credimus igi^{ter} audivimus et scivimus quia Ihu^s est saluator mundi et c. 19. u. 9 tanto tempore nobis cu^m fu^{er} et n^{on} cognovistis me: alii aliorum accipiant cognoverunt nempe p^{er} notificaverunt seu divulgaverunt et certe n^{on} male tu^{um} q^{ui} statim u. 18. fact^{us} et o^mnes qui audierunt mirati sunt, quod finta divulgare fieri n^{on} potuit tu^{um} quia in greco textu habetur verbum εὐαγγελίζω quod significat et cognoscere, et notificare, et divulgate.

Quaritur 3° quina^m me illi qui u. 18. mirati sunt q^{ui} ponat Evangelista necesse est n^{on} possunt duo solum s^{ed} virgo et Joseph ille sed plures alij n^{on} est proprie usurpatur non o^mnes q^{ui} deo tm^{en} sunt duo d^{omi}ni ad memini^{us} est h^{ic} iⁿnotat illud v^{er}ba app^{er}ta n^{on} d^{omi}na, credibile t^{em} est Pastores passim sua visa et mira narrasse.

Obijciunt Heretici ex hoc u. 18. colligi nostram

vulgarem a dificatione ipse vitiosa, quod bis ponat
 particula et cum in graeco et syriaco tibi semel
 habeatur. qd n' e vitiosa qd e idem sensus, n' a. n' h.
 proq' aliq' n' addit uerbat sed sensu, quod et aliq'
 fuerunt 70, et obseruat mald. c. r. matt. u. 18 sup
 illa uerba quia n' p'nt hanc i. particula et d' loq'
 posita accipit tyrannus pro id e glossa sumit p' et
 ali n' male dicunt retinere suam significatione
 ordinaria, sed cu' emphasi, quasi diceretur et oes, q
 auerunt mirati sunt, et de his qd q' dicta sunt
 a pastoribus ad ipsos.

Quaeritur, 5°. Quid s. virgo in corde suo conser-
 uauit. q' per uerba q' conseruabat se in memoria
 sua responebat et custodiebat, iuxta coem miterpa
 tis sententiam d' q' uerba, q' dicta a pastoribus erant, n'
 in improbitate d' q' p'nt asipia ab euangelista nar-
 rata et descripta apud Mat. u. uerbu' saepe q' re p'
 nitur ut suo. u. 32. n' erit impossibile apud h' m
 o' uerbu' et hos re' circa natiuitatem p'nt' sentit n'
 nobis caris in arg'to euangelij Natalitij s' Inoa' auer-
 p'ire a s. uirgine cui familiaris erat et hoc m' p'nt'
 are uoluisse s' Inoa' cu' dixit, maria a. conseruabat
 oia uerba haec conseruans in corde suo testatur hanc.
 l. 8. c. 19 ait n. dicere uoluisse s' Inoa' a uirgine
 haec accipio q' scribo illa n. oia conseruabat conseruans in
 corde suo conseruabat a. s. uirgo et comparabat haec
 oia cu' ijs mysterijs q' iam exposita erant et cu' pro-
 phetarum naticinijs q' a oia conseruauerunt

M O R A L I S . A

Quaeritur
 Quod in euangelio
 natus uoluit
 angelus dicitur
 mari tunc et car-
 noso testamento
 colligimus
 et tunc p'nt'
 Abrohae p'nt'
 Com. de h' p'nt'
 Illiana s' h' p'
 et ca' dicitur
 p'nt' m' p'nt'
 ad h' p'nt'
 dicitur uoluit
 natus uoluit
 colligimus q'
 ad h' p'nt'
 l'p'nt' uoluit
 et conseruauit

EVANGELIUM
 Tertia
 Nata
 uita uoluit
 Ino' p'nt'
 ad h' p'nt'
 colligimus q'
 ad h' p'nt'

Quaerita circa Textum.

169

Ex hoc euangelio colligimus 1°. angelorum monitiones prodece pastores bon. postquam moniti ab angelis, ad Christum calenter contingerant conferre in res et varijs apparitionibus in ueteri uel nouo testamento factis. Vide allestini: de angelis.

Colligimus 2°. seruum et angelos amare familia uisitatam pastorem, quod confirmari potest exemplo Abrahæ Jacobi, Isaacis, et aliorum pastorum, uide Corn. de lap. in indice uerbo Pastores.

Colligimus 3°. hos omnes pastores fuisse uigilantes, et obedientes uigilijs, portis suis oves sua, et obtemperasse admonitionibus angelorum, et festinasse ad Christum in ipsumque credidisse, glorificasse et laudasse deum, unde sumi potest proprietatis quod pastoribus animarum conuenire debent uide Barrad l. 8.

Colligimus 4°. non esse nouum res sacras meditari, aut eas se uirgo dicatur oia conprehendere et contu- lisse in corde suo, et a. particulatim aia uersari et contulerit quod docet feda.

E. VANGELIUM.

Tertia Missa de
natali homini

Quaerita circa Textum. sunt haec.

De uerbo illi hoc euang. et Joa. c. 1. et in
diuisis partibus in 4. tractantur in nulla
ad diuinam uel in aia in se quod ad humanam
aia uel in aia et in aia uel in aia. PETRUS 1°

In principio erat uerbum, et uerbum erat

Evangel 3ª missa in natal. dñi

et patris nomen ipsi attribuerunt et uidebant hoc e. i. eadē persona et uerba et filii et unigeniti nominari, unde uidebant uerbi appellacionem à filio assignatā.

Inquiritur 5° cur filius & d. uerbi dicatur & uariis modis à uariis assignari ut uideri licet apud Math. c. i. sed uerba eadē et scriptura e. puto quod adferit Cyrill. l. 4. p. 1. sicut filius, inquit proprie ut per se filius est quia genitus est, ita quia filius factus licet ita et uerba est per se non facta comparatione ad nos in se et ab aeterno quia merito et illius paterno iudicio et re cognita exprimit uid. nol. amot & ubi secundarias & auctoritates eadē dat. Obiicitur olim ration. p. loq. filio in ta illius psal. & filius meus est tu & filius in eadē uerba sic. & qui loq. sicut uerba ad dat. à d. in uerba inter fratrem et filium & Tug. conseq. aliter. n. Philo sophus dicit de rebus diuinis quia hanc uerba p. a. loq. ad filium n. est aliter inquit s. a. q. ton. q. in loa. qua. t. p. q. q. re. sciuntem ut ille. p. p. q. generat filium et ipsa uerba corat sua tota. sicut quod est loq. ad eum filia. a. accipere generatione substantiam & generari aut per e. a. eadē sicut p. p. & a. uerba a. p. e. Obiicitur etiam uocem d. o. y. o. s. signare sermonem unde uerba dicitur eadē in principio erat sermo & licet n. nulli olim q. s. s. uerba. ita, cur iam hoc loco sermonem p. e. o. lo. accipiamus nulla nos cogit necessitas, cui nra uersio ab eadē sic iam olim recepta, et fugata, et à cōi. signat uocem d. o. y. o. s. nam p. o. s. t. e. r. m. o. n. e. i. a. l. t. e. m. a. c. t. e. r. e. t. signat uerba ut notat et ostendit Louinus

Inquiritur 6° etiam uerba in diuinis sic non modo uerba
sicut s. Th. 1. q. 1. a. nomen personale propriū filii quatenus filius est, quia uerba in diuinis est qui copiam p. dicitur illi quōdo tanquam expressa imago rei illius, atq. solus

[Faint handwritten text on the right page, partially obscured by the binding and bleed-through.]

Euangel 3° missa in natal. dni

adeoq; sensus est et verbum erat dicitur q; ratio a. huius
 copositionis adferre q; libera, in sacris scrip; inquit sunt
 do noia in eodem casu, et dicitur est quod illorū se sub
 uctu; aduertendus. n. ad articulu, uox q; articulo affertur
 subti loco habetur et Joa. 1°. uox. et uerbum caro factum
 est, uerbu ailo insignitur et c. r. ut a. galatit ordu
 trulinus aquam sit et in pati locatiae q; deos et b. dicit
 quonia; articulus praeposita uoci dicitur ideo subti uel
 subibit, noia a. b. d. hoc loco n. dicitur, p; nam filius
 fidelis dicitur n. in est p; res a. hoc loco noia dicitur p;em
 filgeramus n. apposuit noia dicitur arduum, sicut supra cu
 dicit et uerbu erat apud p;em p;em dicitur dicitur. n. uer
 bu est subti cura euangelista u. dicit uerbu erat dicitur
 et clariore p;positione; fuses; q; more hebraeor locutu
 e; qui ea figurā delectantur, q;la finis praecedentis
 clausulae est initiu sequentis, ut Gen 1° in p;mo
 oratione dicitur calul. et terra, terra a. erat ignis, ilo
 obseruauit 1. Joa. u. 4. ubi dicitur in ipso uita erat, et uita
 erat lup uocatum, et lup in tenebris luce.

Quaeritur 1° quanam mysteria filii 1. Joa.
 hoc 1° uersu dicitur: q; mter cetera. hoc
 1° dicit opitia; et atornitē; filii dicitur cu; dicit in
 p;mo erat, hinc repellit Karisy Ebionitaru, qui
 dicebat filiu ante b. p;rgine; n. p;titio. 2° cu;
 dicit erat uerbu iudicet quod filius ab illu p;em
 no p;cedat, 3° cu; ait et uerbu erat apud dicitur, mter
 uerbi personale distinctione a p;em, na; si uerbu erat
 apud p;em colligit uerbu e; distinctu a p;em, ut n.
 p;cipue apud se u. de quomodo. n. au. q; Cyril. quod
 unam aia; e; ipsu apud se ip;u a dicitur, et colligit
 ter colligit filiu ut e; qui solitatu, sed p;ater
 ip;u dicitur in diuinitate persona. q; cu; subianq; uel
 erat uerbu declarat agente filiu dicitur q; op; dicitur,

Quarta Circa Tertium.

119

sive consubstantialis patri, nam natus est pater hinc eadem
divinitatem, quia hic filius sui sic unus deus et una natura
divina.

Quaeritur 10° Quid sit hoc verum in principio a patre
et filio. Et ad orig. hom. 2. in diversis locis. Consult.
1. 2. in Jo. 1. 4. hanc propositionem esse epilogum et con-
pendiarium repetitionem praecedentium propositionum, ut ut ali-
quid ex contextu, quasi diceretur hoc, in quo ipse verus
filius quod deus est, verum in principio a patre et filio videtur
collegi, nisi non natus huius loci et in ampt. 11 ubi n. abas
mythum applicandum adferre.

Omnia per ipsum facta sunt, et sine
ipso factum est nihil.

3°

Quaeritur 11° Quare per verbum oia dicuntur
facta? et ideo dicitur pater per verbum oia fecit
vel quia per oia facta sunt per sua potentia et sapientia, et verbo
appropinquatur, et ad hoc vel per verbum est ipsa ipsa
gloria, verum a patre factum, vel quia imperium, ipse oia
produca est dicitur ipse illud dixit et facta sunt, man.
Dicitur et creata sunt attribuitur filio, cum n. impera-
re sic pater recte sane, prout verbum, ita filio
attribuitur. Dicitur si oia per verbum facta sunt
quod est spiritus sanctus factus est et consequenter est creatus
a patre arguitur macedoniam contra divinitatem
spiritus sancti agnoscere. plerumque omni catholici duobus modis
modis. 1° in oia absolute esse facta per verbum, alia est
ipse spiritus factus, sed oia quae facta sunt per ipsum verbum
facta est dicitur prout spiritus a. n. est factus. 2°
plerumque oia dicitur facta esse quae sunt contra faventem in
spiritu sancto est contra faventem de parte faventis
quod dicitur 7° per spiritum sanctum et oia facta sunt
dicitur per eandem potentiam cum spiritu et opera spiritus ad opera sunt

Evangel. 3a Missa in natal. Dni

indivisa et vera et ans quod si negavit euangeli
 has ut lausit et ipse per verbum oia facta et sum
 p racionem supra dicitur tu certe quia initio man
 gelij et instituto suo hoc est Cherimphy confutare
 intendit, negans divinitatem filij. In v. 2. si oia
 facta sunt a patre per verbum qd filij e instrumentum
 tum patris et consequenter minor patris, hoc arguit uti
 fuit olim arricani pugnantes contra filij digni
 tatem et parita per in facies vix n' pany figurat iam
 introductale ad interdum pceptum ut i. 1. ad cor 1. filij
 dicitur per qd vocati estis domus patris vocatus a plus
 gessu christi et vultum dicitur et ad cor 1. si filij et
 hoc per dicitur qd negando corseq. q. vestigia figurat
 qd hoc loco caam pceptum univa. n. autis e, qua p'ris
 et filij creantur, uniceq. utriusq. essia, virtus et poa,
 et cu dicit per verbum oia facta e a patre sequit epta
 ss. filij simul cu patre oia facere, q. lute ita se ha
 bere n' dicit in euangelista qd cu filio oia fa
 cta sunt quod videlicet e simul adorare. Item oia
 cu filio apertus et interm declararet creanti vertu
 tam auctore a patre filij assequere.

Quaeritur quid sit Et sine ipso factu est
 nihil quod factum est et nihil hoc sicut variis ege
 ni, aliquid dicitur per nihil petam, quod sic p'inde
 veritate debita, aliquid diabolu' et negant a bro
 factu e n' quidem filij substantiam considerata, sed qua
 torus diabolu' est, sine paraensitatis, malitia et peccati
 cati, veru ha expositiones inquit; facti sunt inobstantia
 et contra simplicitatem scripturae; vera oppositio est qd
 nihil huiusmodi factum sea conditum e sine verbo factu
 est, quam oppositioe negat! Sicut qd dicitur. et

Quaerita, Circa Septum.

dam die in Christo condita e' una in caly et in terra visibilia
et invisibilia. Clarior h' interpretatio e' si exponatur huius fine
ipso nec unum fuerit, quod factus est, in quatuor. 1. factus
hoc loco n' legimus dicitur factus factus. 2. fine, nec nihil pote
est factus et 18 in occulto locutus est nihil. 3. factus, quod
verbum et dicitur signat nec unum, et hoc phrasim Hebraei
ca est optima et usitata ad exprimendam univiam factum sic
dicitur in Machab. 7. et est relictus in eis nec unum. Dicit quid
opus dicit et sine ipso factus est nihil quod factus, an et satis
comprehendat verbum oia condidit et dicit oia per ipsum
facta sunt. 4. in scriptura non omnia n' semper signat
verbum sed sapientiam multitudinem ut Matt. 2. vers. 3. et
et dicit Hierosolyma pulco, et alibi cum se post unum gradum
in dicitur generaliter negationem n' singulariter secundum dubietas
justitiae et indicavit oia simpliciter in dicitur per verbum
condita e'.

In ipso vita erat et vita erat lux
nominem, et reliqua usq' ad fine

7²⁴

Quaeritur: In ipso vita erat quid nos
vita significatur omnia et propositio huius variis quibus
refertur. 1. amor. 2. caritas. 3. amb. 1. 3. de fide. 4. 3.
et aliam 1. 3. de huius huius vita spiritualis quae fit per
gram et consumatur in vitam per gloriam et hanc
propositionem attulit ipse I. Joa. 1. et Epistola 1. 1. quod
dicitur vita aeterna dedit nobis per et hanc in filio eius
est.

macula vita spiritualis, dicitur a verbis cae et fons
vita quae cum dicitur per videtur nos in peccata
casuros, reosq' aeterna mortis futuros dedit nobis per
verbum quod dicitur de vita videtur et reddidi, ut agerem

170 Euangel. 3ª missa in natal. dñi

S. Paul. 2^a ad Tim. 1. liberavit nos et uocavit
uocatioe suã sanctã u' fidẽ opera, nra et fidẽ ppositus
et grãm sed fidẽ ppositus et grãm, q' data est nobis
ante tempora secularia

Quaeritur 2^a. Quia uita dicitur lap hoĩal, et
quare. & per uita dicitur uerbu diuinu quod est
semel ead uita nra spirituali ut claru est op. dicit, dñi
a. hoc uita et uerbu lap hoĩal q' hoĩbu uerba sua con
tulit, sed corradõ fidem diuinã et grãm, et hanc ead
ipemet S. Joa. infra uers. 9. q' p'p'it q' de uerbo ait ora
lap uera q' illuminat oem. Corin. 2. appellat a. per hanc
hoc loq' lap hoĩal u' angeloru, q' p'p'it p'p'it hoĩam
et an gloriã p'p'it solo hoĩ uita spirituali u' uide, per
grãm et fidem illuminatõ uos redimere. iuxta illud
ad Heb. 2. uers. 16. nupqua. n. angelos, apprehensu et d
semen. abraham, et q' uerba diuinã u' hã fuit lap
hoĩal q' caru factu e, uerba e ante caru assumpta
illij. n. oĩbu, qui ante dñi uita carnalẽ sanctiã u'
uebat in uerbo p' futura p'p'it nraõis mysteria lumen
fidei et grã data fuit, de hĩ n. loq' S. Paul. 1^a ad Cor.
10. uidebant de consequẽ uos petra, petra a. coru hĩ.

Quaeritur 3^a. quid sit et lap in tenebris
lucet et tenebra pal. S. conprehendit p'p'it p'p'it
et S. Amb. 1. 1. de Gen. c. 3. lucet hoc loco e uerba
ip'at diuinã et S. Joa. se hoc modo dicitur e ipse met
indicat uers. 8. et q' uerbu diuinu appellat
lumen et lucet, neq' sane. miconuenienter lap appellat
ab ipso euangelista, tu' quia ipsemet Chrius se lumen
appellat Joa. 8. Ego fuis lap mundi, et q' uita ueniat
et hanc hoĩ uenientem in hunc mundu. p'p'it p'p'it
et S. aug. tenebraru noie hoc loco dicitur e hoĩ,
et q' uide eos, qui in p'p'it orant et a nra salutis et a,
tense uita alebrabant, q' uita appellatõ olia u' fuit S. Paul.

Quaestio circa Septimum.

ad Eph. 1. erat; aliqua tenebra, et hanc a uera et posi-
tione constat, quos n. euangelista hoc loco nota tenebra
ad afficit misera, uers. 11 uocat suos et sui a u. n. uerunt,
illi a. qui luce n. uerunt quina fuerunt alij, quoniam
nois, hanc peti immergi, et a uia salutis aberrantes.
Hic suppositus hanc a. p. ditorum uerborum forma, perbum
dicitur, quod e. lupus hominum iam uersatur inter hoies,
cuius peccatorum tenebris inuolutos, et luce capere aly
sua bonitate fide, et gra illuminare, sed hoies perfidi a.
luce apprehendere et recipere noluerunt et hanc a uera
et literale sensu ex sequentibus uersibus constare potest, quod
n. hic dicit euangelista lupus in tenebris luce, et tenebrae
eum n. comprehendunt dicit ex proximo uers. 10 in mundo
erat, et mundus per eum factus est, et mundus u. n. cogno-
uit et uers. 11. in propria uenit, et qui eum n. uerunt
et c. 3. u. 19. Lupus uenit mundum et dilexerunt magis
tenebras quam lucem, n. dicit a. Joannes quod nulla tu
nebra luce comprehendunt eum, n. deuenit q. luce uera
agnouerunt, ceperunt. n. Christum, ueriderunt, multi t.
fuerunt, qui hanc luce apprehendere, et percipere no-
luerunt quales sunt de g. b. d. a. t. e. Matt. et. Caei
sunt et dicitur Caeorum. et c. et. Erant n. scientes scri-
pturas, neq. ueritatem ser.

Quaeritur q. si Joannes Baptistus fuerit
homo Misrus a. d. et quare. Et p. ad ce. oppo-
sitionem p. man. Reg. t. 1. t. 1. n. 9. cui ait Joannem
fuit a. p. o. misrum censeri debere, cum in utero a. conce-
ptus, fuit n. e. g. d. mundo datus, adeoq. misrus
uerior. In et notior, ut explicatio Pol. amot. et. Joannem
fuit a. p. o. misrus e. q. ad n. a. ueris et officij a. d. uo
est in d. ueris, ut de. misria testimonium publice daret
hanc n. interpretat. e. p. p. u. conuenit cum alijs misricordij

que in veteri, et nouo testamento fuerunt, tunc. n. si
 lebantur mitti propheta, qm̄ ijs in iudgebatur ut p̄
 lam edierent, quod a. d. o. d. o. u. e. n. t. e. r. s. i. m. i. l. i. t. e. r. b. a. n. o.
 Ap̄li missi ceperantur, qm̄ ad manus p̄dicandi sunt in
 stituti n̄ prius a. h. o. r. m. a. n. u. s. t. e. s. t. i. f. i. c. a. n. d. i. d. e. m. e. s. s. i. a. f. u. i. t.
 ne ipsa n̄ uanata Joāi, quā fuit in utero conceptus, et n̄
 do natus, licet in mente h̄uicōnā id quod futurum erat
 in tempore circa missionē Joāi ad eternitē fuerit
 ordinata, si a. p̄. u. i. z. e. u. e. l. i. m. u. s. q. u. o. a. n. n. o. h. o. r. o. f. f. i. c. i. a. m.
 demandatū sit Joāi, audi s. Luc. c. 3. v. 1. p̄d. e. o. p. t. i. o. s.
 qm̄ ait Anno d. quinto decimo Imperij Tiberij Cæsar.
 Procurante Pontio Pilato Judois, factus ē uerbu.
 Joāi sup. Joāis Zachariae filii in deserto, quare autē
 sit missus deditur Euangelista uerby 7. s. e. u. d. i. c. i. u.
 qm̄ uenit in testimoniu ut testimoniu perhiberet
 de lumine.

Quaritur 5° Quare Euangelista h̄c u.
 8. dicit Joāem n̄ fuisse laicū cul t̄i a. ch̄o. c. s.
 u. 35. appelleretur Lucerna ardens et lucens. R.
 Euangelista n̄ negare Joāem simp̄l̄ n̄ ēē laicū, sed
 illa laicū de quo latuit fabulat nempe increatū
 qm̄ in p̄cipio fuit apud d. e. u. m. n̄m alia rōnē p̄c̄
 tē laicū nil in dicit cul ad Ap̄lōs dicitur Mat̄ 5.
 vos estis lux mundi et ad eph. 5. u. s. a. t. i. s. a. l. i. q. u. a. t. e. r. t. r. a.
 nunc a. l. u. p. n̄ fuit.

Quaritur 6° Quare Ch̄iis testimonio p̄
 cursoris fuit uti uoluerit. Quare eadē affe
 quari hanc cartā ē iudicio quā ipsemet Euangl.
 uerby 7. h̄is uerby assignat h̄c uenit in testimoniu
 ut testimoniu perhiberet de lumine, ut ad crede
 rent per illu testifi. c. t. o. s. f. i. c. q. u. o. d. p̄. u. i. z. e. u. e. l. i. m. u. s.
 ubi q. o. r. d. g. e. n. d. i. f. u. n. t. i. s. q. u. i. b. u. s. p̄. c. a. r. p. s. ē. m. i. s. s. u. s. s. o. l. i.
 a. p. o. p. u. l. o. j. u. d. a. i. c. o. m. i. s. s. u. s. f. u. i. t.

Quasita Circa Tertium.

Quaritur 7° num peccarint qui Joanni
testimonium de Christo perhibuerunt et crediderunt.
Et affirmitur. tunc quia scriptum est Joa. 5. u. 32 et sequent.
quod ipse reprehendit Judaeorum incredulitatem in credendo,
tunc quia peccabant dnm, qui prophetis a Deo missis
non credebant, certe Joa. Baptistam prophetico facti do-
natus, et cuius a prophetiam. cognoscunt Matt. 23. vers.
et consequenter. 9. peccabant, qui ipsi non credebant, ut
betiore. circa haec ut dicitur supra h. 2. p. 1.

Quaritur 8° Quomodo Christus uerf. q. dicitur
lux uera. Et licet Euangelista hoc loco uerbo
exprimat substantiam, tunc uerbo dicitur et Christum esse. Et
uangel. hoc loco comparationem interuenit inter Verbum
Iesu Christum et Joa. Baptistam. consequenter. Ius negat Joa.
memo de luce uera, pot aliquid per se luce esse cognoscit
Christi dicit. Et dicitur, non luce uera, uel qd hoc
uera. s. germanam et sinceram nam lucem ueram filium
Euangelista. c. 1. u. 20 uocat Christum ueram lucem
quod si germana uera, ut ueritas, uel potius ut in di-
bat ipse Euangelista, quia uere illuminat oem hominem
uenientem in hunc mundum lumine suo uera fidei et gra-
corpore uita solis q nobis quotidie uisitur et Christus, ut ideo
uera luce appellari, sed quomodo hic corporeus sol potui-
set in aeternum ueritas latere.

Quaritur 9° Quomodo Christus lux uera illumi-
net ueritatem, et quid sit hanc ueritatem in hunc mundum.
Et dicitur, ueritas uel dicitur illuminare oem hominem
sed homo non illuminatus, ut adhuc multi infideles sunt,
sed potius cooperiti sed ut Chrys. in Joannem ait quia Christus
potatus est qm in se d. ad largiendum fidei et gra-
tiam hominibus, uel ut dicitur in ueritate. c. ueritas uel qd illu-
minatur, qui ut ab hac luce se illuminat, atqz patet hunc

mi natali dno
ho fuerant, tunc
ij in iudicibus ut
uerentur, similitudine
uery plicandi ius
tificandi de negia
in utero coactis
il quod futurum
ad aeternae hor
o anno hor officium
c. 7. q. 2. p. 2. q. 2. p. 2.
uery plicandi ius
factus e pot
de pto, quare
uery 7. d. u. d. d.
imo ueritatem
uangelista hinc
ca. 1. u. 2. q. 2. p. 2.
et luce uera
in ph. u. 2. q. 2. p. 2.
at nempe ueritas
nam alio ueritas
plur. dicitur ut
uery dicitur
Christi testimonium
uery dicitur
ad ipse ueritas
uery dicitur
lumine, ut qd
uery dicitur
uery dicitur

Evangel. 3ª Missa in natal. dñi.

scilicet de omni qui illuminatur ab hac luce. Hominem
 licet hoc potestior ex positio n^o sit mala, prior t^o ut in
 bono ut verba ipsa facta n^o foras, in placu reddat. u
 § 2° si proprietatem verborum spectamus venire in haec
 mundum vel est alius, quod hominem produci et nasci in haec
 mundum. Dicit si homo venit in hunc mundum q^o aliter
 venit q^o procedit, sic argumentatur q^o origines, unde
 infertur. voluerat alia h^oq^o ante corpora aliter dicitur
 et inde devocari cu^o h^oq^o generantur sunt. § inde veni
 re h^oq^o nemp^o a proprie, a quo fit q^o quod est i^o § 3°
 venire n^o ab aliquo iusta iustitiam dicitur, modum
 est factu^o e^o rei procedere ab aliquo, sic cu^o bonum
 dicitur venire a deo, quia a deo procedit antequam
 a homo a deo procedat, praevistum in eo n^o fulgor
 respicit effectus in sua ca^o. sicut alij n^o mali hominem
 respicit in regione quada^m appellatur nihil gra^o dicitur
 ta^m ignobilis velu^o apibus egrotat et in hac p^octib^o homo. §
 no^o inquit § 4° q^o multo ad se p^octib^o locus § quasi
 q^o dicitur creaturam contingit i^o nil a quo malis p^o
 dicitur perfectas creaturas velu^o ut ita dicitur op^o argu^o.

Quare 10° si nemo dicitur usque ad hunc mundum
 mundo erat et mundus per ipsum factus est, et nemo
 dicit cu^o n^o cognovit. § 10° hanc sententiam referunt
 ad partem et n^o ad lucem quod colligimus ex relatione
 qu^o n^o dicitur quod apud grecos i^o manitiam
 hoc a^o genus n^o sit accionem dicitur lucis rei n^o dicitur e^o a
 loy^o, et hanc gravem vocem respicit n^o in foras cu^o
 posuit cu^o et n^o respicit ad partem quod e^o n^o ut in
 generis. § 2° hanc locu^o a multis autoribus accipi
 de verbo latet quod caro fieret aq^o velu^o aq^o de ver
 bo incarnato exponunt t^o q^o aut q^o antequam a ver
 et o^o sequentia de ipso verbo incarn^o, dicitur ut
 consideranti

Quarta circa textum.

consideranti pte, sub quia. Quae gelitta hoc vers. 10 nisi
niet reprehensione. dignos e' eos, qui prohibe' diuinu'
n' cognouerunt. si a. loq' ueretur de. uerbo ante p'uar
na' dem. quomodo reprehensione dignos iudicari posse
cui personaru' distinctio in diuina na' u' p' d'ualiter
innotescit, licet ipse serm' q' effectus sui cognosci possit,
legitur q' 1. Joa. de uerbo q' uer. Item de' ante oculos ex i'
stom' tot signis et miraculis conspicua' u' negligens a' q' not'
care. n'c' reprehensione' p'nt. q' 20. m' b'ndu', qui t'ra'
hoc uers' ponitur p'as s'ib'z tub'z locis accipi pro hac
u' u' mole. et u'isito, sed r'one diuersaru' partiu' de
u'ersa ipsi conueniunt' p'adicata, nam' considerauit totu'
fab'ic'ae di' m' d'us factus. in uerbo r'one terra' iudicia
q' a' h'ol'z m'hab'itauit in' Mad'us' h'iu' continent,
s'ue in ipso e' Ch'ris' r'one a. ho'iu' ca'coru' serm'
ignorantia' et u'it'is d'edito' u' Ch'ri' u' cognoscere
q' h'ae locu'tes sunt in' q' u'ant' u' u' r'one u' d'ic'ersa
att'ribu'tio' p' d'icata, r'one diuersaru' partiu'
di' audire u'ideri u'.

Quaeritur II: Quomodo uers. 11. dicitur
in propria uenisse et sui eu' n' recipere cu' t'n
multi in Ch'rum crediderunt? q' u' s. Aug.
t' 2. in Joa. pro p'pria il'z q' h'anc u'isi
b'le' m'nda' qui in' t' p'pria. s' q' u' r'one u' u' u' u'
debet cu' sit h'ip'is factos et d'icit' per suos a. s'ice
p'prios il'z p'nt' ip'is ho'is q' in' Ch'ri' u' carnat'
u' credideru't, n' quod nulli' s'im' p'nt' n' credideru't
sed quod marcu' p'p' n' credideru't alio' t'u' cu' d'
Cyrill. 1. e. in Joa. . . . n' male. d'it' p' p'pria
p'ndit' infinu'ari populu' iudaeoru', q' populu'
q' p' p'pria d'it: q' u. s. d'ic'ebatur ut p'nt' cui

specialiter de promissis, messias & myrris uicta illud
 Matthei ut uox. Iteq. u' qd' myrris n'q' ad eam d' p'curat
 domus israel, uenit q' p'urbu' & uicinu' in hanc mundu'
 et specialiter ad iudeos, qui erant populus p' d' electy
 p'culia' et haereticos, erupit, sed q' comodo uenit d'ros, qui
 ubiq' e' & col' s. aug. t. 2. in Joa. hui' orat, inquit
 et huc uenit hui' orat per diuinitatem et huc uenit per
 carna', quia cu' e' q' d'ni uicinu' a' altis et caris uideri
 nequiebat, s. Th. t. 2. q. 1. in cap. 1. Joa. ait uenire in
 mundu' r'p'la d'g'i p'ce uel q'od aliquis ueniat ubi uel
 modo p'itus fuerat uel n' p'itus in loco appareat, in quo
 antea orat sed u' cu' tali gradu respectu et modo ut p'p'q,
 qui p'itus personaliter in aliqua regni sui urbe orat
 absens, aliqu' appareat sicut filius d'ri inquit q' p'ram
 et p'rasiam p'itus orat in mundo, sed uenit per carnis
 assumpt: p'itus orat inuisibili, uenit ut u'p'ce uisibilis.

Quaeritur 2°: Quomodo illi gentes quidam a.
 receperunt ut, dicit de potestate filios d'ri fieri
 hi' qui credunt in no'e eius. Et hoc loco cogere
 uolunt Haereticos sola fide iustificare dubitantes
 in no'e d'ri dantur ab Euangelista filii d'ri.
 Et minime hoc inde colligi q' quia u' dicit, s. Joan.
 qui credunt e' filios d'ri sed dari hi' potest filios
 d'ri fieri, adeo q' homo per fide' in d'no seu initium
 accipit ac filius d'ri fiat q' charitatem ipsa' fit, et qui
 uidentur sine charitate u' sint re ipsa filii d'ri, offe
 mat Chris' d'rus q'n Matthei. 5. a. 44. alloquens
 iam credentes ostendit, quomodo filii d'ri esse
 possunt diligite, inquit inimicos u'ros ut filii p'ri
 uestri qui in caly' est. E' quia sequendo interpre
 tationem ss. I. s. u' loquitur s. Joa. de ijs, q' credunt
 fide' mortua, res uita, qualis e' quae gram et chari
 tatem aduinita h'e. Sicut q' credunt uita' fide'

Quarta Crea Sextum . 185

hoc ipso sunt filii dicitur quod non accipiunt tunc potatem
 filiorum dicitur per scripturam 1° dicitur per Evangelistam
 non loqui de aliqua potate qua datur hominibus cum filii
 dicitur sunt per seculum uinam, seu gratia informata, tunc
 actus accipiunt ut potatem actu non tunc sunt filii dicitur sed
 loquitur de potate quam Christus in terris existens dedit et reli-
 quit hominibus ut quotquot ipsi acciperent per fidem uinam
 filii dicitur statim fierent ita dicitur 1. q. c. 10. adeoq;
 per se uersus non est hanc aut, quotquot a. acciperent filios
 dicitur per fidem uinam dedit et potatem dicitur in terris est,
 ut filii dicitur fierent eo ipso quod in ipso crederent fide
 per charitatem operante. Dicitur per duobus mo-
 dis accipi filios dicitur uno pro iis qui sunt charitatem altero
 pro iis qui filiorum hereditate fructuatur qui in celo, quasi
 in domo dicitur sunt, cor. 1. 1. proprie filios dicitur appellat scriptu-
 ra ad rom. 8. uersus 17. inter nos geminas adoptionem
 filiorum dicitur appellat; filii dicitur proprie modo accipiunt
 in optione adoptionis, et posteriori in consequente ad eam
 Quam, u. 17. permixto dicitur ac si dicitur dedit eis uinam
 per qui uinam fide credunt potatem heredes dicitur et uerba
 dedit (sunt filii) quos. 1. 1. Paul. 1. cit. filios futuros dicitur
 eodem uersus. 17. dixerat futuros heredes, et sic filii non
 tolligi potest uic modo, qui uinam fide credunt, et uere fi-
 lii dicitur sunt accipiunt potatem et ius ut fiarent filii dicitur
 nempe heredes quod est alio sensu filios dicitur fieri.
 Quia ut per 13. ad quid referatur uersus. 13.
 qui non est sanguinibus, neq; op uolte carnis. 1. 1. 1.
 relatione que patet de ab aliquibus referri ac filios
 quasi sic sensu dedit eis potatem filios dicitur fieri, non
 qualescunq; filios, sed tales, qui non op sanguinibus sonati
 sunt uerba dicitur ab alijs ad eos referri, de quibus dicitur
 ut quotquot a. acciperent eum, quia ubi nos habemus

Quaestio Circa Sextam. 187

partis videlicet pro toto, quae figura et locutio in
scriptura e frequens, sicut in. interpretatur quia qd
videtur dicitur caro salutare. Gen. 1. dicitur homo et p. sal.
et n. timebo quid faciat michi caro, et alibi p. eadem
figura aia signat totum hominem Gen. 26. ubi dicitur
dicitur Jacob. in Aegyptum 70 aia et ad 47. ubi
dicitur facere in navi cum Paulo 276 aia significat
qd Evangelista hoc loquendi modo verbale hunc
factum, cum a. potius sit usus noie carnis, quam hanc
causa adferri possit, vel quia ut hinc pluri humilitas,
carnis noie magis commendaretur ita Aug. 276
vero vel quia elegantem phrasin phrasin hanc
luit, qua p. carnem totum hominem significat
praeferimus. Et 276. cum dicitur factum est signatur
actio et unio, quae sua verbi natura in unitate personae
verbi copulatae est natura humana manente integra
et 276. natura, ita ut sit una persona in duplici
natura. Pro occasione huius versus male ubi ubi
oportet, sunt haec; 1. quia dicitur verbum caro factum
referebant Appollinacuta verbum de conuersum in caro
nem, mala sunt confusa, sed quia quis inferat factum
et homo factum qd conuersus est in substantiam, tunc quia cum
dicitur sit immutabilis verbi natura in carne conuersi
et potuerit quod si. in aliud uere conuersum, desinit
et in seipso. 2. dixerunt alii qd natura diuina et hum.
potestione resultasse 3. qd error damnatus est in
Conc. Aegion. sub Leone 1. et hinc refelli potest, tunc quia
si verbum factum est caro manebit igitur natura carnis
et si in 3. demutata est, tunc quia alibi pluri ut faceret
homo. p. 3. qd natura ex diuina et humana resultauit.

3° potuerunt Nestoriani in Christo duas personas, verum
 si duas sunt personae quomodo, 2° verbis dei Caro
 factus, ut in. unus homo dicitur factus, alter nisi ad
 sit unitas persona, quomodo a. verbis caro factus sit
 dicitur in 3° y.

Quantum 25° Quomodo verbis in nobis habi
 tauerit? Quasias (ce oppositiones, caiet. interpre
 tatur. Hanc vocat et ait post. habetate in nobis
 per fidei et gratiam iuxta illud ad eph. 3 ubi a. ut de
 Christum habitare per fidei in cordibus nostris, sed haec opposi
 tio n. ut hanc loco ualere conformis, quia euang. illud
 agit de. nihil habetate cum Adam subdit et adimur
 gloria eius habitatio a. per fidei e. inuisibilibus, S. Chry.
 de Cypriell. hic opponunt uerbu' habitate in nobis. i.
 in uia nra humana uel in uia carnis iuxta illud ad
 Coloss. 1. in ipso complaerit oem plenitudinem diuinitatis
 habitare. et c. r. in ipso inhabitat ois plenitudo diu
 nitatis. alia' oppositione' adfert. Quia q. uel lite raly
 ait uerba habitate in nobis. i. inter nos uisus et uer
 uerfatus e. et n. agere uita' solitaria' ab hoim oculis
 secreta' sicut praedicta' fuit Baruch. 3. in te uis
 uisus e. et cum uerbis conuersatus est et Zach. 4. habet
 uisus. Sion. quia. oue. ego uenio et habitabo in me
 dia tui quia' oppositione' indicat ipse. Euangelista
 q. uerf. i. r. d. in medio uestru' Aetie, quem dicit
 uerfatus

EVANGELIUM

In festo S. Stephani.

Haec euang. habetur apud S. Mat. c. 23. incipit
 a uerf. 24. usq. ad fine' in quibus uerfibus tradit
 agit. In 1° praedicit scribis et pharisaeis propheta' ab
 ipsis occidendo. 2° ob hoc sanguine' iustorum super ope
 rantur. 3° in gemisat sup. Hierusalem, q. uel fatis genti' uel

Ruasita Circa sextum. 189

Ruasita Circa septum.

Ruasita 1°. Quomodo Abel justus dicatur, et
quod sanguinem profuderit. R. 1°. Hæretici
vera dicunt, Abel justus dicitur quod cum
sine ira, oculis diuinis, uerissimè macula
futura tibi sequitur, quomodo immaculatus, et ois mundus
erit uera manus leprosa sicut pulvis tegatur uice
aperte morbida et imbecilla. Catholici sequuntur, si
Abeli dei justus aiant ab eterna gratia et charitate, quæ
iustificamus, et ex merito docetur in ma de gratia
præter hanc puritatem habuit aliam super uirtutem
Abel, et singulariter castitate fuit insignitus, licet id
negat Alan: apud Gen. 4. u. 2. et potius cre-
deretur SS. Hier. Pres. amb. et alij, qui hoc colli-
gunt inde, quod scriptura u' faciat mentionem uicij
et liberorum Abelij, sicut meminit apud et proliam
Cain. R. 2°. Cain occisi Abelij adferri Gen. 4. u. 5.
quod pro ad munera sua sacrificia Cain u' respo-
dit, sed ad Abelij, unde Cain aduersus fratrem
concepit q' postea eadem peperit, quid mirum a. quod
ad manera Abelij respperit quæ obtulit optima
ut Gen. 4. u. 4. u' uulgaritox illo uericulo di'
pura pinguis dabo uer maera sacrificabo.

Ruasita 2°. Quis sit ille Zacharias occisus in
ter templo et altare. R. q' ut conuenire, inter se di-
nos, sapient: putat q' probu' fratrem suu', quod hoc dicit
nouissimus sit in templo occisus. Scribitur in Zacharia
o. u. 1. u' alij putat e' propheta illu' qui inter
re minoris uenit, sicut eo quod loc. cit. expre-
silius Zacharia dicitur. R. Hier. quæ multi sequuntur
putat d' q' u', de quo agit 2° Paralip. 24. u. 21

Quaestio Circa Septimum :

191

quia Zach. parentem fuisse Barachiam dictu, testatur
 grandis auctor Hipp. Neph. et alij, atq. in super. Sacha-
 rias in hoc templo et altare occisus esse asserunt ap-
 eod. Pradit: multi pp apud Barron anno Christi. Lo-
 quora alij hanc eam relig. afferunt quod in persecu-
 tione innocenti: Joacem Bapt. filium suum abscondidit
 in quod edito Herodis comprehenderunt Joacem: cui n. in
 Bethleem natus est, ut quod Herodes in suspitione ne-
 nati regis vehementer commotus, cum arripisset mira-
 de. Pa. nativit. epistimavit esse Christum, adeoq. occi-
 lendu. et alij intorsit tu dicunt quod in virgini in
 templo, in virginibus locu permiserit, abis quod
 Christum se parentis eius p. dicitur, q. dicit postea non
 eade. uti verior, cui a pp pluribus, afferantur, neq.
 obstat hanc Zacharia diei ab aliquibus interfectu
 ab Herode et Choro a. occisus a pharisais iuxta illud
 quem occidit, quia utiq. occiderunt, inquit Castricius
 Hoc. ut Herodes suo imperio aut votis insinuat, scriba
 u. et pharisai in ipsa neq. obstat quod Hier. in cap. 23.
 Matt. dicit neque illud Ide. Zachariae p. Joannis
 ce. de sumpta a quibusda. Apocriphoru. somnijs,
 et, quia et deus simplicior fuit quidem hanc Zacharia
 sanguine saxa templi manifeste infecta, ut tr. et ne-
 tal. paron. loc. cit. n. fact. ca. de. re. manij. et reang,
 similitu. tr. fama et credulitas, cui Partal. qui multij
 Jacobij filij. antequam hanc testata reliquerit in scopis
 nec his verbis, Zacharias in hoc aede et altare, truci
 datur peremptus sui crucis maculas, filicibus a signat,
 adeoq. dicitur Bar. a. Hier.

Quaeritur 3. Quid significatur, hanc locum
 sanguine Justoru super. Judaeos venturu. R.
 hanc phrasi hebraic. signari Judaeos pp homicidij

to S. Stephan
 or homin d. ebor.
 ly p. l. t. a. d. p. r.
 v. b. s. e. h. u. q. a. z. a. c. h.
 a. n. i. t. l. o. g. e. s. b. a. t. u. r.
 j. a. c. o. b. u. s. a. m. a. l. t. o. q.
 u. o. p. u. s. e. p. i. p. h. a. n.
 z. a. c. h. a. r. i. a. m. m. a. n. d.
 o. c. c. u. s. u. r. u. s. f. e. l. i. c. i. t.
 e. r. a. d. i. s. s. i. p. t. u. s. q. u. o. d
 e. s. t. n. i. a. t. u. s. d. e. i.
 z. a. c. h. a. r. i. a. s. e. q. u. o. d
 e. r. e. v. e. l. c. r. i. s. t. i. a. n. i.
 p. p. t. e. s. i. g. n. a. t. u. s.
 i. n. i. h. o. m. i. n. i. s. j. a. c. o. b.
 u. s. p. u. p. e. r. z. e. b. e. d.
 u. s. d. e. i. s. i. c. o. n. t. r. a.
 r. i. u. s. n. a. g. e. s. s. e. n. t. i. a.
 q. u. o. d. p. o. z. a. c. h. a. r. i. a.
 e. s. t. q. u. o. d. o. c. c. i. d. i. t. u. s.
 a. l. i. i. n. t. e. m. p. l. e. p. o. s. t.
 e. t. p. h. a. r. i. s. a. i. s. u. s. p. e.
 r. o. n. i. s. i. m. e. p. a. r. t. e.
 a. t. i. a. f. e. c. i. t. i. n. h. o. m.
 i. n. i. s. z. a. c. h. a. r. i. a. m. q. u. o.
 d. u. n. t. o. c. c. i. d. i. t. u. s. a. p. p.
 e. r. i. a. l. i. a. p. p. s. e. n. t. i. a.
 c. o. n. f. a. t. e. a. t. u. s. p. a. r.
 t. e. a. l. i. i. s. a. l. i. i. s. o. c. c. i. d. i.
 u. s. p. e. r. d. a. m. n. i. s. m. o. d.
 e. a. v. e. l. e. p. o. s. t. e. r. i. o. r. e.

Evangelium in festo S. Stephani

nos duros sic Matt 7. ut de mane gudei
 sanguis eius super nos et super filios nostros dicere
 uolunt nos in nostris posteris habimus panem pro
 sanguine effundendo. Luc. 11. Si nigrere dicitur
 prophetarum in Juda et ad uel dicitur quod S. Matt. In
 quare. n. per requirere. sanguis in scriptura est
 supplicium famens de homicidio patris ut Gen. 42.
 u. 17. in sanguis eius, per Josephi, et quiritur.

Quiritur q^o. Quomodo oia prophetarum san-
 guis uenit super scribas et pharisaeos et ab ipsis
 ut facime antiquiores prophetas obsecrati, et a pa-
 tribus, num lurrant panem parentibus debitas, an u^o
 scriptis Ezech. 18. in 30. filia u^o portatura in
 quibus peris? Et 1° articulus e^o multy scripturas
 hois pita parentum puniri in filiis Exod 20. Ego
 sum deus tuus, fortis zelator, uisitans iniquitatem patrum
 in filios, in 3° et q^{am} generacionem eorum, qui edocet
 me. Hieremias 17. u. 18. reddis iniquitatem pp. in filio
 filiorum eorum, post eos: et alibi limite tu haec et pimi
 na loca ilgant S. Hier. Aug. l. cont. ad im. c. 4. quia
 niri nempe peccata parentum in filiis, si filij pro-
 prijs peccatis pita parentum imitentur q^o Exod
 20. n^o de absolute in filios in 3° et q^o generacione
 sed additur eorum qui oderunt me: n^o quon ultra
 nas generacione pita parentum puniri in soleant
 sed additur filii in 3° et q^o generacione quia ad hoc
 aq^o generacione filij parentum uideri possunt et eorum
 peccata imitentur, et h^o aliter ad hoc limitari
 pita parentum in filiis puniri a deo pena temporal
 u^o aeterna et spirituali unde Voss. 1° Exod. q^o 83

Quaestio Circa Sextam.

198

ait dicitur brym Exod. vi. n' loq de pena tempo-
 rali qm unusquisq; in sua iniq'te meretur p'ponu'
 ciat, sed de spirituali et aeterna, ibi n. fact' ostendit
 dit propheta quomodo ait iustus, qui lege' observaverit
 in iustia sua' vivet, n' g'det vita' temporali, sed aeterna.
 veru' licet plerulq; p' natural' delicta puniantur filij pas-
 tral' imitantes, n' t'n' n' negat' d' aliq' et a d'no puniri
 filios qui patris n' sunt imitati, sic 2° Reg. 12 quia
 peccavit David punitur eius pariter filij, quia sicut
 Nathan blasphemare fecisti populu' d'ni p' hoc filij
 tui, qui nati sunt tibi m' morte, sic Josue 17. pro deli-
 cto Achan, qui furatus fuit de spolijs Jericho regula'
 auream percussit d'ns multos de exercitu' Iudaorum
 simul filios et filias eius, qui ab hoc crimine immu-
 nes erant puniuntur, q' aliq' tal' fontas, quam
 innocentes filij p' peccis parentum, sed q' immiter
 puniuntur, seu affliguntur p'na p'na, ut docet d' Jh.
 19. q. 9. 82. a. 8. n' h' r'acem p'na, sed medici-
 na, si loquamur de p'na, n'q'it pro pecc' inflita'
 n' qm h' r'acem p'na, sic s'm unusquisq; p' pecc' suo
 punitur, quia actus pecc' aliquid personale e', si a.
 loquamur de p'na q' h' r'acem medicina, contri-
 g'it q'os unus punitur pro pecc' alterius, et paulo
 post subiungit si filius vel subditus e' participat
 re talis p'nali defectus h' r'acem p'na qm ad utru'
 q'3 vel sic q' punitur, et q' p' quo punitur, si u. n' sic
 participat culpa de r'acem p'na, qm q'3 pro quo
 punitur qm u. ad e'3, qui puniuntur r'acem medicina,
 t'n' nisi sint accessory, n' qm pecc' alterius conspatis, ord'atur

Quasi in festo S. Steph.
 1. ad bonu, si patienter subleat: hoc 1. Ju. lxxv
 2. prout in suo iudicio dicitur no pnta parentum
 in filijs puniat, in in iudicio coterno et humano n pnt
 iudicij creati pnt se loquendo impingere penas sensu, et
 tormentoru filijs, pro pnti parentu, eos ad dno occidendo
 et hanc sententiam cotrefingit frim dicit. q. cum
 dicitur pnt pro filijs n occiduntur nec filij pro par
 tibus, sed unusquisq. pro parte suo morietur, quod
 ad iudices populi dicitur fuerit ex ipso contextu ma
 nifestu e pnt pnti vitz. 1. cor. 13. huj. ita pnt
 pnti.
 3. pntiam patre nil mptentur epi
 quos Chrus dicitur mactat scribas et pharisaeos puniendo
 pnt sanguinem prophetaru a parentibus effudit a tempore abel
 usq. ad zachariam, sed comode pharisaei pnt pnti (aim
 dicitur pntas licitari, ut quid cam pntas fuit, ut quid ad
 iudicium respuit: pntabte ois, quia impij faciunt una
 populu, pnt magis, pnt iusti saltora, quomodo, mgt, huj
 rom. 6. 1. 2. q. aduersi legi e s. pntur istos uctus illo
 rum sanguis, qui longe ante uixerunt, quod isti (sunt scribae,
 et pharisaei) uel nascerentur nisi quia unu geny una ma
 se est mptora imitatioe sibi nec comptora uide mte q. quis
 sic pntas uerfus et ut ueniat super nos ois iustus sanguis.
 nempe. istos persequemini, et occidete prophetas, quos et
 nos mittat, et ois sanguinem iustorum delibatum a orth
 tutio ne mundi usq. ad zachariam hatis adeoq. ut po
 cata progenitoru destructio n. robis plebantur a pntis
 tan, ubi particula pnt dicitur in signat eadem, sed
 euentu, quamquam praeditus sensus sit uerus et bonus,
 uerfus in ille aliter et applicari pnt, quae applicatio
 n. sunt male, dicitur pnt Malto. seu pntu minaty
 est ois sanguine prophetaru uenturu super scribas, et

Quasi in festo S. Steph.
 Chrus dicitur mactat scribas et pharisaeos puniendo
 pnt sanguinem prophetaru a parentibus effudit a tempore abel
 usq. ad zachariam, sed comode pharisaei pnt pnti (aim
 dicitur pntas licitari, ut quid cam pntas fuit, ut quid ad
 iudicium respuit: pntabte ois, quia impij faciunt una
 populu, pnt magis, pnt iusti saltora, quomodo, mgt, huj
 rom. 6. 1. 2. q. aduersi legi e s. pntur istos uctus illo
 rum sanguis, qui longe ante uixerunt, quod isti (sunt scribae,
 et pharisaei) uel nascerentur nisi quia unu geny una ma
 se est mptora imitatioe sibi nec comptora uide mte q. quis
 sic pntas uerfus et ut ueniat super nos ois iustus sanguis.
 nempe. istos persequemini, et occidete prophetas, quos et
 nos mittat, et ois sanguinem iustorum delibatum a orth
 tutio ne mundi usq. ad zachariam hatis adeoq. ut po
 cata progenitoru destructio n. robis plebantur a pntis
 tan, ubi particula pnt dicitur in signat eadem, sed
 euentu, quamquam praeditus sensus sit uerus et bonus,
 uerfus in ille aliter et applicari pnt, quae applicatio
 n. sunt male, dicitur pnt Malto. seu pntu minaty
 est ois sanguine prophetaru uenturu super scribas, et

Quaestio Crea Septima.

198

pharisaeos signare aduifre hoc tam graue pro homicidy
qui panas daturus e' ut oia e' q' homicidia in ipis pu
niri uideantur, uel siglare aduifre ut sciaz putat, tui
puros panas aequalentem panis oiam homicidarum q' iustos
uoluerunt, uel ois gra' panas subituro, quales homici
da fuerunt, et certe ois generis mala in oppidio urbis
Hierosolymitana conspirant, Judaeosq' afflicerent, uel
iusta parras tam graue suppliciu' super eos uenturus
q' graui affici poterant, si oia homicidia perpetrasset
hunc uerbo m'p'm suppliciu' super eos uenturus dixit
Christus, quod futurum et intelligendum in oppidio urbis iudicae
u. 28. esse uoluerunt uobis uia domus deserta, quod sup
pliciu' in illo oppidio m'p'm fuisse et q' oia mala q' mi
seris constabat nemo negare potest, qui Josephus hoc de re
legerit, uel cuius scribit de iudaica q' ponit expluam
cognitionem honoru' et maloru', q' iam Christus ait ut ue
niat ois sanguis sup nos ilgi, cognouim maloru', quasi
diceret, ut ueniat super cognouim mala, de qua uos ois
sanguis iustus

Quaeritur 5: Quomodo Christus congregare
uoluerit Judaeos. Et op' e' q' congregare hoc
loco uel aliud e', quatuor uocari ad meliorem mentem, uera
charitatem, et ad regnu' caloru' et hoc uoluit Christus cum
Gadatos congregare uoluit et haec Chri' mentem uideat
parabola regis, qui Cap. praeed. misit famulos suos in
fatos ad nastias uocare, utitur a. similitudine gallinae
spoliantis alas pas, et parate fouere et protegere pullos
suos et apertu' animi sui fat declaret, utitur a. uir iustor
p'p' apud s. Luc. c. 13. uocet illos apud s. Mat. 5. Mat
hoc loco uocet Gallina sed utrobiz, bene quia uoc
Graeco op'ay tem aem, quam gallina' m'ntat, aduifre

Evangelium In festo S. Steph.

Christus hunc Judaeos sub alas suas congregare, sed
 ut fuerant congregati, quia noluerunt et per hoc
 minaturus et praedicat. 1.° domus eorum deperendam
 quae domus, ut ault s. Hier. est ipsa templum in quo
 mare considerant iuxta illud Hier. 7. nolite
 confidere verbis mendacii dicentes templum huius, vel
 per domum ut existimat Boda ille sit ipsa civitas
 Hierosolym: in qua aedes in domo habitabant. 2.
 praedicat se a mundo ab ipsis et videlicet donec dicit
 benedictus qui venit in nomine domini quorum verborum repleo
 et sensus, qui et literalis est a modo. 3.° post hoc tempus
 quod fuit usque ad passionem sapienter non meruiderit donec
 in secundo suo adventu dicitur in hoc interpretatio probari
 potest ex illis Christi verbis Matth. 23. quod tempore passionis
 protulit veritatem dico vobis a mundo videlicet filii
 hominum sedentem a dextris virtutis vestrae et venientem in
 nubibus caeli ita Chryso. et Culym. putant a paulo ante
 exitum iudicium res ipsa dicitur Judaeos benedictus
 qui veniet in nomine domini quod multorum tunc fuit ad
 fides convertendi. Maldon. a. putat in alio dicitur in ipso
 fuit iudicio, quia tunc rei evadit conuicti cogentur horum
 agnoscere multi. 4.° et non meruiderit in caelesti bea-
 titudine donec confiteamini. 5.° nisi confiteamini me
 illum esse benedictum qui venit in nomine domini fuit Messiam
 ita s. Hier.

EVANGELIUM

In festo S. Joannis Evangelista

habetur est usque Joac et mercedem usque usque
 ad 25. conclusionem in quo duo aguntur scilicet Petrus
 Petrus; et sequatur. 2.° interrogat Petrus Christum

Quinta
Quinta

Quasita Circa Textum
IN FESTO SANC
ti Stephani Protomart

Quae ego mitto ad vos prophetas. Math 23

Quaestio 1^a

*Haec uerba quorsu[m] pertinent? Et
ostendit se Christus uoluit eadem sua cura sibi. Ita per uita
(quod et olim pronuntiavit per os Isaac Rubei in uerba ultra
facere uinea mea et non sibi Isaac 5:1) modo quatum ad efficien
da et uiros insignes a quibus regeret quos uerte tm et dafiu
quatum infortunium regi a stulto et infulsis. Unde in electione
Cuiuscumq[ue] magistratus iurant electores electuros se, quod
uere omnem aptissimum se iudicauerint, quod nisi fuerint
res sunt priuatis per fidia q[ue] multum nocebunt. Capub[us]
d[omi]ni sa p[ro]p[ri]e meredunt quia ut scribit ar[ist]o [in]tra uolunt
bono gubernari. In uita uolunt uolunt populo sui pro
cipem tam in spiritualibus quam in temporalibus Moyses
sapia et uirtute clarissimum. Postea p[ro]futurae istas
duas separans ab inuicem successorem a dedit in spiritualibus
Aaroni Eleazarus, Eleazaro summos alios sacer
dotes, et aaronem succedente per uita linea. In temp[or]alibus
a. Iosua, haec a. Judia p[ro]clarissimos tanta gratia
ut nunquam die uacauerit principatus. Et uacationis
causa fuit ipse populus, qui p[ro]xim a d[omi]ni se se avertens opp[ro]p[ri]e
ari prius aliquot calamitatibus debuit, quod ut defensor
de celo acciperet. A iudicibus uirum ad saul, dauid
et Reges alios, ex quibus multi boni, ut saul amicus, de quo
1. Reg 9 Non erat uir de filiis israel melior illo, et dauid
uid de quo ait 13. In ueni dauid filius ioseph s[er]m[en] carmen,
qui factus uir uoluit m[er]it. Et qui mali fuerunt culpa
sua facti sunt. Haec a. p[ro]hibentia ut demonstraret
posterioribus quoq[ue] sa. cultu duratura p[ro]fertim quoad sp[iritu]alia
adit Quae ego mitto ad uos prophetas, et sapientes et*

Evang: in festo Sancti Stephani

Leuitas: Judaeos alloquitur, aplos a. coramq; faciens nos in
 tollit quos destinare incipitbat pones de Anna: E
 uangelica. Har de eius prouida. — Ut uero si
 mul eodem Judaeos ofunderet tanqm inq; ratifimos non
 misit attende, et de his uideris, et uenifigati, et flagellati
in synagoga iuris, et persequemini de civitate in civi-
tatem; sed certe gtabit uobis ista persequens, uos quippe
 uos facit ois sanguinis iusti nequiter ofusi ab origine mun-
 di promissq; sanguinis ipsiusmet abolis. psi, niquea ritus
 hoc sensu quod n sapienter amno latius uerbor, qui pphetas
 ueteres uidentur, et seuerissime puniti sunt, sed misitatis illorum
 uelligit uelutimini iniquitatem. coru raris uis, ac qfir-
mare, et uoluntatis ofe mi uestra offirmatioris. Nam
 et malefici hoies iam castigati ob delictu primu illud si-
 itrent, seuerius a Judaeis puniuntur.

Quaestio 2^a An Chrii soli tm' Eulias sua pro
 aia, et uia priuatis eius membris? Et q; g; p; u; a; t; a; t;
 quolibet sua. coruet prouidiam, ut de priuatis ipis pabe-
hibis longe mioris pretij cura gerat, iuxta illud Math.
in hofne duo possere, esse ueneunt, et uauit ip illis uadit
super terram sine patre meo. adhar totu' corpus nihil et
 aliud, quod eius partu, cui prouida benofic' nemo pt, qui his
 quos benefaciat, ac prouidat. Clara deniq; sunt uerba
 d' Aug. pl. r. 14. sic super custodia mea, et sic si ois
oblitus sit, et mihi soli intendere uelis. seq; a. et semp
te paratu' habet, semper te paratu' offeris si me para-
tus inuenis.

Quaestio 3^a De qua Congreg. loquitur
 Chrii. Quoties uolui congregare filios tuos. Et
 de Congregaco sumpta pro adulatione ad se, u sensu
 sic Quoties uolui, et conatu' su' adducere te ad me, ut fidem
 officuad' ut mi me credas, mihi copulareris, ut amon'
 et tanqm Ono tuo adhererem. Indu' scriptu' sunt Salu'
 na' similitu, q' ualiter pullos gregat suos, q' u' ad uora'

Sancti Stephani

Quaestio Circa Textum 199

do ad se, ut sub alijs eius tunc sint ab accipiente, aut inueni
ab illa estra sibi accipiant. Et alijs Chri ad istas analogis
aut propheta David sub umbra alarum tuarum protegitur. etc.
serpente alius bone meo dno uisita te et cuiusque in manu
fugnet q me.

Quaestio 4^a Quomodo rebellis uoluntas hominis
adhaerere Christo facti sancto, et creatori tot operum mira-
bilium sualere potuit q, eius uoluntati, et effectui ab eo inter-
tio impedire? Et nihil dubium, quam si absolute uoluerit
illos ad se potestate heres potuisset, et ad pugnantem, insolentiam
et quam conuando, quae mens illorum humerum crocum accipret,
cora. graua illa uoluntati deponeret uoluntati, iriam uero indu-
eret, sicut in aplo factum legimus. atq, hoc modo sententia
illae exponenda sunt psal. 137. uia qsalq, uoluit fieri et non
q uoluit eum qui cogit sed neg, uult, neg, tenet, neg, potest
tam uehementibus uti motibus, sicut stimulis, q, tentus medio
cribris et sufficiensibus dammodo uelut q, totus ijs per liberu
arbitrium cooperari. Quod uel n' facit effectus quidem
n' se q, quem dicit in audire, uerum n' uoluit ducendus est
ho sualere aduersus eu, tu quia dicit n' uult effectus
nisi sub conditione, ut ho q, sentiat, atq, ita cooperet; tu
quia tunc dicit uim suam omni n' dicit: unde n' per
proprio animum sualere aduersus gigantes uip par-
ticulari uoluntati sui roboris, et firmitati ligari se, aut
prostrari.

Quaestio 5^a Quia eo quod Judaei a Christo inui-
sati uoluerint noluerint quid in se habuerit manifeste q,
reuerentis ut Haereticos? Requiritur errare eos grauissima,
et Christo gredibus, ut in se habuerit hominum. q, sui iuris sicut
libro arbitrio peditis. Cuius n. uoluntas potentior est dicit
omni negotio an hodie creatura imbecillis. utq, dicit,
Qui q, fieri potest ut nichilominus nolit ho quod dicit uult, neg-
faciat quod ille uult fieri, nisi quia uult libera est, quantum ad
actiones humanas, et libere se determinat ad utram uis

Euang: in festo Sancti Steph:

partem, & in hac libertate a Deo relinquitur, nolens
 ut vim afferre nōa sed suauiter oīa disponant.

Quaestio 6^a nonne haec alia verba in xi
 occidit, & crucifigatis uisum demonstrant adrogatū,
 nempe hōi nullū in se rēmodi libere arbitriū, nec
 modo. Praedictio Chri nō potuit falli, fallax a. i. ut uia
 erat, si Iudaei nō occidissent prophetas ad se mittendos,
 sciendū prōinde nō potuisse eos, ab eorūmodi caede abstinere,
 fuisseq; arbitrio illo destitutos. Ex uero uerbi seq. to quod
 praedictio Chri supponit p̄uisione. Volens Iudaeorū occidendi
 prophetas: nō si aduerunt eos occidera, quia Chri p̄uisione,
 sed q̄ p̄uidit Chri, q̄ uoluerant. sicut itaq; Volentes
 hanc libertate scire, ita Chri p̄uisione, & eodē p̄dictio, & Ca.
 dō ipsa. Exemplo uero illustramus. Videt Petrus Paulum
 meditantem per uiam, in quā latras fossa nouit, uel
 paratas esse mīdias, & p̄dixit aquid se fossa ut trahi idem
 Paulus sciat, uel mīdicipial a latronibus, rōip sag, cadit
 & mīdicipit; q̄ro an duendū est Petrus caā huius lapsi.
 & comprehensio, & Paulus nō ambulat libere uel per
 fossa, & mīdias: nullo modo q̄ nec Chri p̄uisione, p̄dictioq;
 quidquā detrahit libertati Iudaeorū, nec necessitatem
 q̄ attulit occidendi prophetas.

Quaestio 7^a Haec sententia Euē relinquetur
uobis domus ur̄a deserta de quā domo & desertione!
 Ex lo templo Hierosol: primum; deinde de ipsā ciuitate.
 Nam templū dictū quiescit domum testatur Chri Joa 2.
 diebus Nolite facere domū Patris mei domum negotia
tionis; nec obstat quod in scripta hōdurno nō legitur Euē
relinquetur domus ur̄a sed domus ur̄a deserta, quia post
 quod repudiat a populo q̄ Chri, repudiat illi uicissim
 unā uel templo, nec mīdē res suas dignatur esse p̄parat.
 ait prōinde domus ur̄a, uel domus ur̄a, sicut eodē 3o
 post adorationē uiculi uel ait p̄rō ad Moysen, Uel deserta
de p̄ccauit populus meus, quem eduxi de terra d' Egypti.

Euang: in festo Sancti Stephani
 si loqui possit ab aia separatu, e quo uita, motu, sensu
 fa, uis, uoluntate, ac quibuscumque uirtutibus ante
 accipiebat, nunc a. r. aet. mortua, & carnis aspectu
 sibi abominabile. Sine. motu. hoc detestabile, ut
 cu' is comparatu' quod aia sustinet e qua recepit pro,
 tenet illud uita eam demones, & dicunt ad inuicem illud
 stat 70. Pro doli qui ead' p'sequimini, & apprehen-
dit ead' quia n' est, qui recipiat.

Questio 8^a Stephanus quis, qualis, & quae
 sui uis fuit? & opprobretur quatuor nomina magnitudi-
 nem demonstrant ipsius. i. Cuiusmodi, quanto magis uis mea fuit
 fuit. Eloquitur tui quod dabit pro, cuius proprius est &
 infantium linguas, cui uult, d'ferat, f'it. Incipit a. ore
 foris more i minoribus, ut crescat oratio. Fuit is unus de
 paup' post ap'los Christi discipulis, etate florens, tantu
 u. fia p'ditus ut in conspectu publico aet. Teja f'it fa,
eit eius tamquam f'it angeli. f. elegantia, apparuit
 .i. f'it boni f'it in diuini f'it. Ita p' dicitur f'it mori
 p'it iudaeorum barbaris a. eade n' absentiu' ta' formos
 quacumq, q' tui fia, quonda' impulit filias pharaonis
 ad adoptandu' sibi moysen in filia.
 diuini honore p'it inflammatus, et saluti iudaeorum (posthabis
 calumnijs q' se prolat' quod blasphemasset moysen, & rom,
 & locu' sanctu' adue' fuit libat) occasione' prima' au' p'uit
 tuendi q' ois co'at' chris, & f'it fortis d'ntu' fort' no' di
 adhibend' & pertinax acerbis uerbis ad' attentione' n' d'it
 audos, p'it' chris adue' f'it uocauit dura' cor uicij
zoid, & micromiciforu' cordiu' a quibus f'it separata
 n' f'it imp'it' inf'it' u'it' g'it' f'it f'it f'it
 phit' u'it' d'it' & f'it, qui p' nuntiabant de adue' f'it
 f'it imo longe no' quib' ut pote p' f'it f'it f'it
 f'it chris app' p' nuntiatur. p' u'it' f'it f'it
 alij quitari, quia conu'it' f'it est castigationis ad p'
 p' f'it f'it p'it' f'it; his uero licet, Stephanus a. chris
 p'it' ac min'it' illu' referbat, uis in oim' habent
 f'it. Justu' itaqz f'it ois conu'it' u'it' u'it' u'it'

Requisita circa Textum.
Subnigra, & simul praeiens, quia in singulari purpureo no-
mine, ut ovis, sed indefinito aliquo, idq; gravi adactus
necessitate. N. semp. & pedit adhibere. Quia pharmaca
ita loquitur S. Chrys. Bon. & in bon. sed qm alia curationi
resistit, adhibenda, stricta, & mordacia sunt, quo citius
morbo occurratur. affine est illud medicum illud munda
pro sunt vulnera, & fomenta n. putiant. fuit in eo qm rursus
gravis uti sanctas, nulla aut imminuit. Sic, quod dicitur, cumq;
a viciis suspensa. Imitatur corpora, seu virtutes viciis,
quarum calor vere quidem et hystera viget, ubi q; cibo tan-
gens copiosior, de fribus hypor. l. aphor. 15. a. a.
a. & autem languet. Quo effectus pbivigatio
est nervosior & proferta a Deo ageret, munitur
illa prodigia, & signis multis, quae faciebant in populo,
sive quibus minus videtur potius fide digna. Tanta
facies quopudat est pbivigatio, ut simplicis rursus effectus
ut ad pbivigatio pbivigatio, fide m. facienda sufficiat,
ut sancti Joani Baptista, & apud Romanos a milibus
si in publica dicitur varias facies in se M. amilium
fravus regia mercede corrupti impetravit populi Rom.
prodidit, M. amilium fravus, huic se affine pul-
sa effectus negat. Quiritis ubi crediti: mox populus
vicinis ab hac accusatione deponit, sed hoc peritum et
potentiora solent esse miracula, quibus delectatis videtur
aug. Haec uticos cortandos. fuit dicitur illis si me
scripturarum auctoritate antiquitate, ut miraculorum
potestas, ut morum castitas, ut rati veritas nos affe-
rit, abitis qfusi, & redite qfessi. Tanta
et dionidi tui merat ut fere solus timeretur, et a p. ci.
p. q; aduq; f. imp. t. N. q; a malis perfratione
pati malis est, ut ignominiosus, ut de gloriosas, quo
plures numerantur, tm. feratur ad finem usq; cotistan-
tia, q; ut ad s. h. r. ad f. r. n. q; f. r. n. Christia,
n. f. r. n. ad finis, ut q; putare debent dicitur fili

In nō cede malis, sed g' audentior ito
 Quis gerunt aduersarij illi n' ualentes resistere sapie
 & spiritui, qui in eo loquobatur? Conuersi ad Calumni
 a. ut supra attigi, quodq; amplius est ad furorē, minusq;
 excitata iudicij sententia, ad quem pertractus fuerat
Laueuerunt uocis maghā & impetū fuerunt
unanimiter in eū, & eiecerunt eū extra ciuitatem la
pidabant. sic lupus n' ualens arguētor ouis solū
 dicens n' se turbare aqua, unde bibebat ul' infra
 illud sita biberat de cōi lumine, respondit dicit qd
uolueris stat mihi comedere te. sic hereticū manife
 stū quisi ad glutinias, & offensa Oimina querunt,
 se se uo infamatis uictibus fide' abrogent.

Quaestio 9^a Quale genus moris est la
 pidatio? Durus p'posito nisi n' attingant lapidē caput
 frangentes cranium. Diu languet lapidatus. Morti
 hinc blasphemi apud Judaeos sane obnoxij; iniustissimi p'om
 de S. Stephano minime blasphemo illata est. De his eius
 lapidibus unus quasi pretiosus thesaurus fuerat Antona; illis
 ad elict, qui cubitū eū attriuit (hinc uobi nomen, ap'riū
 .n. Graeci cubitū significat) ut inuit S. Aug. serm 30. et 32
 da diuersis, nisi p' hō Antona sic potius dicta sit a Cubi
 to quod litus loci illius inflectendo se ad norma' rectanguli
 brachij inflexū, cubitūq; repraesentat ut scribit p'ler. 1. 3. 11.
 Fuerunt quidem hi lapides abominabiles respectu lapidantiū,
 qui eis uti sunt ad immane periclitio' perpetrando, sicut
 & Crux Chri, gladius Goliath, gladius Apollonij, uenerabi
 les a. p' S. Stephanū, cuius corp' attigerunt, & in ista m' sita
 fuerunt ad certandū bonū certamen; similiter, Crux respū
 Chri, & dicit gladij, qui postea seruauerunt David, & p'
 de machabaeo. Prior arto honorifice nudatus est pallio
 post Cyrod, 2 Reg 21 quod notandū est pro cultu S.
 reliquiarū

Quaestio 10^a Quae uerba S. Stephani sin
 gulariter hinc mouerunt aduersarij? & ita q' sequuntur
 Quae uideo calor apertor, & g' iam stantem a d' potu' d'.

Valde in glorificatione Jesu, n. s. m. ut iustus
sed fortiter in celo honoratum omnium, Judaeos a. gaudabant
que ad occiderant, et summo odiant, et negabant uicere.
Dixit Udo, quia fle et d. n. a. l. e. m. u. d. e. n. d. i. f. a. c. u. l. t. a. t. e. m.,
et hanc uisibilitatem sp. sensibilis g. f. r. e. a. r. e., q. u. i. t. u. m. f. a. c. i. s. e. r. t.
ad precipitandum humanum corpus et remotifimum. Dixit
Calos ap. r. o. s. n. q. u. o. d. r. e. i. s. s. e. s. i. s. s. i. f. u. i. r. i. t. e. u. l. f. a. t. u. e. r. i. t. e. r. d. r. o. s.
in a. t. r. a. u. s. p. s. a. l. 1. 2. 8. e. t. q. u. a. s. i. a. r. e. s. o. l. i. d. i. s. s. i. m. o. f. u. s. i. f. u. i. J. o. b.
27. e. r. q. u. o. d. a. p. p. a. r. u. e. r. i. t. p. u. g. i. l. i. f. u. o. J. e. s. u. s. n. m. i. n. u. s. p. e. f. e.
r. o., q. u. a. m. s. i. f. u. i. s. i. f. e. r. e. t. : f. i. c. u. e. l. u. c. i. b. f. i. r. i. e. s. u. l. e. f. r. e. s. m.
f. o. r. m. e. n. t. a. s. c. l. e. n. a. n. s. o. u. l. o. s. p. a. r. u. i. d. i. t. a. b. r. a. b. a. l. a. l. o. n. g. e. Q. u. i. d.
s. i. p. o. r. c. a. l. o. r. u. l. g. a. m. u. s. n. u. b. i. s. m. m. a. g. n. i. f. i. c. a. s. i. n. t. r. a. q. u. a. s. C. h. r. i. s. t. u. s.
e. t. i. a. c. a. l. i. d. a. p. p. a. r. u. i. t. i. t. a. d. i. s. p. o. s. i. t. a. u. t. i. n. p. a. r. i. e. s. d. u. a. s. s. i. s. t. a.
a. u. d. i. e. l. : E. t. h. i. s. d. i. c. a. m. u. s. C. h. r. i. s. t. u. m. a. l. i. q. u. i. m. o. u. b. u. n. d. i. s. a. p. p. a. r. e. r. e.

Quasita II Hon. ualens Domine Jese
fueris in spiritu meo, quis est sensus: nult dices
ait s. Aug. fecisti me uisitor uispe me in trinum,
pham. Illi qui sequuntur tui suscipe. Illi dicitur
tu me remitte. Sic spiritus meo intra in gaudium
promissu tui. a. d. h. a. s. i. t. a. i. a. m. e. a. p. o. s. t. t. o., q. u. i. a. c. a. r. o. m. e. a.
l. a. s. i. d. a. t. a. e. s. t. p. r. o. t. a. d. i. c. i. p. e. s. p. i. r. i. t. u. m. m. e. u. m., i. t. e. r. e. d. d. o.
mihi promissu tui. Felices, qui sic uiuunt ut pari
fiducia ualeant instanti motu similia Christo dices
et mereantur gaudium, et ad illos f. r. e. a. n. i. m. a. a. n. i. e. q. u. e.
mortui transferuntur statim uel ad paradisu uel
ad purgatoriu, uel ad infernu s. Th. 1. 2. q. 4. a. 5.

Quasita II Qui hon. aliorum: Domine
ne statuas illis hoc peccatum. Et statuere est figere
et firmare illud, ne fle moueri, aut tolli possit
Unde leges statuta d. n. i., quasi firma, et immutabilia:
erat itaq. Strophianus, ne Iustum lapidantiu se tam fir-
miter sit apud h. r. o. m., ut sit irremissibile. adde s.
Aug. l. 1. c. Ego p. tior, ego lapidor, sed ne statuas illis
hoc peccatum. Hoc d. n. o. t. i. b. i. i. q. u. i. a. q. u. i. u. s. a. t. e. d. u. d. i. c. i.

Evang: in festo S. Joannis Evangel.
 Sed multum interest inter te & me. Tu Dominus,
 ego servus, Tu Verbum, ego Auditor, Tu Ma-
 gister ego Discipulus, Tu Creator omnium ego
 creatura. Tu servus ego a. h. Quid ergo dixisti
 si ignoscas illis quia nesciunt quid faciunt, quomo-
 do peccato peccasti, & me pro minimo peccato docuisti,
 quam addocet. Quid n. est peccatum lapidantium me
 comparatum cum peccato Omnefigentium n. Quod
 procul erat a civitate sanctus hic Protomartyr, qui
 pro suis orabat interigentibus, & quidem positus genu-
 bus: Quam n. erat fidem negaturus qui post Christum
 fuit martyr antesignanus: Quod oratio, quae
 non sedit pro se, sed pro alijs, sed pro bono publico,
 verum satis pro se orat, qui pro tali bono suppli-
 cat. Mt. 2. 2. 9. 47. a. 10. 19. 39.
 a. 2. Hinc tanta laus orationis dominicalis
 illud respicientis.

EVANGELIUM
 IN
 festo sancti Joannis Evan-
 gelista.

Incipit a Joac 21 incipiendo a ver-
 su 19 usq. ad 25 exclusive, ni quo duo a.
 quatuor, primo iubet Christus Dominus se-
 rum, ut se sequatur. Interrogat Ite Christum
 quid

galli uani.
 lo it me. Tu dicitur
 ego auditor. Tu me
 creator omnium ego
 a. h. h. g. dicitur
 ut qui faciens, p
 omnino pater docu
 caros sapientia
 ifigentia n.
 hic protomartyr
 t, et quidem p
 gateras qui p
 : Quodli oris p
 pro bono p
 pro tali bono f
 . a. 10. 15. 9.
 ationis formata

9 8 1 1 1 1

Gannu

21 mapi
 lafiae, ni q
 christus dominu
 interrogat p
 p
 p

Quaerita Circa Septum.
quid Joana futurum sit, cuius sit mortis generi desti-
natus sit.

190
207

Quaerita Circa Septum.

Quaeritur 7. an Christus his verbis sequere me
voluerit petro iudicare genus mortis, quod ipse subi-
turni. affirm. Aug. trad. interpret. et hanc interpretatio-
nem probari facit quia non est dubium, quod Christus postquam
is petrus mortem praedixit ei u. uers. 13. subiungit
sequere me id uelle aperte dicit sequere me iam ad mortem
ipsum quia agebat Christus de morte quam Joana petro dixit
ipse uerbo non potest me uerbo sequi sequeris a. postquam
significat hoc et si agat de morte ut uerbo illo sequere
iudicare uelle mortem, et alludere uoluisse ad gra-
ditum uaticinium. Joa. 13. licet hanc interpretatio non sit
mala melior tamen uerba Theophylacti et aliorum asserens
tunc Christum hoc c. 21. u. 19. dixisse petro ut se corpus
uoluerit, pedibusque abeantem sequeretur, tamen quia cum
hoc dixisset statim surrexit et loco ubi discipuli habebant
et praedebant Apoli ut manifestum est uers. 20 ubi dicit
quod Joana sit secutus sit abeantem, tamen quia Euangelista eodem
uerbo sequendi utitur in uers. 19. et 20. ad uentum
sequendi in 20. uers. significat ambulacem Joanae, corporales
quod in petri non inconuenienter significat eadem ambula-
tiones spirituales corporales, praesertim cum Christus iam supra
aperte praedixisset petro certam mortem morturum hoc a.
dixit inquit Euangelista significat quod morte clarifica-
tura esset petrus. Sed quidam fusi hoc genus mortis,
quod supra praedixit praedixit Christus u. 18. petrus certum
genus mortis Amen amen dico uobis tibi cum es iunior
cingebas te et ambulabas, uel uolebas, uel a. pauperis
petebas, manu tuas et alia, te cingebat, et dices quo tu

Euangel. In festo S. Joa. Euangel.

n. uis ita sentiant aug. Cyr. Chryso. rapient, hoc
a. genus fuisse supplicii mortis n. uis dubitandi
utiqz. n. Chrys. n. praedixit aliud supplicium petro, quod
quod sabiturus esset, et in ipsa sabiis, atq. tortatur tota
antiquitas fuisse, ni crucein dicit, et sane, n. incongrue
hor martyriz. si dixit, cu. dixit ostender manus suas
et alius emiget te, et ducet quota n. uis, ni cruce. n.
manus ostenduntur et ligantur, quo modo a. et ubi s. petrus
hor supplicia perolvere dicit Baron. anno Christi 89 su
stimule hanc crucis cul gadio et sem. rationale appetit
acceptavit, qa. tñ ab hac sem. n. a. abhorere solemus
propterea dicitur e. petro et ducet quota n. uis.

Proces. 2. quid et quare, interroget Petrus
de Joa. n. uis. a. q. d. 1. Petrus e. uis scire
quo mortis gra. esset d. r. m. clarificaturus, seu glo
rificaturus, interrogavit praedictis uerbis qua. ra. a.
e. Joas uis. clausuris, q. d. n. s. Petrus, de uita
quota loquatur colligi op. uerbis sequentibus et respon
sione. Petrus n. a. op. hat. epistim. arant. discipuli Joas
n. mortu. n. qua. persuasione n. uenirent nisi in
terrogatione petri sitissent e. de. q. d. Jo. uis. ita. Cyr.
2. nalla. e. necessitem, ut qua. interrogandi rofe
ratur ad aliquam curiositem, sed recto. uis. Chryso.
Rom. 87. roforoxi. pe. ad. singulari. amore. quo. Petrus
Joas. prosequatur amor. n. sollicitos. facit. ad
curiositem. referat. Cor. uel. uis. Gen. 5. u. 24. et. alij.
neqz. implicito. hor. dicit. pe. Petrus. u. sua. responsio.
quod. se. n. obtare. indicat. Petrus. ea. interrogari.
quod. cognis. ad. ipsum. n. pertineret, neqz. absurdo.
e. concedere. ni. petro. aliqua. curiositem. cu. fano.
n. fuerit. confirmatus. no. gra. parad. 1. 1. 9. 13

Quarta supra textum.

148
209

petrus interrogat aut quod quod ^{stimaverit} Joannem
ipsum qui sequeretur id audire et ferre uelle.
Quibus 3° Num Joannes sit uere mortuus
suo dubium est quia cum Christus de Joanne dixisset sic
uolo manere donec ueniam, dixerunt discipuli
Joannem non moriturum. & a. uere. id mortuum. sicut
1° quia ipsemet Joannes signat discipulos non recte
intelligere uerba Christi eum concluderant ipsum non mo-
riturum pro corriget eorum opinionem dicens non di-
xit quod moriturus non moriturus 2° quia id sentit
fieri ait quod sicut quos magno numero refert Joa-
hannis in apparatu euangelico c. 43. 3° ga Eule-
gia catholica ad uir sentit eum eum natale hoc est
obitus die altero die post natiuitatem Christi obser-
uat eum in uocacione flagitat, uide Martiro-
log. Rom. sicut Decemb. creditur eum uita fundit, ga
uocant migrationem s gloriose et celebre apostoli. et sua
gelesta. dies 1° est eulia celebrat festum s euliy
1° Julij ut uidete. est in Martirologio Rom. et ten-
et mortuus, sed mortuus tempore Antichri-
3° argum est nallu s euliy sorn. hoc ut. uale
biari festum seu natale et die obitus ab eulia sed
naptu ipsum qui fuit admirabilis et in memoria
hinc naptu s euliy sorn. s euliy sorn. s euliy sorn.
gracia. dies 2° uerba Christi u. 36 sic eum
uolo manere donec ueniam proprie signant ipsum
ad id est mortuum sed tempore Antichri ad extremum
dialudicij mortuum aduentus. n. Christi proprie de
uel uel uel uel uel de s. n. p. d. q. h. l. o. d. e.
E. accipiens. s. s. p. d. q. h. l. o. d. e.

143
210

Euangel in festo S. Joa. Euangel

in latinis editionibus ut uidere e apud frugensem
in notionibus biblicis, a e qua proposuimus, sic cum
uolo manere hoc fuit Ambrosius: psal. 25 et 118 et mul-
torum aliorum pp, altera e sic cum uolo manere, haec e,
Chrysostomus: et aliorum Graecorum interpretata et conuenit
tam cum Graecis codicibus in quibus scribitur habetur
eum si uolens cum Syriaco textu, q ita sonat si uolens
ego ut maneat ipse donec uentus ego tibi quid tibi
e a recto est sic uolo cum manere, qua lectio recte tri-
gensi loco cit. in multis exemplaribus reperitur, in his
iam sequuntur scribitur uerba adeoq; sterenda, qua
lectio de supposita n' d'ul' seqt' quod S. Joa. aduersus
in niuis, nulla praedicta uerba sic cum uolo manere
duobus modis opponi pot' uel absolute uel conditionate
absolute uel interpretatur e S. Aug. sic uolo q' s' ma-
nere absq; morte uolentia, et cruciatus. Martyrii
donec uentus ad iudicia, quid a. hoc ad se trit,
uere ponatur bene n' t' sequitur Joaem ad Chri-
aduentu postea martyrio moriturus ut pat' ex illo
math. 10. uerq; 15. et n' cognoscebat ad d'ores peperit
filiu suu primogenitu, sed parla Joaet signat
Chrii quod ad usq; suu aduentu de Joa' sic futura
et haec interpretatio S. Aug. e uera, et scripti m'p
conueniens, hoc n. agit Chrii ut petro Joaem opponeret
petru dixerat moriturus in cruce morte sic uolentia
q' q' iam e contrario de se uelle manere Joaem n'
signat eum n' moriturus sed n' eodem modo et uolentia
fia, qua petrus erat moriturus, et hoc e, quod Joaem
scribit u. 23. et n' dixit ei q' n' moriturus sed sic
eum uolo manere. Conditione aliter opponunt alij scrib.,
intelligendo praedictam si in hunc sensu sic sic uolo, seu

Quarta Circa Septim.

299
211

velim ut vivere usq ad mens adventus, quid hoc
ad te pertinet, & locutio conditionata n̄ significat
affirmationem Joann̄ n̄ morturū iuxta normam canon
ditional conditionalium. Dies 3° Joann̄ ventū

ut tempore Antichri et pradiaturū evangelium iuxta
illud Apot: 10. u. 11. oportet te Antim pradiare genti
bas: ab ipso et Antichri occidetur, nam cor de mar
tyrij e promissa Joanni Math. 20. u. 23. his verbis
calice meū bibetis q^o n̄dū erit mortuus. R^o 1° Joann̄
n̄ venturū tempore Antichri, nam Apot 11. ubi
Joan. agit de 2° adventu Chri ad iudiciū uelē
et optamū n̄ nisi e pradiaturū et fortis q^o i^o
Antichri, prophetabunt mentionē factē et hī
iuxta coem SS. PP. sentiam erunt Enoch, et illiq
quo a. attinet Apot. 10. a. Joann̄ Antim prope
Habe gentibus c. 12. 13. 14. et cat. usq ad finē
apostol. unde n̄ est necesse ut n̄ finē mundi is
prophete. R^o 2° Joann̄ iam bibere calice mar
tyrij cū n̄ solium feruetis olei e missus, unde
de facto pro uno martyre colitur

Haeres 4°. Quomodo S Joannes mortuus
et num̄ resurrexit cū corpore? R^o S Joannes
cū tempore mortis imminere sibi diuinitus, et ipse
uicium adhuc ingressus e p̄tulit quod sibi pa
rari iulpenat et n̄ eo finē, dolore sibi p̄re ista
multi SS. PP. apud Joa. Hanc m̄ appar. 2. cor. 12.
n̄ 20 quia uero potest eius corpus in eo quā p̄ta
tuit n̄t reperit uident n̄nulli cū eū corpore
Joa resurrexere ad gloria m̄ hac opinione inter
ueteres e S Thm 4. dist 43 a. 3. Albert Mag n̄ Joa.

177
212

Euang. in festo SS. Innocent.

bucy in (onc. Ephe: tom 3. c. 8. sic nortio reliquiarum
S. pa. Evangelista quare et meminit tom 2. c. 14.
Catholici glorificati in Epistola ad Syn. Eph. Joannis nquit
reliquias antea honorat qd. ut vir assumptus ero proprio
corpore ad celum. Reliquia illo loco appellari in hoc
suo vel ofra, sed Regalium, pallia

Moralia

in magna privilegia Joas hoc euangelio niti
catum. cum de supra pretas tui recubuisse qd. eius
occasione in condicio nily dicitur potest ille qd. de alij
privilegijs et parogatijs s. Joas quas diligenter colle
git Joas hanc in parte euang. c. 45. et lucio modi
privilegia 33 ab eo deferuntur. 2o adferri poterant
Enoniam illius qualis sunt, quod sit aquila deo filia
tonitru, Illustre autem de quibus Barthe. In
cu in hoc euangelio agatur de tituly scriptis et modis
s. Joas agi poterit deo iij nra rebuz gestis quas bea
tor. Serran. fusa Joas hanc l. vii tal. 69 usq. ad
fine libri de Nation tom .1. unde eius in d. uerbo
Joan. 3m

IN F
I

Dixit h

QUA

in f

Quasita Circa Pextum.

215

IN FESTO SANCTI

Ioannis Evangelista.

Dixit Jesus Petro sequere me. Joa. 21

Quasitio 1^a Quis serm, christumq, dicendy
est sequi. Et iuxta scripturas, qui eius patientia innocen
tia, & alia eius virtutes imitatur. Unde Petrus cu
dixisset qdā 1. c. 2. Christus passus est pro nobis, nobis re
linquens exemplum, ut sequamini vestigia eius, mori uti.
peccatum non fecit, nec inuenit in ore eius, quicquid
malediceretur, vel maledicebat. Ipsi autem Christi uerba sunt
Math. 12. quisquis uult a me sequi, uelut ego sic de seipso, et de
patre dedit uobis, ut quicquid ego feci de lotionibus pedum, ego
ita et uos faciatis. Iuxta Plutarchum u. ex sequi
ratione, ut pota, qd serm referat, cuius regula, et sic
uictorium actionum nostrarum, ab eo datum, quod alii
noia uocatur lumen ut psal 4 ubi quentibus quis ostendit
nobis bona: i. qui facultatem contulit intelligendi,
quo modo recte sit operandu. Et signatur id super
nos lumen uultus sui tunc. Haru dicitur interpretata
fionu una n diferepat ab alia, quia omnes Christi mores,
sui uirtutes, cuius ratio ggerunt, et qd quicquid, ut ratione
sunt, actionibus Christi ggerunt. Rationes promde
sequitur, qui Christum sequitur.

Quasitio 2^a Utrum aliquo et modo eoi
promde quis debet dictu sibi ab eo sequeretur. Et
debet, si quia uoluit passim omnes ad se uocat, Math.
11. uenite ad me omnes. et de quouis indifinit ait
qui sequitur me, et ambulat in tenebris. Et a Petro
1. c. proponitur in exemplum ab oibus imitandu, uia
se uocat ducentem ad calu ab oibus expectat. Nullus
deniq, est, qui si uelit ad salutem peruenire, uel ab
auptianis, qd dicitur filius adoptio poro filioru dicitur est

Evang: in festo S Joann: Evang:

per conformatam Imaginem ad filium nativum & d.
 1^a q. 93. a. 4. confititur hoc conformatum in imita-
 tione morum, et gentione hostis, specialiter hoc dicitur esse
 pro sequere me, ut se illicet pro & proum esse Christi
 vicarium ad rogendam eius cultum gratitudo, sicut et pau-
 lo ante dicitur sequere me, sequere me Joa 21.
 Monitum insuper illud adit ut mature pararet se ad
 mortem crucis subeundam, quo perfertius et assimilaretur:
 hoc est ad significare volens, quia sic morte eius sta-
 tificaturus & rom, paulo ante dicitur sequere me
dico tibi ut post hunc inquit imgetur tibi, et ambulabis ubi no-
litas: ut d. sequere me dicit manus tuas, et alium tibi im-
get, et dicit, statim dicit sequere me. Mortui
 sunt discipuli alij pro Christo, sed non omnij: ne andreas
 quidem fecit se, quidem per conformatio pedes, et manus
 pendentes hinc tunc crucis bini gluit tempore, ut intra
 paucas horas sanguis exadat, nec possit ultra vivere. S
 a. andreas ad viduum integrum in cruce pendit, quo fit ut
 ut tam affixus cruce, quam alligatus videtur quod hoc dicitur per
 quod dicitur dicitur sit. Hoc dicitur dicitur illud ad Jacobum
 et patrem calicem meum bibas, quia dicitur de se morte, sicut
 martyrij ut de quo est accipiendum, ut vultu in cruce
 actus sit, sed Jacobus servus per usum pro ierosolymis, post u.
 in firmitatem misit illa, ubi periturus erat nisi in
 liberasset eis supradictis.

Quaestio 3^a

sequi Christum pro re illo modo
 quem in imitatio vite, et vultu gformada situm esse
 dicitur quibus est bono: et attingit illud esse relect:
 23 dicitur gloria magna est sequi Christum. Et plus in l.
 do audiendo ubi scribit hoc adagia prosequi me
 et grati sequentia oracula fuerit celebrata. Qui imitatur
 aliquem illud quodam modo in se transfert, quia mores eius
 vidit, ut itaque pro Christo, nihil sit melius sequi non pro quam

Evang: in festo S Joann: Evang:
 per conformatam Imaginem ad filium nativum & d.
 1^a q. 93. a. 4. confititur hoc conformatum in imita-
 tione morum, et gentione hostis, specialiter hoc dicitur esse
 pro sequere me, ut se illicet pro & proum esse Christi
 vicarium ad rogendam eius cultum gratitudo, sicut et pau-
 lo ante dicitur sequere me, sequere me Joa 21.
 Monitum insuper illud adit ut mature pararet se ad
 mortem crucis subeundam, quo perfertius et assimilaretur:
 hoc est ad significare volens, quia sic morte eius sta-
 tificaturus & rom, paulo ante dicitur sequere me
dico tibi ut post hunc inquit imgetur tibi, et ambulabis ubi no-
litas: ut d. sequere me dicit manus tuas, et alium tibi im-
get, et dicit, statim dicit sequere me. Mortui
 sunt discipuli alij pro Christo, sed non omnij: ne andreas
 quidem fecit se, quidem per conformatio pedes, et manus
 pendentes hinc tunc crucis bini gluit tempore, ut intra
 paucas horas sanguis exadat, nec possit ultra vivere. S
 a. andreas ad viduum integrum in cruce pendit, quo fit ut
 ut tam affixus cruce, quam alligatus videtur quod hoc dicitur per
 quod dicitur dicitur sit. Hoc dicitur dicitur illud ad Jacobum
 et patrem calicem meum bibas, quia dicitur de se morte, sicut
 martyrij ut de quo est accipiendum, ut vultu in cruce
 actus sit, sed Jacobus servus per usum pro ierosolymis, post u.
 in firmitatem misit illa, ubi periturus erat nisi in
 liberasset eis supradictis.

Euang. in festo S. Joan: Euang. :
 sequitur ipse per imitationem hoc ipsum n. fit bonum quod
 da inestimabile. Maius quidem est eorum hinc ad illos
 potentiam faciendo miracula, mundum redimere, sacrificia
 & iavia institueri, leges condendi, aliquid creandi, sed
 quia hoc opus fuit Christi propria pariter ut dicitur et par
 tim ut mediator dicitur et hominum, a proposito vero fuit aliena.
 Unde ad imitationem invitans nos. Discite a me, inquit S.
Aug. n. mundum fabricare, n. cuncta uisibilia & inuisibilia
creare, n. in ipso mundo mirabilia fieri, & mortuos suscitare
ac, sed quia multi sunt & inuidi corde.

Quaestio 4^a Utrum S. Petrus Christum ad mortem
 usq. crucis secutus sit. Et oio quia Noniano gladio pro
 fide occubuit, Non fugit lapidatus uentrem uentrem sed con
 fessus est bonam confessionem coram multis testibus, atq. m. offe
 ditur perduxit, quod olim in se receperat. Uti dicitur
tuerit me mori sicut n. te negales. Et quare n. profusus
est sequi modo? uiam meam ego te sequar. Da comple
 ribus alijs animarum rectoribus, n. illas, sed seipos pasien
 tibus n. illis, sed sibi solis gubnantibus, & simulantibus
 lupum uentrem, arneri, & colludentibus nec se se op.
 pondentibus metu damni temporalis, sicut hic lupus sic hare
 fiet uelut uel armis infestans oues Christi, sicut pesti
 lencia; Et demum ad exasperas illas recurratibus.
Santas bene ordinata, incipit se, Et quis sibi
nequam cui bonus erit? Eccl. 14. Passuero sibi
nequam dicendus sit, q. morte Episcopi adit Apoc. et
liberabit ab aeterna qm plurimos cum, sed scriptu
est, Marc. 3. Si profusus est p. peto dia. suam uel bit
semen longanum, et uitas Dni in manu eius
seriget. Et infra. Disperdit ei plurimos, et fortia
diuidit spolia p. eo, & tradidit in morte, uel p. u.
Veru' in bonis uisus ignis, p. tulat recta rai

216 *Evangelium in festo S. Joannis: Evangelium:*
verusq[ue] d[omi]no factis, ut quis salu[m] h[ab]e[re] p[ot]est q[uo]m
alteris: s[ed] n[on] d[omi]no d[omi]ni q[ui]nt[us] fuit q[ui] p[ro]p[ri]a ep[iscop]o
quo ut te bono destitueras, n[on] magni iacturam
p[ro]ximo patiar; s[ed] q[uo]d e[ss]e[m] redit ut in leue
damnu[m] p[ro]sentias n[on] p[ro]ximo in grave incidat.
Leue e[st] mors sp[irit]us, magnu[m] u[er]o aeterna mors a[n]i[m]e
q[ui]n saepe in orbibus d[omi]ni d[omi]ni factu[m] fauoratorum
et inf[er]re d[omi]ni q[ui]nt[us] n[on] d[omi]no. Quid iam q[ui]nt[us]
si titulo factis titulu[m] accedat instat, accedit
p[ro]p[ri]o in pastorib[us] illis u[er]o p[ro]ximo stipendium
a grege suo accipientib[us], ut ei q[ui]nt[us] ad sint
et saluant. E[st] enim cum p[ro]culo u[er]o in magnis
p[ro]p[ri]o d[omi]ni. P[ro]p[ri]o u[er]o p[ro]ximo accipit
a rebus: u[er]o gregem ei t[ame]n p[ro]p[ri]o memo-
stat fortis et stare tenet in magis p[ro]p[ri]o;
zoro, et agis ei gregem aliquid ut libi sub-
stituat et ut q[ui]nt[us], s[ed] t[ame]n q[ui]nt[us] ad d[omi]no
ei infamia d[omi]no transiens, d[omi]no ostendit a
dicantib[us] e[ss]e ignauu[m] milite[m] pecunia[m] q[ui]nt[us]
accipendi p[ro]p[ri]o, sed p[ro]p[ri]o n[on] d[omi]no.
Nam statim u[er]o hoste fugit, neq[ue] ferre uouit
p[ro]p[ri]o militaria, subredant libi q[ui]nt[us]
in quem illa q[ui]nt[us] d[omi]no et labores relinquit pe-
cunia .a. n[on] u[er]o particulam

Quaestio 3a

Quid si his minimis obstantibus obtendere
p[er]gunt nondum satis uideret se p[ro]mo a p[ro]p[ri]o

Quarta circa Tertium
pro leges exerts exponendo se mortis pro glorio
tunc saltem quo nulla ei imminet damna spuale
217
Et ut nullum immineret si in his aliis vir sit
magnis ut aut Reipub. te longe utilior aut singu-
laris Benefactor tuus ut amicus - amabiliter
te proculo exponeis mortis spualis cui ipse occidit
esq. tibi ipse qui illi utilior, quod illi tantis
gratias bonis spualis tibi ut actus bonumq. virtutis
ut exerts pro patriam pietatis et gratitudinis
pro parentem amicos pro amicum

Quartio 6^a
Minores alios. Exi discipulos
et vocatos ad mortem eamq. violenta et sine
preferendam nonne oportet patienter ex-
plo eois ferre patris vitis calamitates, miserias
et fatidias, famem sitim, frigus, aestus, lapsi-
tudine. Et. Nihil est dubium ut frigus
dignitate admodum. Qui vult venire post me
abneget semetipsum et tollat crucem suam quotidie
et sequatur me. Quid autem est crux, quoniam tribulatio.
quid est crux tollere, nisi vltro ei se subijcere, eamq.
portare, si non equanimiter saltem patienter.
quid est et sequatur me. nisi quod hoc non facit, nisi non
plene sequi, mensq. ex discipulis. profitentur oes
Christiani, sed quoniam multifarium digni sane quod simile
quod audiunt quod Ihu eundem a Diocletiano et
Maximino Imp. ex beatas legimus. professio et subterfugium
suum inter se discedant. Nam cum Ihu se se

Euang. in festo S. Iuan: Euang. de
 pponas. vinceris amicus, et reperitur. De
 simili argto scriptu relinquit S. Aug: Deprehenderis,
et delegeris Christiane pro alio agis et aliud profi-
teris, fidelis in nomine, atq; demonstrans in
opere. Et S. Greg: Nyss: lib. de perfecta Christiani
 hois forma. Si arbori aut petra hinc verabul
ta dicamus, in eorum planta aut lapis erit homo.
Minime vero, sed oportet ut homo sit prius, et
forma ipsius nunc appellat nomen. Et infra, Qua-
si qui se nominant Christianos, prius oportet ut
sint, et erigit ipsu nomen, et iam sibi appellationem
accendant.

Quaestio 7^a Antrum petrus mortem p. hinc
 multo sustinuit, uti verba illa p. seferunt. Aliq;
auget quo tu, a. uis. R. Ita quidem si, ad appeti-
 tu sensibilem respicimus. cuius p. prius e. oia scapui
 molesta auertere, scilicet si ad uisus eius et uolunt.
 Quae distinctio in ipso signat Christi passioe locu.
 habuit dicentis: Sp. qdem p. p. e. Caro. a.
in hinc.

Quaestio 8^a Christus de p. a. Cur interrogauit
 S. petrus: Hic. a. quis. Quasi dicat: Significasti
michi Quis, quo mortis p. a. occubiturus sim.
Dic in super rogo, ad qd conditripulum hunc meum
Qd destinaueris. R. Putat S. Greg: hinc
 in Joan: id factum, ut Joanni gratificaretur
 non audenti de exitu suo Christi proitari. Quam-
modo petrus in uera n. ausus interrogare,
Quis inquit, quis enim est traditurus? Joanne
scilicet hinc qui hoc p. a. contulerit. Ita uisus

Quaerita circa Textum, 219
vicem reddat, arbitratus enim vellet, sed non audere

de se se suscipere. Hoc si verum esset responsum
Ihs ad Joem potius quam ad Petrum diresisset
sicut prius direserat aliam, non ad Matrem
eiusdem Joannis et Jacobi, qui immediate pro illis
postulaverat sed ad filios, a quibus fuerat ad
postulandum instigata. Mat. 20. Diressit autem
ad Petrum solum. Sed hoc, verisimiliter est petrum
non ut placeret Joanni, sed ut propria curiositati
satis faceret, Christum interrogasse atque ita utrumque
percepisse, quia iuxta juris regulam, culpa est
se manifestare ad se non pertinenti. Valde enim
Joem diligebat quod Christus a quo dicebat eum singulariter
diligi. In more autem tantis amici libentius audire
vel suscipere unum, et alio quidem eo agatur
et quem sit exitus fortitudo, sed sicut de fratre
non est ausus Christum interrogare, quia cuius frater non erat
Christum, sicut utrumque erat frater, de proditore
ita non debuit de Joannis eventu, sed reputare
quo usque Ihs motu proprio esset ausus non patefa-
ceret et si indicaret patefaciendum.

Quaestio 9^a Ex eo quod conuenerit Petrus
post se respiciendo videtur Joannem sequentem se misere-
re ut aliquid ad primatum Petri ostendendum? Et potest.
Nam Joannem sequenti Petrus, tandem remotius a Christo remuni-
tiam quandam in Petro agnoscente postulante et nobili-
orem locum in passu ipso relinquerat, magis adhuc no-
bique Christo minus chari, nam et regibus terra vicinior
sunt, qui auctoritate amplius valent. Quod a. oleum est
antiquo vitis sua obtinere, inter deo primatum quendam
suo principatum, quod in ad potestatem imperandi et glori-
ae sui quod postulat ait. Quis hoc nescit in Jacobo figuratum

Euang. in festo S. Joann. Euang.
de quo Isaac typus Christi expmimus ad Isaac Gen 27
fratrem tuum illud effituri & omnes frs eius fructu illius
fabrigam.

Quaestio 10ª Legendum est, sic cum uolo
manere, donec ueniam, an u. si sit cum uolo manere
donec ueniam. De quo item aduentu loq. & prior
lectio sequenda est, quia ubi in Biblijs vulgata editione
a sexto Christo accognitis, sic tñ ut fabaudatur parabolae
si. quidam in oibus grauis exemplaribus et rari sunt
idem utrobique sensus retinet. Sic aduentu porri ad
uile iudicium n loq. quia Joas is usq n permanet
bit uili, ca iam obicit; sed de aduentu ad parte ubi
jerosolyma post annos 70 a Romanis iusto de iudi-
cio, uertenda pp privilegium, moderatam, & magna
titulum gada em ga Christum, fili sensu scriptum
et apoc 2 age paritatalia, & prima opera fac, sic
a uenit tibi, & mouebo candelabrum tuum de loco
suo. & infra. Camisitalia age, si quo minus uenit
tibi cito. Vnde pro Joasmo de reg imo ultra
testr et 1 Hier. 1. de scripte real: et Titul. 1. de aia
r de Menandro Heret.

Quaestio 11^a Utrum Christus dilige-
bat amplius Petrum, an Joannem? & tinerius Joannem
plura dando, & signa benivolentia: uel quia Junior
erat, uel quia uirgo, ut qu in caris uoluit, ut res
uultus in sinu suo, sicut uentus Nereus Charisti
mus de quo Plu. 1. 7. dpt. 12. Canalis florda cu
panis uentus porri atq. et in sine uenitabat (mor
quippe ^{hinc} erat canalis n mores nro sed derumb. cu
do in latere sinistru supra uertulis circa mensam
collocatis, ita ut Capita Conuinarum in orbem disposita
oculos respicerent, q. d. u. et torso fundent) res
fwa. intergiu. Nam qui plus person diligit ptu,
ab eo diligit & Th. 1 p. q. 20. a. 7. Petrus a. plus Christum
diligebat, hinc illa Christi interrogatio Simon Joanne
diligis me plus his? & go uisum amplius ab eo diligit hinc

Euang. In festo S. Joan: Euang.
 qui omnia pro Christo reliquerat, sed philiando et
 omnimoda obsequia tanquam Mari. Obicit iam S.
 Josephus, de quo, gratus alius fuit, cuius cura tantum
 thesaurus mittitur. pro commendatus uicis,
 fin ab eodem clero magna hinc Mari tanquam filius
Melis, cuius filius fuit. N suppositabant quidem sibi
 mutuo uicia ad uictum, & uictum, nec dies neque,
 quia sunt omnes, qui redabant, habebant omnia
 bona ad 2. professiones & substantias, uidebant
 & deinde illas oibus prout caus, opus caus, sed si
 aliquid negligentia in hanc inepfitas prudentia
 parati erant supplere postulando pro se uicia uia
 & ditioribus per modum mendicationis. Interim
 consolabatur alter altera in oibus aduersis, atq; oiu
 consolationis in hanc affertat metus, in hanc, idem qz
 castissimus. Sic uero existimare debita,
 mus in una S. uigine commendata uicis bonis
 uicinas alias, q' uera uicinas sunt, quia multis gliscat
 malis, fortitanti, quod clero solet, cadente arbore,
 quicquid ligna colligit. Hinc S. Greg. Naz. in Epla
ad Olympium Jadicam Miseram Philumena maria
mea tibi uicinas, ut ad Justitia tua pedes ser ser pro,
uoluat, ac uobis uicinas caus sistat, quibus aiu
uicinas conficit. U infia uicinas & uicinas
uicinas uicinas, atq; uicinas uicinas uicinas uicinas
uicinas, quorum uicinas & uicinas in uicinas uicinas, uicinas
uicinas uicinas uicinas uicinas. U
 Quasi iteno habemus in uno uicinas. uicinas uicinas
 quibus omnes uicinas uicinas uicinas uicinas uicinas
 clero uicinas uicinas uicinas, ac nec uicinas uicinas
 filius uicinas uicinas uicinas uicinas. U
 aplis uicinas uicinas uicinas, idem qz uicinas.

Quaestio circa Tertium

Nam praeter euangelium quod credidit, aliquot scripsit
epistolae, & apocalypsim reliquit ecclesiae innumera or-
cano continentem. 223
6. aetate superavit reliquos oes
apostolos, ut quippe annos plus minus usque, & quidem post
Christi mortem viveat, & ut facti diu uiuent honor, con-
solatio, & doctorum spes nascentis ecclesiae. Fuit
& martyr propter efficacem uoluntatem subuerti marty-
rum in ius in dolium feruentis (sicut tunc quere missi in
lorenam) ut scribit Titull. & Hier. l. c. Tunc
denique in aegypto suis ualeat apud Aegyptum, ut in Ierusalym
liberem barbaram uibrantem gladium ad caput sibi de-
monstrandum, ut si opem aduocauit hunc sanctum apulum
dicendo Sancte Ioseph Hues illi cul protinus adiutus
est, nec potuit carnifici mouere baculum, donec
Ierusalem precibus suis occultam uim soluerit. Greg. Sid.

Quaestio 13^a In eo quod praecipue imitan-
dum? De uirginitate, puritate, anima, ac Corpore,
uic, ac cultus Beatae uirginis, licet in suis ne-
gligentis nunquam, sed protogentis. Cuius uirginitas
uic amum 1170 occidentum Calvinista infula
rola IX legis Baro quidam huius ferinae dicitur

EVANG. III festo SS Innocentii.
 ad domicilium confugit Divisa Lotbaringia, et sub
 ampla eius ueste delituit, et quidem ingrossi satellites
 regis, ibi cum latere probe cognoverunt, sed ob reue-
 rentiam sanctae Principis intantum reliquerunt. Quanto
 magis Aientor suos uirgo sanctissima a grauioribus
 quibusq; periculis liberare uolet, ac potius?

EVANGELIUM
 In festum sanctorum Innoce-
 tum

Presumptum est id s. Math. c. 2 incipiendo a
 uersu 13 usq; ad 19 inclusiue, in quo duo
 describuntur 1° quomodo Joseph ab angelis mu-
 nitus fuerit in aegyptum aduersus et Mariam uirginem.
 2° qui Herodes innocentes interfecerit.

Quasita circa Textum.
 Quasitur 1° quando apparuerit angelus
 Joseph, et qualis? Et 2° nocturno tempore ap-
 paruisse post profectum magorum aut s. Math. 7° cum Josephus
 Eue

147
226

Evangel in festo ss. Iosephi

visu oculis corporeis, cui n. angelus locutus e Iosepho
expergaficiora voluit e, quod n. in latina lectu
da fange accipe in gracia, ut supra dictu legitur
excitatus accipe, quasi diceret ex pergruere, et
accipe, cui a. di apparuisse in somnijs ilgi pote
apparitiones illas accidisse tempore, quo hois Iosepho
indulgent. R. 2. hanc apparitiones factam
in Hierosolymis sed in Nazareth, post purificatione
n. apparuit angelus, post haec a. Iosepho Iosepho cui
e. virgine et Christo in Nazareth quod testatur I. Luc
o. 2. et ut profecerant oia Iosepho lege d. n. veneri
fuit in Galilea in civitate sua Nazareth, locatus
a. fuerat I. Luc. ante haec verba de purificatione
e. virginis

Quare Iosepho in Aegyptus? Quare Iosepho in Aegyptus?
In Aegyptus? Quare Iosepho in Aegyptus?
a. ut Christus dicitur ab in
filijs Herodis erigeretur hic est ex vers. 7. in Aegyptus
a. poterat e. Iosepho, quia haec terra erat tota
ditione Herodis, potuit Iosepho inpta sua providia
filii sui in civitate Nazareth conservare, nisi hu
mana providia spectetur n. satis exstimmari p.
erat ibi securus, quia tunc temporis Herodes et urbi
Nazareth dominabatur. altera caa e qua hic
Evangelista u. r. et adimpleretur quod dictu e a
oro per propheta dicitur e. Aegyptus vocavi
filium meum, si n. inquit Iosepho Iosepho in Aegyptus
Christus n. fugisset in Aegyptus vocari n. poterat.

Quare Iosepho in Aegyptus habitare?
Iosepho in Aegyptus habitare, aliqui assignant Babylonem
quod ea civitas sit amphista et ibi n. p. t. ut ut

Quasita supra Sextum.

198
227

delite facere potuerit, appellabatur olim hoc ciuitas Man-
 phis, hodie Cairus; alij assignant Hermopolim, sed quia
 memorant historia et ss. 15 arboris uetustas ad mi-
 gressu urbem Actifre quo ad Christi aduentu se ad solam
 usq; demiserit hinc suu aduocatura, atq; ita ad mi-
 rasuli comprobarem inclinata diu permansit, sed quia
 Choro mrescente hanc urbe' dnr finalacra securum
 conuulsi, alij metaream noiant, quod hie locu iam
 olim in su' medio uera et ceteru op' ob re' in ueracite
 fuerit, in quo loco fons e quo dnr uici gabatur hortas
 balsami uidebatur manet fragifer, hodieq; mpe sola
 bly e, qua' salutarem memorant uide fontu meditam
 quod co'p'o ufu, si uirgo ad obsequia Chri, unde ois hie
 sentia uera uir, et licet uideantur sibi contraria n' hie
 sunt, fieri. n. potuit ut dnr in agyptu ioseph pergeret,
 comitatusq; locu q'ceret aegyptu, et babilone, et terno
 stoli substituerit usq; dnr tandem in uico Metoae formitor
 considerat, qui e inter Heliopolim et Babilone tribu
 leuui a Babilone, ab Heliopoli q; si a ioseph coem
 uicem ingressus e aegyptu uersus, tunc n' multos
 menses in itinere consumpsit a Nazareth. n. usq; babilone
 uel ieu Cairu numerant horuq; itinere leuui
 in multu supra 100 iuxta supputat' astru' in histo-
 ria de parta c. 10. quod in israelite ex agypto
 in iudaeam peruenierint et amoni spatio, et e quia
 dicitur, ut habetur exod. 27. n' duxit eos, per uiam
 uicina' sed per uia' de parta' iuxta mare rubru, ca-
 tera quod supra dictu de illa arbor. q' si ad patriam
 Chri medinam uir Magdeburgensib; fabulose, ne
 uis licet hoc n' sit certissim de fide, n' hie statim fabulose

to ss. n. n. n. n.
 angela locuti
 quod. n. si letitia legi
 ut supra dictu
 care et peragere
 ire in domib; dnr
 i tempore, quo hie
 apparitione facta
 eth, post purificatione
 hanc a dng' hie
 eth quod factu
 ia fide lege dnr
 quod parat' hie
 uerba de purificatione
 Quare ioseph si uis
 a aeg' caera su
 a dnr Chri dng' ab
 ut ita uis. 7. in aeg'
 a hanc terra erat
 y inpta sub proci
 eth confusio, hie
 n' iaty uisim
 no tempore hie
 . altera cae e q' ad
 mpleatur, quod debet
 abem q' aeg'p'to
 ruseb' am hie in aeg'
 aeg'p'to uocari a dng'
 hie in loco hie
 hie aeg'p'tu babilone
 hie aeg'p'tu babilone
 hie aeg'p'tu babilone

199
226

Euang. in festo Innocent

haberi debet, cui id asserant SS. SS. et Historici
 apud Cast. loc. ut Magdeburgensibus multo sapientior.
 Quod u. de ad adventu Chri. idolu' Aegypti corruisse re-
 ferunt magdeburg' ad uersione' et euangely' propagatione'
 uerū' cui hoc de casu uerbu' idoloru' non acceptatu' est
 id plurimi SS. sed teste Bartheleom. s. 1. 10. 18. ita
 accipiant iuxta prophetia' illa' Gaia in exilio
 ascendet super nubem reuocem et ingredietur Aegyptum
 et comburebit simulacra Aegypti la facies eius, et hanc
 idoloru' eorum praedixit in Hierem. Aegyptij, cui apud
 eos degeret ut testatur Theodorus Sinopi in uita
 Jeremiae his uerbis, Jeremias, inquit Theodorus signu'
 dedit sacerdotibus Aegyptijs quod oporteat simulacra
 eoru' conuerti, et deicere, per seruatorem quorundam
 ex uirginibus nasciturus et in praesepio reclinatus, ipsa
 uero uirginis in lecto et in faciem in praesepio
 collocare et adorare, et cui eadem dnm stola uisus
 per interrogaret. sunt mysterium et ipsi a Maie
 ribus traditu' quod illi a 5 prophetis acceperunt haec
 ille. Idem uaticinijs refert Epiphanius. 1. de uita pro-
 pheta'um

Haec uita s. quomodo Joseph comparatur
 fuerit cui iussu et scilicet Chri. fugere in Aegyptu' &
 colligi ex euangelio prompte obediisse. Idem ad moni-
 tionem, nam monitus ab Angelo statim consergens accepit
 puerum et matrem eius, et fugit in Aegyptu' pro sua in sa-
 tis reuerentia sic legitur, nec uero dubitauit, inquit, quin pro-
 uentibus agitatus puerit mens Josephi tentabatur, cui nihil
 fui nisi in fuga stenderetur, nulla enim erat in fuga
 uiri praesepio spes, nec saluum, quasi u. n. fuerit
 diuini praesepio spes, cui & eos pueri angelu' Josepho in-
 seruit pro locu' fuga assignauerit, nam certe diuini au-
 zilij signum fuit, cuius pueri aut ex per angelu' ex ista

Null
 ni concu
 gestabat que
 qui uer
 Hanc u
 uelatus &
 aliquid de
 letter au
 Jansen mal
 uo fuisse m
 hanc dicit
 et uatate
 Josephu
 refert (p
 e. n. fard
 fuisse m d
 colligat q
 Hanc uer
 est in A egypt
 post obitu
 eam q. fo
 Hanc uer
 tam, qui m
 qui fuit 33
 d. 10. Met-ig
 colligi cu
 uaticinijs
 b. Hanc u. m
 uerum re
 nam eme r q
 eam f. f. d. a
 Hanc uer

Quarta supra Sextum.

190
229

ni carcere, fugit. praeterea Calvini ita loquitur,
gestabat quid, inquit seculi in personam infantis, qd
quid unquam leonem si speraverunt, sed quia non
tantos in fide progressus fecerat contineri non
mandato debuit, habet ille quasi u. recte concludatur
aliquo n. fuisse progressus in fide, si mandatu illi
letter au. in uicis sanctissimis Abrahamo, Moy:
sandi multas precepta data sunt, qui tñ negalli
tot fuisse in fide constantissor scilicet singulariter de Aba
hamo dicitur ad Gal. 3. u. 6. abraham credidit
et reputatus est illi ad iustiam.

Josephus in libro 1. c. 9. quoad diu fueris in aegypto
refert suar. in 3. p. tom. 2. d. 27. s. 2. p. 1. cur
c. 11. Baro tom. 1. l. 10. c. 9. Chru sapientium
fuisse in aegypto, quod inde probare fit, nam ut
colligitur ex Joseph. in Chronio. natus est Chrus anno
Herodis regnantis 32. et hoc eodem anno profectus
est in aegyptum et inde redijt in terram Israel
post obitum Herodis et testatur. 5. Matt. c. 2. u. 15 et 19.
iam qd tot annis fuit Chrus in aegypto quot anni in
herodant inter domum regni Herodis 37. et eius mor-
tum, qui mortuus est circa tempus paschale anno re-
gni sui 32. ut notat e. ex Joseph. in Chronio. Joseph.
1. l. 9. Antiq. s. 17. et eodem un. sentia unde Josephus
colligitur est Chrus permansisse in aegypto per 37. annos
nam incipiens ab anno 32. ad 37. numerantur anni
6. Barron. in analibus anno Chru 8. sentit Chrus
nouennum redijisse, caa e. quia existimat Chrus e.
natus anno 29. regni Herodis cui n. asrentimus. quia
coia e. sentia Chrus d. num e. natus anno 32. regni
Herodis.

Innocent
et SS. SS. a Helio
genibus multo
idola aegypti
et aegypti
idola non autem
ad tom. s. 1. 20. 28. in
idola aegypti
et in aegypti
aegypti la facia
faciant aegypti
cothens Josephi
inquit cothens
quod oportet
peru fructu
prolepi red
in fidelem in
caam d. m. a
propheta
et Josephus
Josephus comparat
fugere in aegypti
te dicitur
gale statim
in aegypti
ero dicitur
Josephus
et in aegypti
quasi a. d.
dicitur aegypti
et in aegypti
et in aegypti

144
230

Euangel. in festo Innocent.

Quaritur 2° num defuncto Herode statim
in terrâ Israel redierit Josephus? & n^o statim
redire sed aliquot mensibus post, (tunc quia
in terram Israel venit regnante Archelao ac
proinde Româ reuerso, quod post mortem discesserat ad
impetandum regnum, in quo intrare et negotio perficendo
utiq; mensis aliquot insumpsit Archelao, tunc a Hero
des soluit in uera circa tempus Paschale, post statim
à morte regis uenisset Josephus, uenisset in Aprilis
aut Maio, cum a Babylone Aegypti usq; in Nazareth
si sit iter ualde multorum dierum ut supra dicitur
sed hoc n^o uir dicendum Josephus in alio intra mensis
in terrâ Israel appulisse nam 2° Januarii: Christum qd
Aegypto redire statimur martyrologia, Romanâ,
Pesch, adonis, Vuardi, et aliorum, et hoc ipso 7
die redit Christus celebrat Ecclesia unde nouem men
sibus post a morte Herodij uir angelus apparuisse
Josepho et redire imperasse ubi dicitur quod Josephus
fandatur in Judâ orti post Herodij mortem, et
Augustus Caesar de rebus constituisse

Quaritur 3° quare Christus in Aegypto cum
Josepho redierit? & quia definitur erat à pro
pheta non ut in Aegypto moreretur sed in terrâ Is
rael, Matth. 23. ideo hoc factum ait ut adm
pleretur quod dictum est a Osee qd propheta die
terram in Aegypto uocauit filium metus Osee 11. uers. 1.
hunc Osee locum negat Gangea. c. 11. continere pro
phetiam de Christo sed s^u per auomodocumque
da ab Euangelista usurpata ut si qd de pro
pheta amante filium et sollicito dixerit impleretur uirgily

Null
est in
sed hanc
l. r. s. i.
uis. r. u.
de hoc uir
placet
habet
dicitur
uic
ait ut
accidit
ut dicitur
hanc
hanc
palmi
et dicitur
n^o sunt
Christo.
f. uir
sunt
uenerunt
Christo, non
potest, qd
fuit
uic
Christo
filius

Quasita. Circa. Septimum.

158

231

Quis in Afranio puero, hae cura parenti.
 sed hanc Jansenij sententia merito displicet guardio
 l. c. s. i. tu quia pugnat cum verbis Evangelij
 up. n. claris potuerit exprimere osea prophetas
 de hoc verbum et mysterio quodam dicit ut adim-
 pleretur quod dictum est. f. quod dicitur est: talis res
 pugnat intentioni Evangelista volebat ut ostendat
 deus fore quod circa Christum iam olim predictum
 erat quia sic ostendat effectus prophetis respondere
 ac ut adimpleretur, talis quia contraria est SS. PP.
 accipere hunc locum, talis quia prophetia de Christo
 ut videtur licet apud Isai. l. c. talis quia Jansenij
 hanc interpretationem per viam aperit, magnaque lici-
 tia praebet et per accommodationem interpretandi
 passim alia Evangelistarum loca, quosdam dicunt
 ut adimpleret quod dictum est per prophetas, et talia
 non sunt per accommodationem aptanda, ac applicanda
 Christo. Ceterum licet osea verba de Christo
 se vere accipi possint tamen in sensu literali dicta
 sunt de populo Israel, qui solus filius dicitur in
 scriptura appellari. Eodem quoque in spiritu de
 Christo, nemo tam qui factus osea imperare negare
 poterit, quem illa verba in metaphorico figurato
 sunt populus Israel de aegypto educendus, et haec
 conductio Israelis fuit figura et typus Christi de a-
 egypto educendi teste Hieronimo: et Theophilus in cap. 11
 osea, objiciebat olim Julianus Apostata Christianis
 quod Evangelista male vertisset illud locum osea
 cap. 20. Regi in plurali etiam et ipsa filius non
 filius sed mater dicitur nasciturus in Evangelista He.

150
232

Evangelio in festo SS Innoentii

haec propheta verba q̄ filia' h̄o n̄ autem
fileo
uia iter q̄. Quare et quomodo iupreie Ho
rodes Infantem occidi h̄o hanc eade' facta e' ut simul
e' Infantibus Messia' natu' m̄torimeret, sicq' regnu' adeo
ptau' retineret, unde colligimus credidisse Herode', natam
e' messia', et in hanc fide' deduci potuit, et p̄ aduentum
magru', mira'q' ocul' dila, et p̄ Michae' propheta' de Rey
sua' applicata, et p̄ fama' a partibus sparsa, et p̄ illa
qua' Hierosolymis, gesta, et magnificas dicitur semo
ne, et ama' de Christo, cu' n̄ habet in templo frequentis
acta, et in vulgus sparsa ad Herode' n̄ potuerit non
deserui, accedit quia iam pagini opinio per orientem
mirebatur natu' in Iudaea' rege, qui urso' ubi ipse
Dominaturus, ut disertis verbis testantur in ethiopi
scriptis Sueton. et tunc apud cast' in hestori' p̄p̄.
h̄o. se hie, n̄nullos n̄ ignobile' Authores eade' facta
sua' instituta e' duobus annis post Christum natu', qua'
apud angelista dicatur Herodes occidisse Infantem
a' bimatum, et infra, s̄m tempus quod dicitur a Ma
gi, alig' annu' amul' assignant post Natiuitem. Plaut' s̄m
tentia' Praronij et alioru' apertiu' occisor' Infantu'
paucis post purificationem dabo' et fugam in Agypta'
tu' quia' p̄mitta' Tant' qua' adfuit euangelista
post desertu' fuga' in Agypta' sat' indica' n̄ mel
tu' tempore' m̄consequere' tu' quia' valde p̄ble' est
Herode' cognouisse se illu' e' a magi' op' illi
audis' in templo gestis, sed tunc cu' illu' se cog
ait iocatu' adde' occidit a' pueros, tu' q' quid
opus fuisset post purificationem statim moueri Josephu'
et iude' de nocte, talig' tempore' itineri se commul
ret. occidit a' infra' h̄o hodes a bimato s̄m bimato

Quasita Circa Sextum. 159

n. quod viderent Messiam iam a diu vel alius n. in Israel
perbi. qui minoris erat aetatis, sed a bimatu ruf.
sic interfici severitatis et cautionis eadem ne elaberet
Messiam, quod inde cognoscitur, quia est ut infallibilis
Messiam interficere. factum n. in ipsa cruce post hanc
interitus infator regalaris et in finibus eius occi-
dit et infator infra bimatu, habitum sui raris mfo-
rius aetatis ad tempus stolla, quod a magis oppro-
nat, unde inquit Baronius Regis et alij n. rufi
occidi q. duos aut sim. Hieram est, quoniam n. hoc
sustulisset cui aetatis est Messiam maioris et aetatis,
unde notat Fabry 1. cit. verba illa sicut tempus
quod opproperat a magis n. aforidat ad bimatu
redat infra et post illud a bimatu porrida ea
distinctione, deinde quod sequitur sicut lego dicit.
Obijciunt auctores contraria sententia. 1. etiam cele-
biare factus ss. Immo dicit q. dies post natiuitatem utiq. quod
in eo fuit occisi q. saltem uno anno post Christum natum
fuit occisi. Et n. eo die factus agi quod in eo fuit occisi
sed quia commo dicitur n. dies videbat per ecclesia ad marty-
rum gloria celebranda. Obijciunt 2.° Herodes post
vigesimum Magorum Romae fuisse profectus q. post con-
gum tempus a Parthia fuisse occisus in gantur. Et
Herodes n. fuisse Romanus profectus sed ante annum
regni sui huc colligit ex Josepho 1. is. antiq. c. 7.
Obijciunt 3.° Herodes n. sine consensu et auctoritate
Caesaris hanc re aggressus et alia opera fuisse sedi-
tis et impune n. fultret q. de ecclesia fuit Casaria
et responsum accipit non potuit statim post permissa
licentia Caesari institui q. n. a Marcobio quod nobilitas
Judaeos occidi iussit post obitum suum absq. iussu Caesaris

237

Evangel. in festo S. Innocent.

et absq. hac facultate infantibus mortem attulere
geomor. a. Harodes superit oculi nobiles narrae
Joseph 1. v. aneigt. salvan tom. 6. amel. como
Clu

Quaritur 10. Quos Infantes occidi reperit
et qua rade. & certu numeru ignorari, asseruat
idem Pass. concione de Innocent: & anologio glaciou
30000 sed unde Graeci hanc numeru hauprimo diere
si pte, inter hos Infantes occidit Harodes et pprius
filiolus qui op. apote Davidica tribu Tribu pegerat
quod hie parvulus dixeretur neptas ille in lege p mii,
sup ut testatur philo 1. c. des temporibus, cui a.
audiret Augustus, inquit Macrobius 1. 2. saturn. r. v.
inter pueros quos Harodes rex Judaeorum intra bima
nu occidit interpres filius quos p mii occidit, melius
e Harodis pueri e qua filius. De modo a. quo occi
si Infantes dubitatur inter Auctores; Antonium 1. p.
tit 5. ait mris cu mpartibus in unu locu conu
eataz sub pteptu alexandri munificetia et postea sa
polliter inimicos, abul. o. r. Math 9. 71. ait Haro
des prius cubase noia bimuloru, et in pa hanc
atatom in album referri, et postea milites ad hanc
cardes facies da mifros, et qde ubi diere migros e ad
diversa loca quos n. dizonat a verbis Evangelii
hae qd vers. 16. ait et mittens occidit ois pueros
qui erant in Bethleem et in orbis finibus eius

Quaritur 11. Quomodo locus ille. Hieremia
et ululatus & cu s. de gidor. et alijs apud pastri
Hieremia filio brami p nunciare uoluisse dolorem
maxima dlaru tribu, et nise mala soue, q capti
ui duendi erant in Ierusalem Babylone post urbe

Handwritten text on the right page, partially visible and mostly illegible.

Quarta Circa Septum. 256
235

Samathi quod dicitur factum est ut ipse propheta testatur c. 20
noq. miopria haec appositione adferunt interpretes, cu
n. Rachel gavitur in Benjamin et sit sepulta in Bethleem
q. pertinet ad tribum juda per ipsam Rachel matrem utraque
fama Benjamin tribu quod juda in seipso. n. spirituali pra
dita propheta convenio matribus Bethleem nitentibus, in qua
ut terra Juda tota perode occisi, ut sua camitibus, in qua
confinitio sicut hoc nigatua strage facta, et hoc miles judi
cat Rachel, quia pertinet ad utramque tribum, ad Benjamin
quod quia illius, ut ad juda ut in illius civitate
Juda Bethleem sepulta Gen. 35. 8. 19.

Qua utitur 20. Quare apud Evangelista dicitur
Uox magna apud prophetas u. uox in expulso audita o. h
detergitatis caam, ubi, quod rhama dicitur signat nempe
expulsi, et ipsa civitas Rhama dicitur q. in tribu Benjamin
iuxta Gaba in confinio Benjamin et juda unde Gal
dicitur et septuaginta retinuerunt nomen proprium, vulga
ta u. interpretis apud Hier. posuerat Galat.

Qua utitur 21. Quare apud Hier. prophetas Latina edi
tionis legantur haec tria lamentatio luctus et Platus
apud Evangel. haec duo ploratus et ululatus multus
et Latinae interpretatione Evangelista secutus est scripturae Hebrae
ubi tamen duo habentur sicut Querimonia et fletus amaritudo
dicitur, interpretis u. prophetas Latinae scripturae est 20 quia si dicitur
haec forte tamen est dicitur pro interpretatione Evangelista duo
posuisse vel addidisse ne multus, quos Hebraei et Graeci
sunt voluerunt indicare magna lamentatione, quod bene
expressit interpretis Evangelista vel omisso uno substituit
ut posuit ululatus multus. Prout et in Hebraeo habet
quod est simile quia u. dicitur alio modo 20 quod sic interpretis
secutus est posuerunt numerum pluralem quia u. sunt clari
tatis causa quod u. alio modo multus factum.

!! Innocent.
liby mortem att
erit vultu nobis
on tom. 6. amel. in
e. Jansenes occidi
a morali ignorari, est
roans: u. meritorius gratia
numerali scilicet
occidit strabiles et
ica tribu Tribu
negras de in
de temporibus
macrobius de
ep. Galat. u. in
g. ad cor. u. in
llias. de modo
or. Antioch. u.
ibis in uno locu
manifestum et
a. 2. Math. q. u.
bi morali, et
et postea multo
quod est dicitur
trahat a verbis
alio occidit
in oibus factis
in modo locu
hebraei quibus
alio alio modo
consequi voluisse
tam male
ulla Religio

MORALIA

Plura circa hoc Evangelium moralia h'c Bernardi tom.
 1. 10. c. 1. et 13. de conceptione Angeli mensuris Jo.
 sepum agi p' et c. conciones de cura Angelorum erga p'as
 Humanum scilicet venerandae de qua videtur p' horologium
 oraculi si horis noctis usq' ad finalitatem. Et occurrunt
 Josephi mira solliciti deprecari poteris de cuius sanctitate
 dignitate, ac privilegio de quibus agi suar tom. 2. m.
 3. p. p'essione huius fugitatis agi poteris de n' nullis re-
 bus q' tractanda. Deceptione Immoventium puerorum disputari
 poteris de bonae gubernationis Institutione de qua p'p'rio libro
 Joa. Krongar.

INTRA OCTAVAM NATIVITATIS

desumptu' e' hoc Evangelium ex s' Luc. c. 2. incipit
 de a versu 33 usq' ad 40 inclus. in quo quatuor
 potissim' dicitur. 1. miranda e' virginis cu' Josepho huius
 qua de suo dicebatur. 2. Simeone' p'vidi p'p'rii Chri-
 sti positu' in ruina' et gladium transiteru' virginis au-
 gust. 3. agnitionem ab Anna p'phetissa. 4. post
 purificationem pastas discipulae cu' Josepho in Nazareth

Quasita circa Textum.

Quaritur 1. cur Josepho dicatur p' Chri' et
 ut ideo quasi fuerit ut ineptie sentie-
 rant et idcirco apud Gen. 1. 3. c. 2. q' aperte n. Melch-
 u. 40 dicit quod n'ua natus de spu' sancto est. sed ideo
 vel quia h'c hominum opinione mysteriorum Anticae con-
 ceptionis ignoratium p' rep'utabatur ita s' Hier.
 contra Helvidium et c. 28. Jeremia dicitur h'c causa

Quaestio Circa Sextum.

258

237

indicatur Luc. 3. v. 23. ab ipso Iosepho orat
gausiamoral 30 et putabatur filium Ioseph: vel ga
erat nutritus ita Orig. hom. 16. in Luc., Kar. 11.
rãe et nigt paldon plama n fm cas q nor genuerit,
sed et q Tactauerit mris appellare: hæl ga Ioseph
ut quatinas sua. d. 8. 5. 2. diuina ordinationes
habuit affectu sollicitudine et auctoritate pñis ut Chri
hinc Patrassen. orat. 3. de Natiuitate Virgini dicit
Iosephus loco pñis, fignre accumpat, vel quia fuit uery
manus pignus. q Chri mris, orat ita Aug. l. 1. de offi
su quary. 2. et har rãe n: mala fm. ad o.
pñone, ficuti quipid filium alterius licet n genuer
rit multo magis id uero matrimonio fact quod
inter Iosephum et B. virginem intresset

Quaestio 2. Quis B. virgo sit uera mra
ta sup his, q de Chri diebat. hão dubitat
h'c. Julia admiratã nascit' ex rebus nouis et rão
pñatis, quard rão uer latet, adeo q quã
da rão pãe atq B. virgo n ignoscatur, q
Simeon in suo cantico de pñia dixerat nempe
e magis, Campa Gentiu d' h'c quia ra in Angelis
virgini ~~non~~ dixerat quod Ies. uer est paritura
qui saluatoris eet populu, tu' quia dixerat B.
virgines in se. e. pñicia abrahami impleta m,
dicit. n. in suo cantico, sicut locutus e ad sup uxor
Abraham et femini eius in facula in pñione
a. Abrahã h'c in semine tuo benedictio erit
gentes pp quã rãe interpret' diuersè ad q dicit
q rãe q h'c abiq, aiant B. virginem ignorasse pñi.
om' fãpã factã pñiam de uicendo Chri ante obitu

Quasi a Circa Septu m.

260
239

benedictio signet precum oia facta a deo, in signat
et aliquos beatorum et folios praedictorum, prout in modo
si benedixit simoni et sarae et iosepho. et posteriori
Christo suo non incongrua fuit benedictio cui et Elisabetha
intra hanc potestatem sensu Christo benedixit Luc. 1. cu
dixit benedictus tu in muliere et benedictus fructus in te a.
benedixit simon non quod melior, aut sanctior esset, sed quia
sacerdos cuius est benedictio benedictione sacerdotali ut legi
lectur Num. 1. u. 23. tripi sacerdotali, haec est benedictio
alij et benedictio per unum quosum. r. v. et xx. benedixit
populo, et filio sarae et iosepho. q. tri sacerdotes non
erant, vide. Gregorius in l. de benedict. et maledict.
Petrus s. Paulus ad thab. 7. ius pne. illa iudicio quod
minus est a maiore benedictus q. simon, q. mi
nor Christo factus non potuit illi benedictio. Et s. Paulus
licet asserat minus a maiore benedictus, ut tri iudice
rimo negat potestatem a minore maiore benedictio, neq.
a nobis negandum est ad Elisabetha et sarae et Christo
benedixit, quibus inferior longe et minor erat.

Insuperitur q. quomodo Christus sit positus
in ruinam et resurrectionem multorum. Et videtur
dici positus in ruinam, quasi in hanc finem venerit
ut multi in ipsum perirent et in interitum ve
nant uolunt. n. est summe bona est neq. uult ut
in peritum cadamus, quod peritum philet, sed his uerbis
significatur uentus, quod multi eo occasione Christi
nam sint casuri et perituri, culpa tri propria et ui
ta, hi nempe, qui ipsum uolunt credituri et multi
resurrecturi merito Christi, nempe, qui in ipsum uolunt
credituri quod signat. patet r. potest honor cre
dentibus, inquis si patet, ut creditibus a. lapid
quod reprobauerunt edificator hic factus est in caput anguli

242

Evang. intra Octava Nativit.

Ceterum illi alij, qui hunc locum interpretantur
de dubitatione & virginis quasi tempore passio-
nis de filio tam hinc inde patente dubitatione
pie interpretatur s. Th. 3. p. q. 29. a. q. ad
2. et suoz. l. c. et argunt eos loci de admira-
tione, quoad et Augustina quo ita interduo suspen-
ditur nisi uisa re noua, et quasi dubitare ni-
deatur, et neutiquam eos id genus putant de uera
dubitatione, et fidei aliqua infirmitate q. haec uera
dubitatio n. est consentanea ueritati fidei et gra-
amplitudini, quod. Quia de u. uirgine confititur, quod
nulla putam fuisse, ne ueniale q. habuisse, he-
fuit. Tunc haec a. dubitatio n. potuerat e-
fuisse q. uo cu iam certa fide cognouisset Christum
e. uel. & rom. et hominem

Quaeritur 7o. quatuor dolores in u. uirgine
causantur gladius ille doloris seu passionis Christi.
Hoc est 1o. 2o. 3o. 4o. fuisse magnum ut dicitur per beat
Tol. ut et q. de f. ad salm. de eo uel. & uirgine. c. r.
ait gladium mortis Christi tanto dolore uirginis
atque penetrare, ut nisi spe. & gra. et fauo-
re confortata fuisset, uiribus progre. defuisset
hac ille, n. h. fuit tantus dolor ut uirgo. deliquit
illo correpta. fuerit quod spasmas. h. tu. q. spasmy
ppria. dicitur. signat. corporales defectus. ut. p. trer
bae. sensus. languore, et. iudicis. membrorum. q.
atq. talis. pturbat. e. magna. imperfectio. multa.
detragant. ex. cellenti. gra. uirginis. et. dominis. q. uo
uoluerat. in. suos. motus. actus. et. pot. tu. q. uel. q.
ista. ait. 3o. uirginis. iusta. cruce. ut. ta. uir. q.
de. stitit. tu. q. qui. ueget. uirginis. dicitur.
uerba. illa. Mutet. r. h. filius. tuus. n. q. fuit. passus

Quasita Circa Tertium.

164
243

illo correpta, qm n. nulli gratulorum dicitur un.
spasma illo attribueret n. intendit m. perfectio
ne aliqua attribueret ut iuditione membrorum,
sed fm vehementem dolorem cui ingenti admiratione,
et quasi Apoc.

Quod dicitur 8. nu. B. virgo p. ingentem
illud dolorem quod ex gladio, sed ex considerate pas-
sionis (qui concepit p. Martyr: R. ad. Labitadi. H.
tu quia subijt mortem violentam, tu quia lues ve-
hementem ex considerate passionis dolerit, tu alij
sunt p. martyres qm considerando passionem in-
gentem in se dolores percipiunt, tu qd Chri filij m.
persecutor n. intendebant m. affligere. H. ce.
uere Martyres ita s. Hier. serm. de passio. et alij
ss. II. actus p. m. 3. p. tom. 2. d. 4. s. 7.
sibi quia B. virgo p. seles et Chrum sustinuit inge-
ntem dolorem ab interfectoribus filij et qd tam magnus
q. sufficeret ad inferendam mortem nisi peculiari adagio
hissalter fuisset, q. uere dicit p. Martyr. Neq. re-
fert 1. quod mortem violentam respicit n. sustinuit
satis est, quod coa tely mortis ad fuerit, alias s. Ioa.
Euangel. n. ce Martyr: neq. 2. quod Iudaei n. in-
tenderint virginem p. Chrum affligere, dicit n. dicit
si n. intenderint, tu n. ipsa p. perseque do Chrum
ipsum et ipsa p. sequebatur mortis n. in ipsa ca.
do dolorem q. modus passionis et persecutio suffici-
unt e. ad martyrium et p. n. imitent. q. uere fue-
runt Martyres ipsi persecutores n. intenderint cor-
p. Chrum intromere, sed fm Chrum: neq. refert
3. quod dolentes grauitate ex considerate passio-
nis tu sunt Martyres, quia disparata e. m. hoc hos

bitaria Natia
hanc locu interpretat
ny quasi tempore pelli
ita patientia habetur
Th. 3. p. 9. 29. a. p. u.
ant cor loq de ad m.
e quo ita m. hanc p.
et quasi subit
dignitas putant de
ca. m. hanc m. hanc
ante unitati filij
de B. virgine confu
uamile qd habuit
dabitio n. potest
i fide cognouit
ma. hanc n. p. p.
doloris p. p. p.
m. m. et dicit p. p.
m. de q. dicit p. p.
hanc tanto doler
nisi p. p. p.
dicitur p. p. p.
tas dolor n. p. p.
ad p. p. p. p.
corporeales dicitur
et q. dicitur m. hanc
magis m. p. p. p.
p. p. p. p. p.

Quarta Circa Tertium.

566
245

Lat. et Graec hoc caa e, quia in graeco id legitur
ut q parola signat arbor, in a interpres in olim
legitue ias q parola signat usq ad

Quartus 12: Quomodo Chris creaverit
et confortatus fuerit? In Cyrill. l. de fide
creante corpore, mole, et confortatus et confiru-
matis membrorum rebore, neq refert quod in graeco
legatur et confortabatur. In n. n. l. p. a. Attendit
ad am editionem e vitiosa, in olim plerumq op 11 11
ut legerint illud ut videtur e apud Pol am 65

Quartus 13: Quomodo gra est fuerit
in Chris? In quippe in co gram spira in illius aia
reparabatur, gra q a diuinitate emanabat cui huius
manitas erat unita simul et gra est erat in
Chris, ac fonte, a quo in hoies derivanda erat iuxta
illas Joa. i. u. 17. gra et veritas q est in
facta est.

Moralia.

Occasione horu uerboru et benedixit illis simeon
agi pte pro conuio: de efficacia benedictionis
sacerdotali de qua Corn a lapide n. b. u. 27. 3.
de benedictionibus in patriarcharu de quibus
fate ut Corn. Genes. 49 u. 1. usq ad 29. 3. de be-
nedictiones mensae de qua Gregorius l. de benedi-
tionibus c. 23. et 24. q. de maledictione
et imprecacione uarijs effectibus de qbus Gregorius
in l. cit. ex occasione. Anna uicta Gregorius
in templo noui uidentis agi poterit q de bonis
uidentibus de quibus uide supra in dig. less. super.
hor euangel. q. de reuerentia q templis dotalis
uarijs talis de quibus Corn. a lapide God
c. u. 9.

Euang. in festo Circumcis.

E V A N G E L I U M

In festo Circumcisionis Domini

In hoc euangelio quod desumptus est quod secundum Lucam
 duo dicitur in Christum dies octiduum et circumcisus est. Et post
 positus ipsi nomen Iesus.

Quaestio. CIRCUMCISUM.

Quaeritur. Quid de huius Circumcisione sit tenendum? Et de fidei Christum esse circumcisum licet Evangelista id oppositis uerbis ut exprimat si uerba nisi se spectentur debite uocatur et nomen eius Iesus cui circumcisus est septem diebus ut circumcideretur puer sic in semper semper uelut quod festus Circumcisionis celebratur. Et in uerbis uerbis, ut in negandum est et Luca ubi uenisse Christum esse circumcisum cum uelut et Luca uerba semper sit idem sed quod de Circumcisione Christi dicta. Et in uerbis uerbis ut ad uenisset et dies a nativitate, licet in Evangelista dicit postquam consummati, seu completi sunt dies octiduum ut circumcisus, uelut pueri in collegio inde quod de Circumcisione est quod consummari debet octiduum Circumcisionis consummatione sed leges uerbis, ad quod secundum legem debet hor octiduum consummari ut ad uenisset octiduum dies, nam Gen. 17. infantis et dicitur subleuatur circumcidi et non dicitur. Et in 3. ad Epistolam. 1. 1. quod haec est uelut in fuisse circumcisus in templo Hierosolymorum. Sed in spelunca in qua natus, quia infantis ante 10 diem purificari per uirginem ut fuit ad templum adductus. Et in 5. Hier. et Bern. ubi dicitur circumcisus a B. uirgine, sic in lactans et pueri in adit, et cetera per officia tribuit et uelut infra sit ab angelo Gabriele imponere ipsum nomen. Iesus quod apud Hebraeos in circumcisus fuit